

Riksdagens protokoll

2011/12:103

Onsdagen den 25 april

Kl. 09.00 – 15.28

16.00 – 16.27

Protokoll
2011/12:103

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 19 april.

2 § Anmälan om kompletteringsval till utskott

Tjänstgörande ålderspresidenten meddelade att Moderata samlingspartiets riksdagsgrupp på grund av uppkomna vakanser anmält Sofia Arkelsten som ledamot i utrikesutskottet och Bino Drummond som suppleant i civilutskottet och

att Vänsterpartiets riksdagsgrupp anmält Leif Lindström som suppleant i justitieutskottet och försvarsutskottet under tiden den 25 april–20 maj under Lena Olssons ledighet.

Tjänstgörande ålderspresidenten förklarade valda till

ledamot i utrikesutskottet

Sofia Arkelsten (M)

suppleant i civilutskottet

Bino Drummond (M)

Tjänstgörande ålderspresidenten förklarade vald *under tiden den 25 april–20 maj* till

suppleant i justitieutskottet

Leif Lindström (V)

suppleant i försvarsutskottet

Leif Lindström (V)

3 § Meddelande om ändring i kammarens sammanträdesplan

Tjänstgörande ålderspresidenten meddelade att interpellationssvar skulle lämnas *tisdagen den 22 maj kl. 14.30*, inte kl. 13.00 som tidigare aviserats.

4 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2011/12:326

Till riksdagen

Interpellation 2011/12:326 Lex Gulli

av Börje Vestlund (S)

Interpellationen kommer att besvaras den 4 maj.

Skälet till dröjsmålet är redan inbokade engagemang.

Stockholm den 19 april 2012

Socialdepartementet

Göran Hägglund (KD)

Enligt uppdrag

Marianne Jenryd

Expeditionschef

Interpellation 2011/12:327

Till riksdagen

Interpellation 2011/12:327 Handläggningen vid miljöprovning

av Sven-Erik Bucht (S)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 22 maj 2012. Miljöministern har inte möjlighet att besvara interpellationen inom anvisad tid på grund av redan inbokade engagemang.

Stockholm den 23 april 2012

Miljödepartementet

Lena Ek (C)

Enligt uppdrag

Egon Abresparr

Rättschef

Interpellation 2011/12:328

Till riksdagen

Interpellation 2011/12:328 Apoteksservice i glesbygd

av Carina Adolfsson Elgestam (S)

Interpellationen kommer att besvaras den 8 maj.

Skälet till dröjsmålet är redan inbokade engagemang.

Stockholm den 23 april 2012

Socialdepartementet

Göran Hägglund (KD)

Enligt uppdrag

Marianne Jenryd

Expeditionschef

Föredrogs och hänvisades
Skrivelse
2011/12:104 till finansutskottet

6 § Förnyad bordläggning

Föredrogs och bordlades åter
Civilutskottets betänkanden 2011/12:CU17 och CU18

7 § Yrkestrafik och taxi

Yrkestrafik och taxi

Föredrogs
trafikutskottets betänkande 2011/12:TU8
Yrkestrafik och taxi (prop. 2011/12:80).

Anf. 1 LEIF PETTERSSON (S):

Herr ålderspresident! Vi ska i dag debattera yrkestrafik och taxifrågor. Det är mycket viktiga frågor för Sverige som land och för bilden av Sverige. Vi har i trafikutskottet haft en uppföljningsgrupp som har gått igenom den tunga trafiken och dess förutsättningar, en grupp där alla partier varit med och där vi är överens om de åtgärder som gruppen diskuterat och tagit fram.

Syftet med de förslag gruppen har arbetat fram är att få till stånd en sund konkurrens på lika villkor. Alltifrån Transportstyrelsens företagskontroller och transportarbetarnas arbetsvillkor till högre böter och möjlighet att låsa fast fordon tills böter har betalats finns i vårt arbete. Jag vill här och nu åter tacka samliga partier för ett konstruktivt och bra arbete i denna grupp.

Men allt kan ju inte en uppföljningsgrupp ta upp eller råda bot på. Några frågor ligger i gränslandet till vårt uppdrag. Det gäller speciellt frågan om inhyrd arbetskraft via bemanningsföretag. I dag körs reguljära lastbilslinjer i Sverige med inhyrd arbetskraft från Ungern. Chaufförerna har F-skattsedel, och därför betalas de bara med 20 procent av den lön som en svensk chaufför skulle ha för samma jobb.

I Nederländerna har denna verksamhet stoppats genom en lagstiftning som säger att den som kör för ett åkeri också måste vara anställd av det åkeriet. Det skulle vi kunna genomföra även i Sverige, och det borde vi göra. I Finland har den som beställer en transport ansvaret för att den sker enligt de lagar och bestämmelser som gäller i Finland. I Sverige har vi börjat gå denna väg. Det är bra, men det kräver uppföljning och skärpning av våra lagar om resultatet inte blir det avsedda.

Herr ålderspresident! Med detta exempel vill jag bara ha sagt att även om uppföljningsgruppen har gjort ett bra jobb så finns det många frågor kvar att åtgärda för att en sund konkurrens på lika villkor inom åkeribranschen ska bli verklighet. I detta betänkande finns två exempel till. Det gäller säkra uppställningsplatser, där förare kan känna sig säkra me-

dan de sover – säkra på att inte bli rånade, säkra på att inte lasten ska stjälas. Alltför många stölder av last har ägt rum i Sverige. Detta borde åtgärdas snarast.

Detsamma gäller en lag om vinterdäck på drivaxeln för tunga fordon. De allra flesta svenska bilar har i dag vinterdäck, men många utländska saknar denna för vintertrafiken så viktiga detalj. Det handlar om trafik-säkerhet, för vi vet att många olyckor där tunga fordon är inblandade får förödande konsekvenser för dem som kolliderar med dessa fordon. Dessutom är situationen sådan att man inte tar sig fram över huvud taget när fordon har fastnat i backar eller på annat sätt på grund av att de inte tar sig fram med sommardäck. Resultatet blir milslånga köer där ingen trafik tar sig fram.

Regeringen har aviserat åtgärder, men än har inget skett. Här måste riksdagen sätta press på regeringen. Det här påminner om så mycket annat som den här regeringen gör: Vi tillsätter en utredning; sedan får vi se vad som sker. Så sker ingenting.

Herr ålderspresident! Jag måste dessutom säga att jag är lite förvånad över de borgerligas beröringsskräck för de resultat vi i uppföljningsgruppen har kommit fram till. Gärna resultat i en arbetsgrupp, men sedan tar det slut. Varför inte göra en kraftfull markering av riksdagens arbete och för regeringen tillkännage de slutsatser vi har dragit i gruppen? Det är ju inte så att vi med det gör något annat än talar om för regeringen vilket arbete vi har genomfört.

Detta skulle visa att vi är överens mellan partierna och därigenom ge regeringen nyttig vägledning i deras arbete. Jag tror att vi alla delar visionen för olyckor på vägarna och dessutom den önskan om konkurrens på lika villkor som gruppen haft som sin ledstjärna. Därför tycker jag att det vore på sin plats att vi gjorde en kraftfull markering av det arbete vi har gjort.

Herr ålderspresident! Vi ska också diskutera taxifrågor, så nu går jag över till det. Det är mycket glädjande att vi nu har fått en majoritet i utskottet för kravet på tömningscentraler eller redovisningscentraler – man kallar det för lite olika saker – för taxinäringen.

Under fem år har vi haft en borgerlig majoritet i utskottet som ständigt har hänvisat till att regeringen bereder frågan, och så gör man ingenting. I fem år! När den socialdemokratiska regeringen fick stryk i valet 2006 fanns det framme en lagrådsremiss och ett förslag om just tömningscentraler. En av de första åtgärderna den nya majoriteten vidtog var att ta bort den här frågan från dagordningen och hänvisa den till beredning av regeringen.

Därför är det nu mycket glädjande att vi har en majoritet i utskottet för denna fråga och kan sätta ordentlig press på regeringen att komma fram med förslag i frågan. Det innebär inte att vi tillsätter några nya utredningar, och det innebär inte att vi på något sätt förhalar frågan, utan det innebär bara att vi sätter press på regeringen att nu komma fram med de förslag i frågan som redan finns utarbetade. När jag har varit på taxi-forum och även vid en massa andra tillfällen har taxinäringen förklarat att detta är frågor som de väldigt gärna ser genomförda.

Den seriösa taxinäringen mår bra av tömningscentraler. Den oseriösa mår sämre. Det tycker jag är bra.

Lika bra känns det inte när vi går över på körkort och taxiförarkort. Vi menar att taxiföretag – och för den delen även andra åkerier, exempelvis bussföretag, men det är inte på bordet i dag så det ska vi inte diskutera – skulle kunna få del av de uppgifter om huruvida deras förare har fått körkort eller förarbevis indragna som Transportstyrelsen har. I dag kan en taxichaufför som är dömd för olika brott som innebär att körkort och/eller taxiförarkort har dragits in fortsätta att köra. Det är långt ifrån tillfredsställande. Ur ett kundperspektiv måste jag säga att det känns mycket otillfredsställande. Det skulle ju vara så enkelt att åtgärda. Men de borgerliga – och i denna fråga beklagligt nog med stöd av Miljöpartiet – gör detta ömsom till en integritetsfråga, ömsom till en fråga som skulle kräva astronomiska mängder byråkrati. Bägge invändningarna bygger på felaktigheter.

Först har vi integritetsfrågan. Indragning av körkort och taxiförarlegitimation är en offentlig handling. Om man kräver att få veta orsaken till indragningen kan det däremot bli en fråga för den personliga integriteten. Men det finns inget skäl för ett taxiföretag att kräva en sådan uppgift. Det är ju totalt ointressant. Det viktiga för dem är att handlingen är indragen. Det man behöver uppgift om är just detta: Har mina förare rätt att köra taxi? Enligt lagen måste dessutom taxiföretag kontrollera att de har chaufförer som är behöriga. Det handlar om att underlätta kontrollen och att på elektronisk väg kunna gå in och titta om ens förare har rätt att köra taxi.

Så går jag över till byråkratin: Det handlar inte om att bygga upp stora register som man inte kan hålla aktuella med uppgifter om vilka företag olika chaufförer kör åt. Något sådant har vi aldrig talat om. Det handlar i stället om att på elektorisk väg, som jag sade tidigare, ge företagen möjlighet att via Transportstyrelsens register om indragna körkort och förarbevis enkelt ta fram de uppgifter om sina förare som företagen så väl behöver. Då kan företagen på ett enkelt sätt fullgöra sin skyldighet att bara ha förare med körkort och förarbevis som är giltiga.

Om företagen däremot underlåter att göra dessa kontroller ska man kontrollera företagen. Böter för denna typ av förseelse borde skärpas så att företagen verkligen gör kontroller. Ur kundperspektiv och trafiksäkerhetsperspektiv är det helt oförsvarbart att inte göra dessa kontroller. De kan göras på ett enkelt och rimligt sätt.

Jag vill med anledning av detta fråga både de borgerliga, och för den delen också Miljöpartiet, om de inte värdesätter kundens säkerhet högre än sina i mitt tycke futtiga invändningar. Vi har kunnat se i programmet *Uppdrag granskning* hur kvinnor har råkat mycket illa ut när återfallsförbytare kan köra vidare. Ska det behöva vara på det viset? Vi har kunnat se hur de som döms för rattfylleri har kört vidare. Ska det verkligen vara så? Ska vi verkligen ha sådana taxiförare? Vi vet att hög hastighet är orsaken till många olyckor även inom taxi. Ska kunderna behöva åka med notoriska fortkörare? Enligt min uppfattning är svaret nej, och detta borde vi kunna rätta till.

Det finns också många andra problem inom taxinäringen. En hel del av dessa problem är kopplade till den avreglering som den socialdemokratiska regeringen gjorde för ett antal år sedan. Jag menar att det nu är tid att se över hela systemet och se efter om det blev som vi hade tänkt och se efter om det är meningen att man ska kunna ta ut ända upp till

9 000 kronor för en resa mellan Arlanda och Stockholm. Det finns också andra priser på denna resa som ligger långt över vad som är normalt och rimligt.

Är det rimligt att taxiföretag i glesbygd blir utkonkurrerade av stora taxiföretag som lägger anbud på sjukresor, färdtjänst, skolskjutsar och så vidare och som därigenom ser till att det inte finns taxitjänster på normala tider för vanliga människor?

Detta är frågor som vi skulle behöva belysa i en utredning. Vi skulle behöva titta på dessa frågor, bland annat. Jag tycker att det vore på sin plats att vi tittade närmare på detta i en parlamentariskt tillsatt utredning.

Herr ålderspresident! Jag vill avsluta detta anförande med två saker. Det första är en fråga som riksdag och regering inte har att göra med och som de definitivt ska hålla tassarna borta ifrån, men som ändå förtjänar att tas upp: Taxichaufförer borde ha månadslön. Det skulle öka trafik-säkerheten på ett betydande sätt. Bonuslön riskerar trafiksäkerheten. Det andra är att jag yrkar bifall till reservation 4.

(Applåder)

I detta anförande instämde Monica Green, Lars Mejern Larsson och Anders Ygeman (alla S).

Anf. 2 STEN BERGHEDEN (M):

Herr ålderspresident! I dag ska vi debattera betänkande TU8 som behandlar propositionen *Nya lagar för yrkestrafik och taxi*.

Propositionens innehåll är vi alla partier i huvudsak överens om. Vi behandlar också utredningsgruppens förslag, som Leif var inne på här tidigare, när det gäller tillsynen av yrkestrafiken. Även här är utskottet överens om skrivelserna i betänkandet.

I betänkandet behandlas dessutom några följdmotioner och några motioner från den allmänna motionstiden. Här finns det vissa meningskillnader när det gäller hur och på vilket sätt förändringarna ska genomföras. Det finns fem reservationer och två tillkännagivanden som gäller detta.

Inledningsvis vill jag säga att Christer Akej kommer att debattera taxifrågorna för Moderaterna. Han kommer lite senare på talarlistan. Därför ska jag inte beröra detta i mitt inledningstal.

Herr ålderspresident! Propositionen tar i huvudsak upp hur vi genomför EU:s regelverk i svensk lagstiftning och hur vi arbetar för att få lika villkor i EU. Detta är mycket viktigt för en yrkeskår som arbetar över nationsgränserna och som annars riskerar att bli utkonkurrerad på grund av olika villkor.

Den nuvarande yrkestrafiklagen ersätts av en ny, men taxitrafik och dess legitimationer ska behandlas i en ny taxitrafiklag. De nya lagarna träder i kraft den 1 juni 2012 och vissa bestämmelser den 1 juni 2013.

Förslaget bör sammantaget inte innebära några större förändringar av de nuvarande förhållandena för den yrkesmässiga trafiken. Vissa förslag kommer dessutom att underlätta för näringen. Det bedöms också att Transportstyrelsens avgifter för yrkesmässig trafik på väg bör ses över. Det är positivt att hela utskottet står bakom dessa delar.

Herr ålderspresident! I betänkandet behandlas också utredningsgruppens arbete med tillsyn av yrkesmässiga godstransporter på väg. Utred-

ningen pekar tydligt på en rad brister som bör åtgärdas när det gäller tillsynen av de yrkesmässiga godstransporterna. Det behövs samverkan mellan myndigheter. Det behövs en kompetenshöjning för att lösa problemen. Brotten måste prioriteras av berörda myndigheter, och det måste avsättas resurser för att komma till rätta med problemen. Utredningen konstaterar också att det behövs mer effektiva verktyg för att kunna minska brottsligheten.

Utskottet välkomnar det initiativ som regeringen tog den 8 mars då man gav berörda myndigheter uppdraget att redovisa hur man ska lösa detta och hur man kan underlätta och effektivisera myndigheternas tillsyn. Arbetet ska ske öppet och – detta är viktigt – i kontakter med branschen och arbetstagarorganisationerna. En del av redovisningen ska ske i november 2012, och den ska vara helt färdig senast den 1 mars 2013.

Utskottet förutsätter att regeringen – utöver de kontakter som trafikutskottet och berörda departementen har i frågan för att lösa problemen – återkommer till riksdagen med en redovisning av vidtagna åtgärder. Det är mycket positivt att trafikutskottet är helt överens även i dessa frågor.

Herr ålderspresident! En annan fråga som tas upp i betänkandet är uppställningsplatser för lastbilar utmed våra vägar. Vi håller med om att det är ett problem och vill gärna även här finna bra lösningar i en bred dialog och i en mer fördjupad analys. Branschen jobbar också aktivt med dessa frågor om säkra uppställningsplatser genom att öka säkerheten i form av larm, stölskydd med mera.

Vem ska göra vad? Vilket ansvar har Trafikverket, åkeribranschen, näringsställen, företag, kommuner, försäkringsbolag med mera för att minska brottsligheten utmed våra vägar? Hur kan vi samverka för att lösa detta?

Det pågår också flera arbeten inom EU och Sverige på detta område. Det är viktigt att utskottet tar del av dessa fakta och erfarenheter innan man går vidare i arbetet och pekar på exakt hur vi ska lösa detta problem i Sverige.

Herr ålderspresident! Betänkandet behandlar också vinterdäck för tunga fordon. Där påpekar utskottet tydligt att de erfarenheter man har kan förväntas leda till att krav på vinterdäck för tunga fordon införs till kommande vinter. Det är en viktig fråga för att komma till rätta med alla de olyckor och stillastående fordon som orsakas av felaktiga vinterdäck. De som kör tunga fordon i vårt nordiska klimat måste ha en däckutrustning som klarar detta. Detta lagförslag kommer självfallet att gälla för såväl svenska som utländska åkerier som kör i vårt land. En annan sak som lyfts fram i detta sammanhang är att väghållarna har arbetat mer aktivt och ökat samverkan under den förra vintern för att ytterligare trimma sin verksamhet inför kommande vintrar.

Herr ålderspresident! Avslutningsvis vill jag yrka bifall till förslaget i betänkandet och avslag på reservationerna 1, 2 och 4.

Anf. 3 ANNIKA LILLEMETS (MP):

Herr ålderspresident! Problemen inom taxibranschen är omfattande, och det krävs rejäla krafttag för att komma till rätta med dem. Sedan avregleringen av branschen 1990 har det på många sätt blivit sämre och otryggare för taxiresenärerna. Fusk och orimliga priser på taxiresor är exempel på sådant som blivit alltför vanligt.

Det är inte bara resenärerna utan även många taxiförare som drabbas. Det handlar om allt från rakt ackord, otrygga anställningar, orimligt långa arbetsdagar och överdriven överetablering till hur företag som inte har kollektivavtal utnyttjar förare som ställs mot varandra i stället för att samarbeta. Ett exempel på detta är hur förare av samhällsbetalda tjänster tvingas till så många körningar att de inte hinner med. Trafiksäkerheten minskar när stressen ökar, och de som nyttjar denna samhällsbetalda tjänst hamnar i kläm.

För att komma till rätta med de många taxiproblemen behöver en statlig utredning tillsättas för att göra en grundlig översyn av taxinäringen och föreslå åtgärder för att förhindra ekonomisk brottslighet och skapa sunda villkor för taxiföretagen. Det finns flera saker att göra redan nu för att förbättra situationen. Det är till exempel mycket glädjande att det finns en majoritet i utskottet för att alla taxibilar ska vara anslutna till en redovisningscentral dit köruppdrag och ersättningar rapporteras. Det är en mycket bra och viktig förbättring, och det bör vara ett villkor för taxitillstånd.

Regeringen motsätter sig detta därför att den menar att det ökar regelkrånglet, men det behöver inte bli krångligt. De flesta taxiåkare är redan i dag anslutna till beställningscentraler. Fördelarna för resenärer, seriösa företag och samhället i stort överväger. De enda som verkligen förlorar på ett sådant förslag är oseriösa företag som inte rapporterar in allt. Menar man allvar med att taxinäringen ska fungera väl och att konkurrensen ska ske på sjysta villkor är det självklart att myndigheterna ska kunna kontrollera att företagen sköter sig ekonomiskt och på så sätt kunna stävja ekonomisk brottslighet.

Det är självklart att taxiresenärer ska kunna känna sig trygga i taxin. Man ska inte behöva vara rädd, och man ska inte behöva riskera att åka med en förare som av någon anledning inte är lämplig och därför inte har taxiförarlegitimation. Det är naturligtvis helt oacceptabelt att personer som mister sin förarlegitimation på grund av att de exempelvis dömts för brott fortsätter att köra.

Taxiföretagen är enligt lag skyldiga att hålla reda på om någon av deras förare har fått sin taxiförarlegitimation återkallad av Transportstyrelsen. Det är förstås mycket viktigt att det är så lätt som möjligt för taxiföretagen att få denna information från myndigheterna och att de snabbt får reda på om någon av deras förare fått sin legitimation återkallad.

Vägtrafikregisterutredningen klargjorde i november 2010 i sin utredning *Transportstyrelsens databaser på vägtrafikområdet – integritet och effektivitet* att det finns flera komplikationer i fråga om automatisk elektronisk återrapportering av förändringar i eller återkallelser av förarens behörighet, taxiförarlegitimationer eller trafikillstånd till taxibeställningscentraler eller bussföretag. Transportstyrelsen arbetar nu tillsammans med branschen för att finna lösningar på hur information om återkallade taxiförarlegitimationer på ett snabbare och enklare sätt kan nå taxiföretagen. Det första man gjort är att Transportstyrelsen skickar över kopior på återkallade taxiförarlegitimationer till Svenska Taxiförbundet.

Transportstyrelsen samarbetar nu med Datainspektionen för att undersöka och analysera möjligheterna att göra hanteringen mer automatiserad och mer effektiv inom ramen för befintligt regelverk. Det är viktigt att detta kommer på plats så snabbt som möjligt. Det är bra att arbetet har

påbörjats. Utskottet måste noga följa det. Om det skulle dra ut på tiden och inte ge något resultat måste utskottet återkomma i frågan och driva på.

Men trygghet i taxinäringen handlar inte bara om att skärpa lagar och regler. Aldrig så bra regelverk och aldrig så bra informationsflöde räcker tyvärr inte för att stoppa vissa som verkligen inte sköter sig. Det behövs fler kontroller på vägarna för att stoppa dem som kör taxi utan taxiförarlegitimation och för att stoppa rattfyllerister och grova våldsbrottslingar. Det är helt enkelt nödvändigt att risken att åka fast blir större.

Herr ålderspresident! Kravet på lokalkännedom för taxiförare i Stockholm är bra. Att släppa detta är ett olyckligt steg mot att ytterligare sänka ribban i en redan illa fungerande bransch, och det är onödigt. Det är sant att ny teknik som gps underlättar för förare att hitta, men karta och gps i all ära, det säger sig självt att en taxiförare behöver hitta till de vanligaste adresserna. Ett prov på lokalkännedom snedvrider inte konkurrensen när marknaden redan är överetablerad, som den ju är i Stockholm. Det finns andra stora problem här. Krav på lokalkännedom vore snarare en bra idé i flera delar av Sverige.

Herr ålderspresident! Det är inte olagligt att ta ut orimligt höga priser för taxiresor; prissättningen är fri. Men att oseriösa taxiföretag systematiskt tar ut överpriser går ut över både kunder och seriösa taxiföretag. Det är tråkigt att många besökare som till exempel reser från Arlanda till Stockholm får ett första dåligt intryck av Sverige och Stockholm när de inser att de betalat mycket mer än de behövt. Det är lite pinsamt att Sverige får dåligt rykte för att taxiresenärer känner sig lurade och uppskörtade. Hur problemet med överpriser kan stävjas är en viktig fråga att titta på i översynen av taxinäringen.

Det finns väldigt mycket att vinna på att göra en grundlig översyn av näringen och genomföra de förbättringar som utskottets majoritet ställer sig bakom i betänkandet. Det gäller också det arbete som myndigheter och branschen har påbörjat för att effektivisera och förbättra exempelvis informationsutbytet. Så kan taxibranschen fungera bättre i framtiden till glädje och nytta för såväl resenärer, förare och taxiföretag som samhället i stort.

När det gäller den uppföljning av yrkesmässiga godstransporter som utskottet gjort vill även jag betona att det är mycket viktigt att arbetet med att förverkliga de rekommendationer vi kom fram till fortsätter så att det kan bli säkrare på vägarna. Jag behöver inte upprepa vad som tidigare har sagts. Jag vill också, precis som Leif Pettersson, betona hur viktigt det är att vi fortsätter att arbeta vidare med bland annat dumpning av löner, arbetsvillkor och utnyttjande av personer som kör gods på våra vägar. Det finns mycket att göra även där, trots att vi redan har gjort ett viktigt arbete.

Anf. 4 LEIF PETTERSSON (S) replik:

Herr ålderspresident! Jag får inte ihop det här. Annika Lillemets säger att det är jätteviktigt att vi kan känna oss säkra när vi åker taxi och så vidare. Varför ska man då inte från taxiföretagens sida kunna kontrollera offentliga handlingar? Varför går Miljöpartiet emot det? Jag förstår inte logiken. Det handlar om en allmän handling. Det finns inget integritets hinder för att få reda på om ett körkort eller ett taxiförarkort är indraget.

Med Annika Lillemets behöver jag inte diskutera byråkratiargumentet, för det är någonting som man på den andra sidan har tagit fram, men jag får inte ihop det här. Även om nu något är på gång skulle det väl inte bli så mycket sämre av att vi från trafikskottet skulle tala om för regeringen: Nu får ni skärpa till er i den här frågan och faktiskt se till att de företag som jobbar i branschen på ett enkelt och smärtfritt sätt kan få ta del av de här uppgifterna!

Det handlar inte om automatiska överföringar. Det handlar inte om någonting annat än att man faktiskt från företaget ska kunna gå in och på ett enkelt sätt ta del av handlingar som redan finns.

Anf. 5 ANNIKA LILLEMETS (MP) replik:

Fru talman! Det är precis det som Transportstyrelsen, Datainspektionen och taxibranschen jobbar med nu. Jag har talat med folk runt omkring, och det är klart att det inte skulle bli sämre om vi sade till regeringen att de ska se till att det som redan är på gång görs, men å andra sidan skulle det kanske inte bli så mycket bättre heller eller gå så mycket fortare.

Jag uppfattar att man faktiskt arbetar med att lösa det här på ett konstruktivt sätt. Det snabbaste sättet är att göra det utan att behöva ändra integritetslagar, till exempel personuppgiftslagen. Jag litar på att myndigheterna som har sakkunskapen hittar de bästa och effektivaste lösningarna så att den här informationen blir lätt att komma åt för taxiföretagen.

Vi är ense om målet, fullständigt ense, men om det sedan kommer att skynda på processen att vi säger åt regeringen att de ska säga åt myndigheterna att göra det de redan gör kan man ha olika åsikt om.

Anf. 6 LEIF PETTERSSON (S) replik:

Fru talman! Det här är väl ungefär som med tömningscentralerna. I fem år har man nu hänvisat till att man bereder ärendet. Hur länge ska man få bereda det här ärendet? Det går att hitta på alla möjliga invändningar mot att man ska få göra en sådan här sak, och det går säkert att med juridiska argument hitta alla invändningar mot att ett system skulle kunna få verka där man har möjlighet att ta del av de här uppgifterna.

Vi menar att det måste vara politikens uppgift att också för regeringen och för myndigheterna staka ut vägen och tala om: Dit vill vi! Om vi inte gör det är det andra som stakar ut vägen.

Jag tycker att politiken måste ta ett större utrymme även i taxifrågorna. Den här frågan är viktig för kunderna. Det är kundperspektivet som är mitt perspektiv. Hur byråkratin ska lösa det här är egentligen inte så intressant ur politisk synvinkel, utan det politiskt viktiga är att kunden kan känna sig trygg.

I dag vet jag att kunder inte känner sig trygga. När man hoppar in i en taxi känner sig nog de flesta inte otrygga, men det finns ett antal kunder som åker taxi sent på kvällen och så vidare som inte känner sig trygga i dag. Så ska det inte vara. Därför tycker jag att vi borde kunna lämna ett sådant här tillkännagivande.

Anf. 7 ANNIKA LILLEMETS (MP) replik:

Fru talman! Jag vill åter lyfta fram vikten av att det faktiskt blir fler kontroller. Vi kan ha ett aldrig så bra lag- och regelverk, och vi kan ha aldrig så många tillkännagivanden och politiska viljor – där vet jag att vi är helt överens och vill att taxiresenärerna ska vara trygga – men det gäller också att de oseriösa förarna stoppas på vägen. Det kanske är ännu mer effektivt än ett tillkännagivande.

Jag känner mig trygg med att man arbetar intensivt med det här. De som kan det här arbetar intensivt så att det ska kunna bli ännu lättare att komma åt informationen och få ett ännu effektivare informationsutbyte.

Det här kommer vi också att följa upp från utskottet. De kommer att få redovisa detta, och jag känner mig trygg med att man gör det här så bra som det är möjligt. Om det nu visar sig att det behövs får vi återkomma och driva på igen.

Anf. 8 LARS TYSKLIND (FP):

Fru talman! Jag börjar med att yrka bifall till de punkter i betänkandet som Folkpartiet står bakom och avslag på reservationerna 1, 2 och 4.

I betänkandet behandlas propositionen *Nya lagar för yrkestrafik och taxi* som handlar om en EU-anpassning av vårt regelverk, vilket sker genom två nya lagar – en reformerad yrkestrafiklag och en taxitrafiklag.

Det är bara att konstatera att vi har ett enigt utskott som tycker att det här är en lämplig åtgärd för att implementera tre nya EU-förordningar och tillstyrker propositionens förslag.

Fru talman! Det kanske kan ses som lite märkligt, men jag kommer även i nästa avsnitt att ta upp en punkt som vi i sak är helt överens om, och det gäller punkt 2 om tillsynen av yrkesmässiga godstransporter på väg. Avsnittet tar huvudsakligen upp den uppföljning som trafikutskottet har låtit göra när det gäller tillsynen av yrkesmässiga godstransporter på väg, det vill säga lastbilstransporter.

Från Folkpartiets sida anser vi att denna typ av uppföljningsarbete är grundläggande för att skapa underlag för ändamålsenliga beslut som ger avsedda effekter.

En bra sammanfattning och slutsats av rapporten är att tillsynen av lastbilstransporter behöver bli bättre och mer effektiv. Det kan vi nog vara helt överens om.

Uppföljningen visar med all tydlighet att det behöver göras insatser för att stärka tillsynsverksamheten för ökad trafiksäkerhet, förbättrad arbetsmiljö och konkurrens på lika villkor. Det har vi varit inne på tidigare här i debatten. Det som vi har tittat närmare på handlar om tillsyn och kontroll av kör- och vilotider, lastsäkring, överlast, hastigheter och så kallat cabotage, det vill säga inrikestrafik.

Jag tycker att en viktig, central slutsats som vi gjorde är att det behövs förbättrad samverkan mellan myndigheter och mellan myndigheter och åkeribranschen. Jag tror att det är ett område där vi har stora möjligheter att utveckla regelefterlevnaden inom befintligt regelverk. Det krävs alltså inga lagstiftningsändringar, utan inom gällande lagstiftning kan man göra väldigt mycket.

Ändock är det mycket positivt att regeringen nu har gett Transportstyrelsen och Rikspolisstyrelsen i uppdrag att göra en uppföljning och analys av regelefterlevnaden inom yrkestrafiken på väg. Det handlar också

om att skapa ett kunskapsunderlag, för rättvisande kunskap gör att man kan fatta rätt beslut. Det handlar inte bara om att tillsätta utredning på utredning, utan det handlar faktiskt om att veta att man fattar rätt beslut.

I uppdraget ingår också att lämna förslag på eventuella åtgärder för att effektivisera tillsyn och kontroll. Här finns det en samordning som har initierats mellan olika departement, och det är positivt. Det är många departement som är inblandade i detta. Vi får utgå från att det uppföljningsarbete som trafikutskottet gjort rimligen bör kunna användas även inom andra utskottsområden och andra beredningsområden. Vi konstaterade när det gällde den här uppföljningen att det fanns områden som vi borde titta närmare på, till exempel det som har nämnts här om säkra uppställningsplatser och arbetsmiljöproblem på väg.

Fru talman! I betänkandet finns ett avsnitt om vinterdäck, vilket Leif Pettersson tog upp. Jag tror att det var i det sammanhanget han talade om utredning på utredning. Jag vill upprepa att det gäller att ha kunskapsunderlag när man fattar beslut. Därför är det positivt att vi nu har ett brett kunskapsunderlag genom den uppföljning som görs av Trafikverket och Transportstyrelsen. Resultatet visar, vilket kanske inte är särskilt förvånande, att många avåknningar beror på just olämpliga däck. Därför handlar lösningen nu framför allt om att lagstifta om vinterdäck på drivaxeln. Det har även infrastrukturministern uttalat i medierna. Det handlar alltså inte om utredning på utredning, utan frågan är i det närmaste i mål.

Beträffande om taxiförarlegitimation och indragning av densamma ska överföras till arbetsgivare kan vi konstatera, som Annika Lillemets sade, att vi naturligtvis är överens om att det är helt oacceptabelt att köra taxi utan erforderliga tillstånd. Icke förty har det uppstått en diskussion om tillkännagivande eller inte. Jag är av den absoluta uppfattningen att ett tillkännagivande måste göra skillnad. Som Annika Lillemets sade pågår ett ingående arbete mellan Transportstyrelsen, branschen och Datainspektionen för att underlätta överföringen av kunskap mellan myndighet och taxibransch. Det jag utläser av reservationen är att man egentligen efterfrågar det, och eftersom Leif Pettersson sade att det inte handlar om automatiska överföringar och sådant vill jag säga att det är den vägen man arbetar med. Från den synpunkten är vi alltså helt överens om målen, men att ett tillkännagivande i detta fall skulle göra skillnad har jag svårt att tro.

Fru talman! Låt mig slutligen säga något lite om krav på lokalkännedom för taxiförare. Jag kan inte tycka annat än att utskottsmajoriteten bestående av Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna fastnat i en något märklig slutsats när man tillsammans föreslår ett tillkännagivande till regeringen om att kravet på lokalkännedom för taxiförare i Stockholms län bör finnas kvar även i fortsättningen.

Frågan handlar naturligtvis inte om ifall man är för eller mot lokalkännedom utan ifall Stockholm behöver en särreglering. Jag vill hävda att lokalkännedom ligger i själva affärsidén när det gäller taxi och att denna lokalkännedom är lika viktig i Stockholms län som i till exempel Dalsland. Det är förstås ingen skillnad. Eventuella brister i lokalkännedomen bör väl rimligen branschen ha stort intresse av att rätta till och åtgärda.

Ytterligare en relevant fråga i sammanhanget är om riksdagen ska besluta i denna typ av detaljerade villkor. Mitt svar på den frågan är: Svaret

bör rimligen vara nej. Det är också därför frågan om lokalkännedom delegerats till Transportstyrelsen, som fattat beslut om att det särskilda kravet på lokalkännedom för köruppdrag i Stockholm ska tas bort från april 2012. Att Transportstyrelsen fattat det beslutet beror på att den typen av beslut fattas just på myndighetsnivå, alltså dessa detaljerade beslut.

Motivet för Transportstyrelsen är att kravet innebär konkurrensbegränsningar och har varit ineffektivt. Konkurrensbegränsningen består egentligen i att taxiförare från andra delar av landet förhindras att köra i Stockholm men inte tvärtom. Till saken hör att även om gps och elektroniska kartor inte löser alla problem har den tekniska utvecklingen ändå gått starkt framåt. Jag har svårt att tro att man, även om man går kurs i lokalkännedom, hittar överallt i Stockholm.

Det kanske är en ideologisk fråga, men hur som helst förutsätter Folkpartiet och övriga allianspartier att taxibranschen har välutbildad personal med god lokalkännedom utan att vi behöver fatta riksdagsbeslut om det.

Anf. 9 LEIF PETTERSSON (S) replik:

Fru talman! Om vi är så helt överens om allting gällande lastbilstrafiken som vi faktiskt är undrar jag varför vi då inte kan göra ett tillkännagivande i de delar som är trafikutskottets frågor i detta sammanhang så att regeringen vet vilka frågor vi är överens om, där utskottet är enigt.

Lars Tysklind sade någonting – det gällde en annan fråga – om att ett tillkännagivande inte tillför någonting. Jag hoppas att han kommer ihåg när han någon gång i framtiden hamnar i opposition att tillkännagivanden från utskott enligt hans uppfattning inte är så mycket att hänga i granen. Jag tycker att det är det.

Sedan gällde det uppställningsplatser och vinterdäck. Att vinterdäck på bilar är bra har vi vetat länge, åtminstone vi från norra Sverige. Åkeribranschen har under ett antal år bromsat införandet av vinterdäck men sedan insett att de behövs, vilket naturligtvis är bra. Jag yrkar bifall till vår reservation om uppställningsplatser, och då löser vi den frågan.

Beträffande tömningscentraler undrar jag varför majoriteten är emot dessa. Det borde Lars Tysklind kunna svara på. Han tog inte upp den frågan över huvud taget i sitt anförande.

När det gäller frågan om lokalkännedom kan jag säga att alla politiker i Stockholm, i alla partier, är totalt överens om att det förslaget måste genomföras. Lotta Edholm, Lars Tysklinds eget borgarråd, har till och med skrivit tackbrev till den socialdemokratiska gruppen, via Anders Ygeman, för att de drivit denna fråga. Nog riskerar man att få en mycket dyr taxiresa i Stockholm om inte taxichauffören hittar.

Gps och elektroniska kartor i all ära, men de ersätter inte lokalkännedomen, när föraren vet vart han eller hon ska köra.

Anf. 10 LARS TYSKLIND (FP) replik:

Fru talman! Jag börjar med det sista som togs upp. Som jag sade i mitt anförande är lokalkännedomen viktig, oavsett var i landet det är. Det kan inte vara enbart en Stockholmsfråga. Det är klart att vi ska ha välutbildade taxichaufförer med god lokalkännedom. Det ligger, som jag sade, i själva affärsidén med taxi. Att vi nu har delegerat frågan till myndighet-

en beror på att det är på den nivån sådana beslut brukar fattas, alltså på myndighetsnivå. Jag tycker att vi ska ha respekt för det.

När det gäller tillkännagivanden sade jag att de ska göra skillnad, och jag tog upp frågan om överföringen av kunskap om indragna taxiförarlegitimationer. Där pågår ett ingående arbete. *Uppdrag granskning* hade i detta sammanhang den effekten att man kom att tala med varandra. Den otrygghet som där speglades är naturligtvis helt oacceptabel. Det var nästan så att samtalet började föras i direktsändning, och det har förstås utvecklats sedan dess. Även Datainspektionen har kommit med.

Beträffande att vi är överens tog jag upp att vi var överens om det faktaunderlag vi tagit fram för uppföljningsarbetet. Det är viktigt att vi nu har det och kan jobba vidare. Jag tycker inte att ett tillkännagivande är lämpligt att göra i just det sammanhanget, utan det får vara mer konkret i så fall.

Anf. 11 LEIF PETERSSON (S) replik:

Fru talman! När andra utskott har gjort uppföljningsarbeten har man gjort tillkännagivanden till regeringen om allt som man är överens om just för att visa att man är det. Det finns alltså en poäng med att göra på det sättet. Men okej, vi får väl se vad vi kan åstadkomma framöver. Det här arbetet är ju inte slut, precis som Lars Tysklind säger och som även Sten Bergheden sade i sitt anförande. Det är inte slut. Vi har inte rättat till någonting genom att vi haft en uppföljningsgrupp. Det är i verkligheten vi måste se till att det blir förändringar.

Om det nu är så bra med lokalkännedom, varför ska man då inte ha det i Stockholm? Varför ska man undanta det enda ställe där det i dag finns krav på lokalkännedom? När Lars Tysklind påstår att det skulle vara bra att ha det också på andra ställen i landet är det ologiskt att ta bort det där det redan finns och i stället verka för att det ska komma till stånd på andra platser.

Motivet bakom avslaget är att politiken ska dra sig tillbaka och myndigheterna få göra precis som de vill.

Om en myndighet har att fatta beslut i ärenden är det väl bra. Men om myndigheten gör fel måste vi från politikens sida påtala att det är fel, och det är det vi gör nu. Vi påtalar att detta inte är rätt väg att gå. Vi tycker att man ska gå den andra vägen i stället. Det är möjligt att man måste ha detta också i Göteborg och Malmö – vad vet jag? Om jag förstått det rätt är i dag Malmö den ort som har störst problem med taxi, men det kanske inte handlar om lokalkännedom utan andra frågor.

Anf. 12 LARS TYSKLIND (FP) replik:

Fru talman! Det handlar inte om att ta bort lokalkännedomen någonstans i landet. Jag förutsätter att taxiförarna har lokalkännedom även i Göteborg, Malmö, Dalsland och Falun. Det är inte det vi diskuterar. Det är inte så att man plötsligt inte har lokalkännedom i Stockholm för att Transportstyrelsen tar bort särkravet. Kunskapen försvinner inte.

När det gäller på vilken nivå beslut ska fattas kan vi fråga oss vad som menas med att en myndighet fattar fel beslut. Vem är det som ska rätta till myndigheten då? Vi brukar i många andra sammanhang kalla det för ministerstyre om man går in och styr myndigheter. Det är lite farligt

när man börjar tala om att myndigheter fattar fel beslut och att politiken ska ingripa.

Leif Pettersson ställde en fråga om de obligatoriska redovisningscentralerna som jag glömde eller inte hade tid att svara på förra gången. Det är naturligtvis viktigt att vi får till en taxinäring utan fusk. Jag kan bara konstatera att det pågår en ingående beredning i den frågan i både Näringsdepartementet och Finansdepartementet. Frågan finns i allra högsta grad på dagordningen. Det är bara att förvänta sig en lösning även på detta.

Anf. 13 TONY WIKLANDER (SD):

Fru talman! Låt mig först och främst yrka avslag på reservationerna 3 och 5 och bifall till reservation 4.

Jag kan vad gäller tillsynen och yrkesmässiga godstransporter direkt säga att jag till fullo instämmer i Leif Petterssons och Sten Berghedens anföranden. Detta är frågor som vi till min stora glädje fortsätter att arbeta med i utskottet. Det sker – än så länge i varje fall – i stor samstämmighet. Jag tror att vi får anledning att fördjupa oss ännu mer i detta framöver. Det skulle vara en glädje att också se framtida effekter av det arbete som redan är gjort.

Huvudärendet upplevs nog trots allt av många i dag vara taxiverksamheten. Jag hade en överläggning i går med ledande representanter för Taxiförbundet. På min fråga till dem vad det var de allra helst skulle se för att få ordning på taxiverksamheten, vad de ville prioritera, anförde de redovisningscentraler. Vi diskuterade detta ingående. Jag frågade dem vad hindret är, mer än viljan hos dem som ännu inte är med. Trots allt är 80 procent anslutna. Det kunde de inte svara på. Jag frågade om det var någon större investering för dem. Då upplyste de mig om att den investering man behöver göra i en bil går på ca 1 000 kronor. Det är en tillsats och elektronik med några bokstäver som jag inte kommer ihåg. Det är alltså en investering på en tusenlapp.

Jag är också förvånad över att regeringen har hållit på så länge och utrett och grejat med detta. Här trillar skattepengar bort hela vägen, och det är stora pengar som undanhålls. Jag tycker att fem års beredning bör räcka. Därför är jag väldigt glad för att det finns en majoritet för det vi lägger fram nu.

Det har sagts att det blir krångel. Jag skulle i stället vilja kalla det att vi vill skapa ordning. Det kan väl hända att det blir lite krångel i inledningsskedet, men detta är ingen komplicerad sak. Som man beskriver det är det ytterligt lätt att dra i gång detta eftersom frågan är så väl genomgången. Med tanke på de fördelar vi får tror jag att vi kan leva med det lilla krånglet.

Angående taxiförarlegitimationer med mera vill inte utskottsmajoriteten ha en skärpning. Jag tycker att det är ett väldigt blekt försvar att tala om integritet. Det är, som nämndes här innan, offentliga handlingar det handlar om. Jag tycker att vi alla borde prioritera kundernas trygghet. Jag gör i alla fall det.

Jag känner också för de stackars turister som blir blåsta här. Det sker ideligen. Man hör de mest förskräckliga historier om ockerpriser i många sammanhang, inte minst i medierna. Det är så att man skulle vilja åbe-

ropa ockerlagen, men det kan justitieutskottet få titta på i så fall. Jag tycker att den borde vara tillämplig på vissa av de skojerier som pågår.

Jag tror att det är ytterligt viktigt, inte bara för kunderna utan också för branschen, att sådant här tvättas bort. Hela branschen blir lidande. De taxichaufförer jag har pratat med instämmer. De säger att de skäms för vad som händer både i Stockholm och på andra håll. Det är synd att inte en majoritet kunde sätta ned foten även i den här frågan. Vi får väl återigen hoppas på framtiden.

Vad gäller lokalkännedom måste jag säga att jag finner det nästan pinsamt att behöva väcka en motion om en så uppenbar självklarhet. Jag drog mig för det, men på vårt partikansli uppmanade man mig att väcka en motion. Varenda människa borde väl begripa att sätter man sig i en taxi är det inte man själv som kund som ska visa vägen.

Jag har själv varit utsatt för detta. När jag var alldeles ny här och vi inte hade det system med beställning som vi har nu satte jag mig i en taxi nere vid Vasagatan för att åka upp till riksdagen. Jag hade väskor och grejer och tyckte att jag behövde en bil just vid det tillfället. Den stackars föraren kunde möjligen tio ord på svenska. Jag talade om att jag ville till Riksdagshuset. Han undrade vad det var för någonting. Jag svarade att jag kunde visa det och försökte med gester och så vidare tala om för honom vart han skulle köra. Han började då fingra på gps:en, men när det kom fram gatunamn var det fullständigt främmande för honom, för han kunde inte läsa dem. Det blev nästan komiskt.

Jag vill givetvis att det ska finnas lokalkännedom hos taxichaufförerna, vare sig det är i Stockholm, Göteborg eller Malmö eller på andra ställen, och i regel är det på det sättet. Men här i Stockholm har det varit väldigt dåligt med det. Det finns de som uppgett att de har sagt namnet på ett av de mest centrala hotellen men att chauffören inte känt till det. Detta är inte bra.

Än en gång yrkar jag avslag på reservationerna 3 och 5 och bifall till reservation 4.

Anf. 14 SIV HOLMA (V):

Fru talman! Trafikutskottets betänkande *Yrkestrafik och taxi*, som vi nu behandlar, tar upp flera saker. Det behandlar regeringens proposition om nya lagar för yrkestrafik och taxi. Det är två nya lagar, en reformerad yrkestrafiklag och en taxitrafiklag, plus följdändringar i ett antal andra lagar. De föreslagna förändringarna är en anpassning till EU:s regelverk.

Ett enigt utskott tillstyrker regeringens lagförslag, men med en liten ändring. Lagen börjar gälla den 1 juni 2012 i stället för den 1 maj, som föreslagits. Det beror på att riksdagen inte hinner besluta i tid. Lagen kan därför inte börja gälla tidigare.

Fru talman! Trafikutskottet beslutade i november 2011 att genomföra en uppföljning av tillsynen av de yrkesmässiga godstransporterna på väg. I uppföljningen har det ingått att undersöka hur det fungerar med tillsyn och kontroll av kör- och vilotider, cabotage, lastsäkring, överlast och hastigheter. Vi har också belyst regelverk och hur dessa tillämpas, myndigheternas organisation och resurser för tillsyn, samverkan, sanktionsmöjligheter vid överträdelser, branschens egna åtgärder för att främja att man följer gällande regler plus vilka konsekvenser nuvarande tillsynsinsatser har för åkeribranschen. Det gedigna häfte jag har här är resultatet.

Uppföljningsgruppen har bestått av en representant från varje riksdagsparti. Syftet har varit att ge oss i utskottet ett fördjupat kunskapsunderlag inom området som vi kan använda när vi behandlar kommande lagförslag från regeringen eller när vi själva skriver motioner i ämnet.

Frågor om tillsynen av yrkesmässiga godstransporter på väg rör fler än oss i trafikutskottet. Det berör flera utskott, exempelvis justitieutskottet, näringsutskottet och skatteutskottet. Det berör också flera departement och myndigheter. Jag hoppas därför på att uppföljningsrapporten kommer att bli ett användbart underlag för både oss och de nämnda parterna.

Förutom regler om kör- och vilotider och det övriga behövs det ett utvecklingsarbete som gäller alla de områden som jag har nämnt tidigare. I rapporten behandlas också konsekvenser av myndigheternas tillsyn för branschen och vilka branschens egna åtgärder består i.

Jag ska ta upp ett av de nämnda områdena, det vill säga regler om kör- och vilotider, cabotage, överlast, lastsäkring och hastigheter samt tillämpningen av reglerna.

Inom EU finns gemensamma regleringar om kör- och vilotider. Det finns gemensamma regleringar för tillträdet till den internationella marknaden för godstransporter på väg. Lastsäkring, överlast och hastighet är däremot inte gemensamt i EU. I uppföljningen av hur det fungerar i verkligheten har det framkommit att regelverken om kör- och vilotider och cabotage uppfattas som svåra och komplicerade i förhållande till det straffvärde som överträdelser ger. Samma gäller för reglerna om lastsäkring och överlast.

Uppföljningen har visat att lastbilstrafiken ökar och att det saknas uppgifter om i vilken omfattning det sker otillåtna cabotagetransporter i Sverige. I det senare fallet har det bara varit ett fåtal otillåtna cabotagetransporter som prövats i domstolen. Det saknas alltså fortfarande rättspraxis på området. Visserligen har regeringen i december förra året infört bestämmelser om att för cabotagetransporter som strider mot EU-förordningarna kan beställarna under vissa omständigheter dömas till böter. Men myndigheterna saknar specialkompetens för att kunna klara av att kontrollera, ha tillsyn och lagföra yrkesmässiga transporter. Frågan är om det inte måste till ytterligare skärpningar av regelverken för att man ska komma till rätta med otillåtet cabotage och olaga yrkesmässig trafik.

Fru talman! Nu har alltså uppföljningsrapporten framställts där samtliga partier, som många andra talare också har varit inne på, är överens om en rad förbättringsåtgärder. Regeringen har vidtagit en del åtgärder som ligger i linje med uppföljningsrapportens slutsatser.

Jag vill i detta sammanhang instämma i vad både Leif Pettersson och Annika Lillemets sade i sina anföranden om vikten av att motverka osunda konkurrensvillkor, till exempel lönedumpning och att inte följa landets regler om trafiksäkerhet.

Jag förutsätter att arbetet fortsätter och vill ge det arbetet en chans att genomföras på ett rimligt sätt. Jag avvaktar regeringens framtida utvecklingsarbete. Om det inte fortsätter måste vi återkomma i denna fråga.

Fru talman! Att den yrkesmässiga godstrafiken på väg ökar och att tillsynen inte fungerar på ett tillfredsställande sätt stärker ytterligare argumenten för att föra över mer gods från väg till järnväg. Det är oacceptabelt att det råder osund konkurrens på grund av att regler inte följs

och det får konsekvensen att seriösa åkeriföretag inte kan överleva och konkurreras ut.

Fru talman! Glädjande nog har vi utskottsmajoritet för kraftfulla åtgärder mot fuskets inom taxibranschen. Majoriteten, som kanske överraskande faktiskt inte omfattar regeringspartierna, vill ha en översyn av branschen och vill att det införs obligatoriska redovisningscentraler för taxametrar. Vi föreslår också att kravet på lokalkännedom för taxiförare i Stockholms län ska vara kvar. Det ger alltså fel signaler att plocka bort det, om man nu tycker att lokalkännedom är viktigt. Det ger helt fel signaler. Regeringspartierna reserverar sig alltså mot dessa förslag.

Taxiresenärerna har blivit otryggare sedan avregleringen av branschen 1990. Det förekommer både skattebrott och problem med prissättningen av taxiresor. En taxiresa kan, om man åker med ett oseriöst taxiföretag, kosta upp till 2 000 kronor mellan Stockholms innerstad och Arlanda. Leif Pettersson beskrev att det kunde kosta upp till 9 000 kronor. Det är därför det behövs redovisningscentraler till vilka köruppdragen och ersättningarna rapporteras. Anslutning till en redovisningscentral bör vara ett krav för att en åkare ska få taxitillstånd. Det behöver inte bli några stora extra kostnader för att införa redovisningscentraler. Man kan använda redan befintliga beställningscentraler.

Vi vill också att regeringen tillsätter en statlig utredning – vi menar naturligtvis, åtminstone jag, att det ska handla om en parlamentarisk utredning – som tar ett samlat grepp om branschens utveckling. Utredningen bör ta fram åtgärder för att komma till rätta med fuskets inom taxinäringen. Det är synd att inte hela utskottet med regeringspartierna kunde vara med på förslagen.

Fru talman! Avslutningsvis står jag bakom de reservationer som vi har i betänkandet, men jag yrkar bifall endast till reservation 1 om uppställningsplatser.

Visserligen hänvisar regeringspartierna till bland annat ett EU-projekt som pågår för att säkra uppställningsplatser och att man bör avvakta de erfarenheter som det kan ge. Men jag tycker att det är alldeles för svagt. Många lastbilschaufförer har påtalat att det är en brist på bra rastplatser och säkra uppställningsplatser över natten. De behövs för att hindra godsstöld. Jag anser, som S och MP, att standarden på rastplatserna måste höjas. Här måste regeringen gå i bräschen för att skapa förutsättningar för att säkra uppställningsplatser där chaufförer ofta stannar över natten.

Anf. 15 ANNELIE ENOCHSON (KD):

Fru talman! När man som jag åker mycket tåg får man många tillfällen att läsa de olika branschtidningar som vi får som hör till trafikutskottets område. Nu senast har jag läst tidningen Taxi, och där tar man upp en del av de problem som vi diskuterar i vårt betänkande TU8.

Bland annat diskuteras där problemen med indragen förarlegitimation. Generaldirektören för Transportstyrelsen Staffan Widlert skriver i tidningen att man samråder med taxibranschen och att man funderar på att utveckla en webbtjänst där taxiföretagen lätt skulle kunna fråga om status på körkort och taxilegitimation. Svaret skulle då kunna begränsas till om det finns giltig behörighet eller ej. Att som i dagsläget skicka papperskopior till varandra verkar vara en väldigt krånglig nödlösning.

Alliansen skriver i utskottstexten att man vill påminna om det uppdrag som regeringen den 8 mars gav till Transportstyrelsen och Rikspolisstyrelsen. Där anges att man ska lämna förslag till åtgärder för att underlätta och effektivisera myndigheternas tillsyn och kontroll av bland annat taxi och övrig yrkestrafik på väg. Utskottet vill också peka på vikten av att detta arbete skyndsamt drivs vidare.

Utskottet förutsätter vidare att regeringen under hösten 2012 återkommer till utskottet med en redovisning av de insatser som har vidtagits och som planeras med anledning av det pågående arbetet för att just stärka kontrollen av taxibranschen. En sådan information bör innehålla dels en redovisning av de insatser som har vidtagits när det gäller återkallade taxiförarlegitimationer så att branschen kan få en stärkt egenkontroll, dels en redovisning av de insatser som vidtas för att stärka myndigheternas tillsyn och kontroll.

Vidare har vi skrivit att om det vid denna återrapportering visar sig att problemen kvarstår med att taxiförare fortsätter köra taxi utan taxiförarlegitimationen är utskottet berett att återkomma i frågan för att missförhållandena ska kunna undanröjas. Jag är glad för att vi har skrivit som vi har gjort och känner mig nöjd med den texten.

En annan fråga som regeringen arbetar med är tömningscentraler eller redovisningscentraler för taxibilar. Enligt taxibranschen tömmer drygt 80 procent av branschen sina taxametrar i sina beställningscentraler. Problemet är de 20 procent som inte gör det och som tyvärr påverkar hela branschen negativt genom att de kan ta hutlöst betalt, ofta svart.

Detta är inte acceptabelt och måste åtgärdas. Skatteverket har den 4 november i en framställan till regeringen föreslagit obligatoriska redovisningscentraler för taxameter inom taxinäringen. Enligt Skatteverket skulle skatteintäkterna öka med 400 miljoner om obligatoriska redovisningscentraler införs.

Just frågan om obligatoriska redovisningscentraler är under beredning inom både Näringsdepartementet och Finansdepartementet, och det pågår ett samtal om hur man bäst ska kunna införa ett system som är uppföljbart.

Vi delar alltså oppositionens oro för svartåkare och hutlösa överpriser. Men vi delar inte oppositionens otålighet utan vill avvakta departementens beredning.

Fru talman! I en annan reservation delar vi inte den oro som den samlade oppositionen med S, MP, V och SD har för att taxiförare inte ska kunna hitta i Stockholm. Oppositionen vill ha kvar kravet på lokalkännedom i just Stockholm som kommer från den tid när taxinäringen avreglerades år 1990 – långt innan alla taxibilar hade gps i bilen.

Nu har alla taxibilar gps, och den används också. Det är en av anledningarna till att Alliansen inte vill ha kvar kravet på lokalkännedom i just Stockholm. Det andra skälet är att riksdagen inte normalt brukar föreskriva detaljerade lokala villkor i trafiksammanhang.

Krav på lokalkännedom är delegerat till Transportstyrelsen, som den 15 februari 2012 har beslutat att avskaffa kravet på lokalkännedom för dem som tar köruppdrag i Stockholm. Transportstyrelsen grundar sitt beslut på att det kan innebära konkurrensbegränsningar. Man skulle till exempel inte kunna åka från Trosa, lämna av någon och sedan ta upp

någon annan här inne och köra tillbaka till Trosa eller köra inom Stockholm – det går alltså inte.

Det kan vidare tilläggas att det finns många andra yrkesgrupper som behöver utföra transporter i Stockholm men att det inte i något annat fall finns behov av motsvarande särreglering, utan personalen förutsätts ha god kompetens och nyttja modern teknik.

Nej, vi i Alliansen förutsätter att taxibranschen håller sin personal välutbildad för att kunna utföra sitt arbete utan att detta ska behöva regleras lagstiftningsmässigt.

Jag vill avslutningsvis yrka bifall till förslaget i betänkandet, utom i de delar där vi har reservationer, och avslag på reservation 1, 2 och 4.

Anf. 16 LEIF PETERSSON (S) replik:

Fru talman! Jag vet inte hur länge man ska behöva vänta på en åtgärd från regeringens sida, när samma regering börjar med att vidta åtgärden att ta bort det förslag om tömningscentraler som fanns framme.

Det fanns en lagrådsremiss i frågan. Det fanns ett färdigt förslag som man bara hade att fatta beslut om. Men bland det första man gjorde efter regeringsskiftet 2006 var att ta bort det förslaget.

Sedan har man hållit på i fem år och sagt att frågan bereds och frågan bereds. Nu säger den borgerliga Alliansen att frågan bereds. För mig är det inte trovärdigt längre. Det går inte att säga på det sättet.

Nu säger ni att ni är nästan framme. Men det sade ni i fjol också. Hur länge ska man vara ”nästan framme” innan en fråga ska komma fram?

Det är bra att en majoritet i utskottet nu har satt ned foten och sagt att det får vara nog och att vi vill ha fram ett förslag om tömningscentraler. Vi vill se till att åtminstone på det sättet kontrollera taxinäringen och – precis som Annelie Enochson sade – få in till staten 400 miljoner, lågt räknat, enligt Skatteverket.

Sedan beträffande lokalkännedom: Varför tror Annelie Enochson att samtliga politiker i Stockholm – även KD:s – har tyckt att det är ett bra förslag? Jo, de inser att det inte är en lekstuga att köra taxi i Stockholm. Det kan bli väldigt dyrt för en kund att hamna hos en chaufför som inte hittar.

Därför vill man ha kvar kravet på lokalkännedom, och det vill vi också.

Anf. 17 ANNELIE ENOCHSON (KD) replik:

Fru talman! I förrgår, tror jag det var, lyssnade jag på ett radioprogram. Det var en debatt mellan Ygeman och Bergheden där man diskuterade just tömningscentraler. Där upprepade man samma mantra som Leif Pettersson nu tar upp: fem år, fem år. Det var vad man sade.

Ja, det tar tid att bereda ett ärende. Vi vill ha det väl underbyggt, vi vill ha det förankrat i taxinäringen, och vi vill ha det korrekt hanterat. Leif Pettersson kan dra sig till minnes att det faktiskt var ett år sedan som vi i utskottet sade att detta skulle beredas vidare, så egentligen har man hållit på i ett år.

Varför vill man då ha tömningscentraler? Det är inte för att tömningscentraler i sig är bra, utan det är för att vi vill komma åt skattefusket. När Skatteverket har sagt att det är bra och att man kan få in 400

miljoner tycker vi att Skatteverkets framställan också är något som ingår i beredningen.

Mitt svar är att detta är på gång. Vi har mycket att göra i Alliansen, och detta är en fråga som finns på agendan och ligger ganska nära. Men vi har inte den otålighet som ni har. Vi tror att detta kommer att lösa sig, och det är på gång. Frågan bereds i både Närings- och Finansdepartementet, för att få en korrekt hantering.

När det gäller lokalkännedom: Vi har en annan åsikt än ni. Vi vill inte ha ministerstyre. Vi har delegerat detta till Transportstyrelsen, som har sagt nej, och det tycker vi är bra. Sedan kan det finnas olika åsikter i Stockholm bland våra politiker. Det tycker vi är helt okej. Men vi ser att Transportstyrelsen har ett ansvar för hela Sverige, och de har sagt att detta ska tas bort utifrån frågan om konkurrensbegränsningar. Vi ställer oss bakom det.

Anf. 18 LEIF PETTERSSON (S) replik:

Fru talman! Ministerstyre är något helt annat. Då är det en enskild minister som talar om för en myndighet vad de ska göra – utanför reglementet för vad man får göra. Men om vi från riksdagens sida talar om för en myndighet att en viss åtgärd inte är riktig utan att de ska göra på annat sätt, då är det inte ministerstyre, utan det ligger inom vår jurisdiktion att göra det.

Jag förstår inte talet om konkurrensbegränsningar. Det handlar ju inte alls om det. Annelie Enochson tog exemplet med en taxi från Trosa kommer hit och då inte kan ta upp en kund och köra hem igen. Varför inte det? Vad är det som hindrar det? De hittar ju till Trosa, för de har ju kommit därifrån. Det är väl inga problem!

Problemet är väl möjligen om en taxi från Luleå skulle börja köra lokaltrafik i Stockholm. Då hittar inte chauffören, oavsett om det finns gps eller inte. Det funkar inte. Gps och elektroniska kartor är inte tillräckligt bra hjälpmedel för att man ska kunna köra taxi efter dem.

Annelie Enochson, det fanns ett färdigt förslag som den här regeringen eller rättare sagt den dåvarande regeringen – den har ju ombildats några gånger – sade nej till och lyfte bort från dagordningen. Här i kammaren sade ni att det måste beredas vidare. I fem år har ni berett frågan vidare. Det är inte bara en gång utan flera gånger som vi i trafikutskottet har fått svaret att frågan bereds vidare. Det är inte acceptabelt!

Nu har vi satt ned foten och vill ha fram frågan. Om den redan är på väg fram är det jättebra. Om vårt ställningstagande kan hjälpa till är det jättebra. Tömningscentraler behövs.

Anf. 19 ANNELIE ENOCHSON (KD) replik:

Fru talman! När det gäller detta med lokalkännedomen tycker vi inte att det är fråga om ministerstyre. Man skriver i regleringsbrev vad olika myndigheter ska göra, men det här är en fråga som ligger på Transportstyrelsen och handlar om lokalkännedom i Stockholm. Frågan blir något löjlig, kan man tycka. Vad blir det vi ska besluta om nästa gång – att lastbilar av en viss kvantitet ska ha det och det? Vi har ju Transportstyrelsen för att sköta sådana här saker.

Vi har haft den här lagen sedan 1990, och Transportstyrelsen har kommit fram till att detta krav inte behövs längre. Det behövdes innan

gps och andra hjälpmedel fanns. I dag har man kommit fram till att det är konkurrensbegränsande, och vi ger dem rätt i det.

Den taxichaufför från Trosa som jag nämnde kan alltså få köra hit till Stockholm, men han får inte göra en taxirunda härinne, utan han får köra utanför Stockholm för att kunna hämta upp någon och köra vidare. Är inte det konkurrensbegränsande? Visst är det så! Det är inte konkurrensbegränsande för taxichaufförerna här inne i Stockholm men för dem som är utanför Stockholm. Vi ställer inte upp på det.

Anf. 20 SIV HOLMA (V) replik:

Fru talman! Jag tänkte också ställa några frågor om detta med redovisningscentraler. Vad jag har förstått har detta förslag funnits sedan fem år tillbaka. Min minnesbild – och den vill jag att Annelie Enochson ska ha möjlighet att rätta – är att hindret för att genomföra detta inte ligger i trafikpolitiken utan i Finansdepartementet. Min minnesbild säger att det till och med är finansministern som på ett eller annat sätt har lagt in ett veto i den här frågan. Det är ytterst bekymmersamt.

Jag hade hoppats att vi hade kunnat vara ett enigt trafikutskott för att stärka trafikpolitikens muskler gentemot Finansdepartementets makt, som vi alla vet är mycket stor. Om man är intresserad av att göra den här förändringen hade det varit på sin plats, och ni har ju chansen nu när kammaren ska votera i frågan, att också från er sida vara med på att se till att det blir en sådan. Jag hoppas att ni kan göra rätt även här.

Man säger att lokalkännedom är viktig överallt. Då ger det fel signal när Transportstyrelsen tar bort kravet. Vi vill gärna se över detta. Kanske man till och med kan skärpa det eftersom det finns missförhållanden. Kan inte Annelie Enochson vara med och arbeta i den riktningen?

Anf. 21 ANNELIE ENOCHSON (KD) replik:

Fru talman! Detta med redovisningscentraler är under beredning i både Näringsdepartementet och Finansdepartementet sedan ett år tillbaka. Vi vill avvakta den beredningen. Det är vårt svar.

Vi ställer också upp på att det är helgalet med dessa hutlösa priser och med svarttaxiverksamheten. Det är ingen av oss som står bakom det, men vi vill avvakta beredningen. Vi förlitar oss på att de kommer fram till ett bra resultat.

Vi instämmer inte i att det måste gå så fort. Vi tror att det kommer att bli bra till slut.

Det andra är frågan om lokalkännedom. Vi tycker att det ger fel signaler om vi skulle börja detaljreglera detta. Det har vi delegerat till Transportstyrelsen att göra. Vi vill fortsätta ha den ordningen.

Gps är något som har tillkommit sedan 1990. Det finns alltså ett verktyg. Det är en företagsidé att de som är taxiförare ska hitta. Det är självklart. Man åker inte med en taxiförare som inte kan hitta. Sedan vet jag att man talar om problem för turister och så vidare. Så är det absolut. Men detta är en företagsidé.

Jag tror att detta kommer att lösa sig. Jag tror inte att vi ska gå in och detaljreglera detta. Det är dessutom lika viktigt att taxiförarna i Göteborg, Malmö eller någon annstans hittar. Varför ska kravet gälla just Stockholm?

Anf. 22 SIV HOLMA (V) replik:

Fru talman! Min bedömning av förhållningen i fråga om redovisningscentraler är att detta är politiskt. Det vill säga att man från Finansdepartementets sida avvaktar. Man säger det inte rent ut, men av deras sätt att handskas med frågan kan jag utläsa att man vill att detta inte ska vara obligatoriskt utan att det ska ske på frivillig väg. Därför avvaktar man hela tiden.

Jag menar att detta inte är ansvarsfullt, vare sig ur ett kundperspektiv eller med tanke på att vi ska ha sunda konkurrensvillkor inom taxinäringen. Det får vi ju inte när vi inte sätter starkare politisk kraft bakom detta.

Man delegerar detta och säger att man inte vill detaljstyra och så vidare. Men jag tycker att det svar som Annelie Enochson ger visar att det ligger en del politiska värderingar bakom att kravet på lokalkännedom ska tas bort. Det handlar om konkurrensbegränsningar. Det är väl det som är anledningen till att man är för att det här plockas bort. Finns det någon taximarknad i Sverige som inte har konkurrensbegränsningar? Den är ju tvärtom överexploaterad, och av det skälet är det viktigt att se till att vi har sunda konkurrensvillkor och ordning och reda i de här sammanhangen, liksom att vi inte ger fel signal genom att ta bort kravet på lokalkännedom i de här sammanhangen.

Anf. 23 ANNELIE ENOCHSON (KD) replik:

Fru talman! Självklart lyssnar departementen in sina verk, och det är det som Finansdepartementet gör. Man har lyssnat in detta med Skatteverket. 400 miljoner kan man spara om man ser till att få någon form av obligatorisk redovisningscentral. Är det något som man på Finansdepartementet lyssnar på är det finansiella argument. Jag tror inte att vi behöver vara oroliga för detta. Frågan är under beredning, och jag tror att man kommer fram till ett bra resultat.

Siv Holma säger att talet om konkurrensbegränsning handlar om en politisk värdering. Den som säger detta och som har det som argument för att regeln om lokalkännedom ska slopas – självklart ska taxiförarna även fortsättningsvis ha lokalkännedom, men man förutsätter att den som har ett taxiföretag själv också ser till att förarna lär sig det område de ska köra i – är faktiskt Transportstyrelsen. Jag tror att man har rätt i detta.

Exemplet var att en taxibil som kommer in i Stockholm inte får ta en körning där utan måste köra utanför Stockholm. Det är en konkurrensbegränsning, och jag ställer mig bakom Transportstyrelsens beslut.

Anf. 24 CHRISTER AKEJ (M):

Fru talman! Vi har här att debattera ett betänkande om yrkestrafik och taxi. Jag ska i mitt inlägg fokusera på taxifrågorna. Övriga frågor har på ett förtjänstfullt sätt tidigare i dag debatterats av min partikollega Sten Bergheden.

Först lite fakta om taxi. I vårt land finns det runt 15 000 taxibilar, vilket motsvarar 1,6 taxibilar per 1 000 invånare. En tredjedel av taxibilarna finns i Stockholm. Och i snitt rullar en taxibil 7 200 mil per år. Av all taxitrafik är 75 procent upphandlad. En övervägande del av taxibilarna är anslutna till beställningscentraler.

En fråga som diskuteras mycket är ifall taxibilar ska bli tvingade att ansluta sig till så kallade tömningscentraler för taxametrar, där man re-

dovisar sina intäkter. Syftet med detta skulle vara att få ned det befarade fusket i branschen. Frågan utreds nu inom Finansdepartementet och Näringsdepartementet, där samtal pågår kring hur man på bästa sätt ska kunna införa system som ger myndigheterna möjlighet att ta del av sådan information som behövs för att kontrollera att näringen följer gällande bestämmelser. Frågan är inte helt enkel med tanke på att man måste ta hänsyn till integritetsaspekten för taxikunderna och med tanke på vilken administrativ börda det blir på taxiåkarna.

Fru talman! Oppositionspartierna vill på något sätt göra denna fråga större än vad den är. Dessutom slår man in många redan öppna dörrar. Självklart är det viktigt att stävja fusk och se till att verksamheten bedrivs lagligt. Varje fall av fusk är ett fall för mycket.

Jag tror att vi ska försöka strukturera frågan. Det finns en grupp så kallade rena svartåkare som transporterar folk mot betalning utan giltiga färdbevis och i icke taxibilar. Dessa kommer man inte åt med en tömningscentral. Det är och förblir en polisiär fråga att ingripa mot dessa. Det är givetvis också viktigt med upplysning. Kunder måste upplysas om vilka faror det finns med att välja att åka med en svartåkare. Risken att utsättas för brott ökar, och man åker i vissa fall helt utan försäkringar.

Sedan har vi merparten av taxiåkarna, som är anslutna till olika beställningscentraler varigenom de får sina körningar. 80 procent av det totala antalet taxibilar tömmer i dag sina taxametrar via beställningscentraler – det är alltså en form av tömningscentral.

Vi har sedan, fru talman, kvar gruppen taxiåkare som kör själva med giltig taxibehörighet och med giltig bil men utan att vara anslutna någonstans. Det är främst inom denna grupp som en så kallad tömningscentral skulle kunna vara till nytta och förhindra fusk.

Vi kan dock inte vara helt säkra på att allt fusk därmed skulle upphöra. Ofta har det visat sig att den som vill fuska och bedriva olaglig verksamhet finner vägar att göra detta oavsett om man inför nya system. Fuskaren har en benägenhet att många gånger ligga före myndigheterna.

Fru talman! Vi får heller inte glömma att vårt land är heterogent och att förhållandena ser väldigt olika ut på landet kontra storstaden. Problemet med fusk är sannolikt till övervägande delen ett problem i storstaden, där det finns många taxibilar och ett stort underlag för privatåkande.

Vi är alla överens om att fusk måste förhindras, och det måste finnas system som så långt som möjligt förhindrar detta. Men det gäller att göra rätt från början så att vi slipper göra om. Man måste noga analysera systemet, som ska eliminera det befarade fusket, så att man inte slår undan seriösa taxiföretag. En obligatorisk redovisningscentral kommer självklart att vara förenad med en årlig kostnad, en kostnad som drabbar de i dag redan seriösa åkarna.

Jag vill också erinra om att man inom Näringsdepartementet och Justitiedepartementet givit Transportstyrelsen och Rikspolisstyrelsen i uppdrag i mars detta år att ta fram en ordning för återkommande analys och uppföljning av regelefterlevnaden inom yrkestrafiken. I uppdraget ingår också att lämna förslag till åtgärder för att underlätta och effektivisera myndigheternas kontroll och tillsyn av yrkestrafik på väg.

Tony Wiklander från Sverigedemokraterna gjorde i sitt inlägg en sammanblandning mellan prissättningen och tömningscentraler. Det är två frågor som inte har med varandra att göra.

Fru talman! En annan fråga som diskuteras livligt när det gäller taxi är vad som ska gälla beträffande indragna taxiförarlegitimationer. Det är självklart viktigt att den som åker taxi ska kunna känna sig trygg och veta att föraren har giltigt förarbevis.

Frågan som här väcks är vem som har ansvar för att tillse detta och på vilket sätt det kan ske. Lagen är tydlig. Det är taxiföretagen som enligt yrkestrafiklagen har ansvar för att se till att de som kör taxi har giltiga taxiförarlegitimationer. Frågan är sedan hur taxibolagen ska kunna kontrollera att förarna har giltiga taxiförarlegitimationer.

Fru talman! Socialdemokraterna föreslår i motionen att det ska ske någon form av daglig rapportering från Transportstyrelsen till taxibolagen om indragna taxiförarlegitimationer. Det skulle kunna få allvarliga konsekvenser för den enskilde personens integritet. Frågan har också varit uppe i Vägtrafikregisterutredningen, som 2010 överlämnade sitt betänkande *Transportstyrelsens databaser på vägtrafikområdet*. Där varnades det för flera komplikationer med en automatisk överföring av denna typ av uppgifter. Det måste finnas en respekt för den enskilde individen. Dessutom känns det märkligt att Socialdemokraterna bara jagar taxiförare. Det finns många yrkesgrupper som i dag kör bil i jobbet och där det i så fall skulle rapporteras till arbetsgivarna om indragna färdtillstånd av olika slag. Det måste gälla hela åkerinäringen, hela bussbranschen, personal som kör inom hemtjänsten etcetera – ja, listan kan göras lång.

Arbetsgivarna har i dag alla möjligheter att undersöka om en anställd har giltigt förarbevis då dessa uppgifter inte omfattas av någon form av sekretess. Det finns säkert, fru talman, pragmatiska lösningar på detta utan att göra det till en stor lagfråga i riksdagen.

Olika förslag till lösningar och överenskommelser diskuteras mellan Transportstyrelsen och taxibranschen. Näringsdepartementet och Transportstyrelsen har i mars i år bjudit in Svenska Taxiförbundet till ett möte för att diskutera frågan kring hur man kan utveckla informationen om återkallade taxiförarlegitimationer – ett viktigt möte för att diskutera integritetsfrågor mellan myndighet och bransch och hur man kan underlätta för en bransch att få tillgång till uppgifter som branschen behöver. Vidare har Transportstyrelsen, utöver dialogen med Taxiförbundet, tagit kontakt med Datainspektionen för att se vilka åtgärder som kan göras inom gällande lagstiftning.

En tredje fråga, fru talman, som diskuteras när det gäller taxi är kravet på lokalkännedom för taxiförare. Det har fram till den 1 april i år och alltsedan taxinäringen avreglerades den 1 juli 1999 funnits krav på att taxiförare i Stockholms län ska ha lokalkännedom. Detta har i Sverige enbart gällt Stockholms län. Den 1 april i år slopade Transportstyrelsen detta krav.

Självklart måste en taxiförare för att kunna erbjuda sina kunder en bra service ha god lokalkännedom, men det gäller givetvis inte enbart i Stockholm utan på många andra ställen – ja, i princip överallt. Jag kan inte se att detta är ett krav som vi här i riksdagen ska styra upp, utan det måste vara en angelägenhet för de enskilda taxibolagen att se till detta.

Ska det finnas någon form av allmänrättslig reglering måste det rimligen vara en uppgift på myndighetsnivå och kommunal nivå och inte i Sveriges riksdag. Vill taxibolagen erbjuda en god service till sina kunder

måste de självklart ha förare som har god lokalkännedom. Att enbart ställa krav på lokalkännedom i Stockholms län innebär också en konkurrensbegränsning. Det medför att förare från andra orter inte kan köra taxi i Stockholm medan det är möjligt omvänt.

Med detta, fru talman, vill jag yrka bifall till förslaget i betänkandet och avslag på reservationerna 1, 2 och 4.

Anf. 25 LEIF PETTERSSON (S) replik:

Fru talman! För ordningens skull vill jag bara säga att jag yrkar bifall till utskottets förslag under punkterna 6 och 8. Då är det i alla fall sagt.

Jag måste säga: Äntligen är det någon som säger vad ni verkligen tycker. Det ska du ha all heder av, Christer Akej. Nu börjar jag förstå hur det här hänger ihop. Dina borgerliga kamrater försökte tidigare sätta upp dimridåer, som att det pågår utredningar och att det säkert kommer att komma fram där. Så är det ju inte. Jag förstår varför ni förhalar frågan om tömningscentraler. Jag förstår varför ni säger att beredning pågår – ingenting ska ju hända. Det är själva syftet. Det är den enda slutsats man kan dra av ditt inlägg. Fem år har man hållit på med det här. Frågan är noga utredd. Det är dags att sätta ned foten. Så är det.

Sedan har vi frågan om fusk. Fusk finns överallt i Sverige. Jag vet taxiföretag som när skattemyndigheten har kommit för att kontrollera deras bokföring helt plötsligt har haft ett inbrott där bara bokföringen från taxiföretaget är borta. Vad tyder det på? Skulle det vara seriös verksamhet? Och det handlar inte om Stockholmsföretag.

Vi behöver få en ordentlig utredning om hela taxibranschen, titta över allting, även de problem som Christer Akej vill framhålla. Vi behöver titta över hela taxibranschen. En avreglering är gjord, till viss del kanske den måste dras tillbaka därför att allting inte har blivit bra. Det är vi som har stått för den här avregleringen. Det kan jag säga. Men resultatet har inte blivit det vi hade önskat. Då måste man kunna titta över det hela.

Anf. 26 CHRISTER AKEJ (M) replik:

Fru talman! Först och främst kan jag slå fast att vi i sak är eniga. Självklart ska möjligheter till fusk minimeras och elimineras. Är det något parti som har verkat i den riktningen, att det ska vara ordning och reda och att saker och ting ska bedrivas lagligt, är det vi moderater.

Sedan vill jag säga att om man ska göra en förändring är det viktigt att se till helheten. Det är viktigt att inte ha för bråttom. Det är viktigt att se till att göra rätt. Det är viktigt att se till de olika förutsättningar vi har. Det får inte vara så att man slår undan de redan i dag seriösa företagen därför att man vill komma åt den grupp som fuskar. Det skulle vara fel väg att gå.

Anf. 27 LEIF PETTERSSON (S) replik:

Fru talman! Naturligtvis är det så, men jag menar och du säger själv att 80 procent av företagen redan i dag använder sig av tömningscentraler. Vad är då problemet med att resten skulle tvingas ansluta sig till sådana? Då skulle vi komma åt en hel del av dem som inte är så seriösa som vi önskar.

Det har förekommit siffror i debatten tidigare om åren, att det här skulle kosta upp till 200 000 kronor per bil. Det är rena falsarier. Sådana siffror finns inte. Det tycker jag att man kan föra bort över huvud taget.

Förslaget om taxiförarlegitimationer hävdar jag handlar om att ge taxiföretagen de verktyg de behöver. Taxiföretagen ber oss faktiskt om att ge dem de verktyg de behöver för att kunna kontrollera sina förare. Bussbranschen säger samma sak, men det är inte uppe till behandling i dag så det tar vi inte upp. Men du vet också att när Bussbranschens Riksförbunds vd var hos oss gick hon igenom detta och sade att de ville ha den här typen av uppgifter. Detsamma gäller ju taxiföretagen. De har bett oss att komma med en möjlighet för dem att kontrollera det här. Det handlar inte om att ta reda på varför legitimationerna är indragna. Det handlar om att ta reda på att de är indragna.

Hur man byråkratiskt går till väga, om man sköter det via en webbtjänst eller gör på något annat sätt, via inloggningsuppgifter och så vidare, lägger jag mig inte i. Där måste man få göra som man vill från byråkratins, det vill säga myndigheternas sida. Det viktiga är att vi uttalar att det här ska ske. Det är det som vår reservation nr 4 handlar om.

Anf. 28 CHRISTER AKEJ (M) replik:

Fru talman! Ni slår in väldigt många öppna dörrar, Leif Pettersson. Alla dessa frågor som ni lyfter fram är frågor som är på dagordningen och som diskuteras mellan regering och olika representanter, mellan myndigheter och branscher därför att man är otroligt angelägen om att när man gör en förändring ska det ske på ett bra sätt och det ska ske på rätt sätt. Man ska inte slå undan de redan i dag seriösa företag som verkar.

Vi får aldrig glömma heller att vi är, som jag nämnde i mitt anförande, ett land som är väldigt heterogent. Vi har storstäder, kanske framför allt Stockholm, där merparten av de här bekymren kanhända finns, och sedan har vi en stor landsbygd. Det får inte vara så att vi därför att vi vill ingripa mot en liten grupp i storstaden kanske slår undan väldigt många seriösa företag på landsbygden som verkar i taxibranschen.

Återigen: Det gäller att se till helheten. Det gäller att ha lite is i magen, föra de här diskussionerna och se till att när vi ska fatta beslutet i de frågor som ni nu lyfter fram, kanske om några månader, ska det ske på ett riktigt, bra och klokt sätt. Det är jag övertygad om att regeringen kommer att göra, Leif Pettersson.

Anf. 29 SIV HOLMA (V) replik:

Fru talman! Jag yrkar bifall till utskottsmajoritetens förslag vad gäller redovisningscentraler för taxi med mera och krav på lokalkännedom och avslag på regeringspartiernas reservationer 3 och 5.

Christer Akej talar sig varm för behovet att arbeta mot fusk och lösa problem. Min första fråga är: Vore det inte på sin plats att också Moderaterna är positiva till att tillsätta en parlamentarisk utredning för att se över branschen?

Min andra fråga utgår från att det av allt att döma kommer att fattas beslut om obligatoriska redovisningscentraler här i riksdagen vid voteeringen. Hur kommer då Christer Akej att agera i den här frågan? Kommer Christer Akej att agera för att verkligen sätta press på framför allt sin

partikamrat finansministern för att det ska bli en lösning så snabbt som möjligt eller finns det andra utgångspunkter som Christer Akej tycker att det är viktigare att arbeta utifrån?

Anf. 30 CHRISTER AKEJ (M) replik:

Fru talman! Siv Holma kan vara lugn. Jag kommer att agera på det sätt som gagnar näringen och som jag har redovisat i mitt anförande här, och jag har redovisat mitt partis och Alliansens inställning i detta betänkande.

Jag kan inledningsvis inte förstå Siv Holma. Å ena sidan kritiserar ni regeringen för att det som är på gång har tagit för lång tid. Å andra sidan deklarerar hon nu att hon vill ha en totalt ny utredning. Det är två påståenden som står i motsats till varandra.

Det kommer att fattas beslut senare i år om hur man kan göra inom branschen för att eliminera fusk. Men det ska då vara ett beslut som ser till helheten för vårt land så att det blir ett bra beslut.

Anf. 31 SIV HOLMA (V) replik:

Fru talman! Man kan hålla på och tala om äpplen och päron, men det är två olika saker. Bland annat handlar det om redovisningscentralerna som kan införas därför att det finns ett fem år gammalt förslag. Att inte införa detta tolkar jag med flera har politiska skäl, inte sakliga.

När det gäller den andra frågan, om en utredning, tycker vi att det behövs en sådan utredning som tar ett samlat grepp om branschens utveckling. Det handlar alltså inte bara om tömningscentraler.

Jag tycker inte att Christer Akej i sitt anförande eller som svar på frågorna har varit tydlig med om han kommer att arbeta för att tömningscentraler ska införas enligt, med all sannolikhet, ett riksdagsbeslut. Han talar fortfarande om näringen och lite luddigt om, som jag tolkar det, politiska skäl som gör att det här tyvärr, som också Leif Pettersson var inne på, kommer att dras i en så kallad långbänk. Vi kommer inte att få ett tillkännagivande, som vi vet pressar regeringen. Men vi behöver få regeringspartiernas representanter att ta det här stödet på allvar och verkligen se till att tömningscentralerna införs så fort som möjligt.

Anf. 32 CHRISTER AKEJ (M) replik:

Fru talman! Det är på det sättet, Siv Holma, att frågan är under beredning. Frågan är under diskussion och har varit så ett tag. Det har den varit just utifrån att när vi så småningom kommer till ett beslut i frågan ska vi ha ett beslut som är bra och som är rätt från början, något som vi inte behöver rätta senare utan som fungerar hållbart.

Jag kan lova Siv Holma att jag står för att det ska vara ordning och reda i branschen. Det står mitt parti och det står Alliansen för. Det står regeringen bakom. Vi vill ha ett system som eliminerar fusk. Vi vill inte ha fusk i några branscher, men när vi gör en förändring, återigen, vill vi göra på ett sådant sätt att vi inte slår undan dem som i dag är seriösa.

Anf. 33 ANNIKA LILLEMETS (MP) replik:

Fru talman! För ordningens skull vill även jag säga att jag naturligtvis står bakom de reservationer och utskottsförslag som Miljöpartiet har lagt

fram som det framgår i betänkandet, men för tids vinnande nöjer jag mig med att yrka bifall till utskottets förslag vad gäller punkten 6 om redovisningscentraler för taxi och punkten 8 om krav på lokalkännedom för taxiförare och avslag på reservationerna 3 och 5.

Nu vill jag fråga Christer Akej vad han menar med att vi vinner på att vänta med att göra anslutning till en redovisningscentral obligatorisk med tanke på att de allra flesta redan är anslutna, att det här är en så pass väl utredd fråga och det finns så pass stort stöd för den bland seriösa företagare och myndigheter som till exempel Skatteverket. I det här fallet ser jag inte riktigt vad vi skulle förlora. De enda som skulle förlora är väl egentligen de oseriösa företagen som inte redovisar vad de ska och som tar ut överpriser och så vidare.

Anf. 34 CHRISTER AKEJ (M) replik:

Fru talman! Nej, Annika Lillemets, jag har inte sagt att vi vinner något på att vänta. Däremot har jag flera gånger upprepat att när vi väl kommer till beslut ska det vara ett genomtänkt och bra beslut som ligger på bordet. Det är det som har gjort att diskussionerna har tagit ett tag. Vad jag vet har det funnits förslag tidigare där man har kommit fram till att de inte har varit de bästa förslagen, och därför har man valt att fortsätta att diskutera frågorna.

Min förhoppning är att vi redan i år ska få ett sådant förslag på bordet att fatta beslut om.

Jag är lika angelägen som du, Annika Lillemets, om att det ska finnas system som tar bort fusket, att det finns vita och ärliga branscher. Det har vi från Alliansens sida jobbat för på många andra områden.

Anf. 35 ANNIKA LILLEMETS (MP) replik:

Fru talman! Jag vidhåller förstås att det i det här fallet finns underlag, och det borde inte vara särskilt krångligt för de seriösa företagen. Det krångel som eventuellt uppstår borde vara väl värt att hantera med tanke på de vinster som den seriösa delen av branschen i sin helhet skulle få.

Jag undrar också hur Christer Akej ser på behovet av en grundlig översyn av taxinäringen där det även ingår sådana frågor som överpriser och arbetsvillkor. Taxiförare utnyttjas på många sätt, vilket jag nämnde i mitt anförande. Jag anser inte att de utredningar som pågår nu tittar på dessa frågor, och de är av många skäl viktiga frågor som har belysts i debatten.

Anf. 36 CHRISTER AKEJ (M) replik:

Fru talman! Självklart är det viktigt att all verksamhet löpande ska ses över för att se hur dagsläget är och mäta temperaturen.

Frågan om prissättningen tas upp här. Där har vi fri prissättning. Där har man gått in och hjälpt till så att det ska bli tydligare för konsumenten. Det handlar mycket om information. För ett tag sedan infördes förändringen att det på taxibilarnas rutor med stor stil ska framgå det högsta priset som den taxibilen får ta för en viss restyp som ska gälla för alla taxibilar.

Nu handlar det om information till konsumenterna. Konsumenterna ska bli medvetna om var de ska titta när de väljer taxibil. Det är där de

får en föraning om vad det är för en taxibil, en seriös som kör till normalt pris eller den typen av taxibil som tar ut överpriser.

I den frågan handlar det mycket om information till konsumenten. Myndigheterna har gjort mycket genom att det ska vara bättre information på bilen som syns tydligt innan man kliver in i taxibilen.

Där har alla taxiföretag en uppgift, nämligen att hjälpa till att informera konsumenterna. Det ligger i högsta grad i de seriösa bolagens intresse.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 13 §.)

8 § Genomförande av vägarbetstidsdirektivet för egenföretagare

Föredros
trafikutskottets betänkande 2011/12:TU11
Genomförande av vägarbetstidsdirektivet för egenföretagare (prop. 2011/12:69).

Förste vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 13 §.)

9 § Naturvård och biologisk mångfald

Föredros
miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2011/12:MJU14
Naturvård och biologisk mångfald.

Anf. 37 CHRISTINA KARLSSON (S):

Fru talman! Nu ska vi diskutera betänkande 14, som handlar om naturvård och biologisk mångfald. Detta är ett motionsbetänkande som rör en mängd olika frågor, bland annat rovdjur, rovdjursförvaltning, skydd av områden, allemansrätt, främmande arter och biologisk mångfald.

Biologisk mångfald är ett begrepp som vi ofta använder oss av. Med det menar vi det myller av organismer, arter, gener och livsmiljöer som finns i vår natur. Vi vet att det är viktigt att bevara livsmiljöerna och mångfalden av arter. Våra ekosystem, skogarna, haven, vattendragen och jordbruksmarkerna försörjer oss människor med en lång rad nyttigheter, till exempel mat, bränsle, dricksvatten och syre att andas.

Hållbara ekosystem är grunden för vår välfärd. Mångfalden av växter och djurarter är central för ekosystemens funktion. Att en enskild art försvinner är kanske inte avgörande för systemet, men ju mer mångfalden utarmas desto känsligare blir det.

Enligt Naturskyddsföreningens och Världsnaturfondens rapport *Sverige och Nagoyamålen* är det endast 30 procent av alla svenskar som är medvetna om begreppet biologisk mångfald och vad det egentligen betyder. En gymnasieelev i min egen kommun skriver i en uppsats att biolo-

gisk mångfald är vad eleven kan förstå inget vedertaget begrepp utan något av en floskel som främst används av politiker.

Nu vet inte jag vad den eleven fick för betyg på sin uppsats, men jag är övertygad om att många behöver mer kunskap om dessa frågor. Många behöver bli medvetna om hur vår livsstil och vårt sätt att konsumera påverkar naturen både lokalt och globalt.

I Sverige har vi gjort en hel del för att skydda värdefull natur och hotade arter, men det återstår mycket att göra. Jag är övertygad om att vi behöver göra mer och göra det snabbare om vi ska lyckas uppnå de åtaganden vi har enligt Nagoyaavtalet.

Fru talman! Jag tänkte uppehålla mig något vid det nationella miljömålet Levande skogar. Det mål som finns om detta är inte möjligt att uppnå till 2020 som det ser ut i dag. Användandet av skogsmarken har förändrats mycket under de senaste hundra åren. För flera skogstyper är tillståndet inte stabilt. Enligt den rödlista som finns är över 800 arter som lever i skogen hotade och riskerar att försvinna på sikt.

Miljöhänsynen i skogsbruket i samband med avverkningar är i dag en självklar del. Det finns dock brister i det arbetet, även om många sköter det bra. Just nu pågår en dialog mellan olika aktörer om hållbart brukande av skog, och det är naturligtvis bra. Det behövs verkligen en ökad samsyn i skogssektorn.

Miljömålsberedningen har pekat på att ju större andel av den biologiska mångfalden som klarar sig i det brukade landskapet, desto mindre blir generellt behovet av skyddade områden. Alla tjänar på att skogsbruket bedrivs så skonsamt som möjligt.

Formellt skyddad skog och frivilliga avsättningar har ökat den senaste tolvårsperioden. Det är bra. Men det är också viktigt att det är rätt avsättningar som görs. Vi socialdemokrater anser att kvaliteten på dessa behöver granskas. Det handlar inte enbart om att avsätta en viss procent-sats skogsmark, utan det handlar om att rätt avsättningar görs. Det är nödvändigt att kunna bedöma långsiktighet och funktionalitet.

För att detta ska ske behöver skogar med höga skyddsvärden kartläggas. Det har visat sig att vissa länsstyrelser arbetar med detta släpat efter. Vi måste undersöka om dessa länsstyrelser behöver mer resurser för att klara sitt uppdrag.

Vi menar att Sverige behöver en långsiktig plan för att uppfylla de åtaganden vi har gjort i Nagoya och den strategi som presenterats av EU-kommissionen samt att regeringen bör återkomma till riksdagen med en sådan långsiktig plan.

Skogar med värden för rekreation och friluftsliv bör förvaltas och göras tillgängliga för besökare. Det finns många goda exempel på detta runt om i vårt land, inte minst i mitt eget län. Men skillnaderna är stora mellan olika aktörer, kommuner och områden. Den tätortsnära naturen är viktig. Den ger människor kunskaper och naturupplevelser som leder till en ökad förståelse för naturen och dess betydelse.

Vi står inför en stor utmaning när det gäller hur de växande anspråken på skogsmark och skogsråvara för bland annat biobränsle, rekreation och biologisk mångfald ska balanseras inom ramen för ett hållbart nyttjande. Vi måste hitta nya vägar och sätt för att klara såväl jobb och välfärd som skydd av natur.

Som jag sade, fru talman, lever många arter i skogen. Några av dem är de stora rovdjuren. De är naturligtvis en del av den mångfald vi vill ha. Det finns ett brett stöd här i riksdagen för att vi i Sverige ska bevara livskraftiga stammar av våra stora rovdjur. Rovdjuren påverkar naturligtvis andra vilda arter och en del av vårt ekosystem, även om deras påverkan är ganska begränsad med den population vi har i dag.

Lo och björn har i dagsläget uppnått en gynnsam bevarandestatus, vilket är bra. Järven visar på tillväxt, och utbredningen ökar vilket tyder på att bevarandestatusen kan bli gynnsam inom en inte alltför avlägsen framtid. Vad gäller vargen är bevarandestatusen inte gynnsam, trots att antalet individer har ökat de senaste decennierna. Vargstammen behöver genetisk förstärkning. Vi anser att det behövs en tjugoårsplan för att förstärka genetiken och därmed den långsiktiga livskraften i vargstammen.

Vi socialdemokrater har varit och är fortfarande väldigt tveksamma till att flytta vargar. Det har ungefär som vi befarade visat sig att vargar inte automatiskt stannar där vi vill att de ska stanna, utan de springer helt enkelt hem igen. Att sätta ut djurparksvalpar är en annan metod vi känner en viss skepsis inför. Det är då glädjande att se att den utredning som nu presenterats stöder vårt ställningstagande och påtalar vikten av att underlätta naturlig invandring av varg. Under perioden 2001–2009 dokumenterades tolv spontant invandrade vargindivider, varav två lyckades reproducera sig. Detta är fullt tillräckligt för att förhindra en ökning av inaveln.

Det är av mycket stor vikt att ta hänsyn till människors attityder till rovdjur, rovdjursförvaltning och rovdjurspolitik. Studier har visat att acceptansen är lägre ju närmare ett vargrevir man bor, och detta är naturligtvis helt självklart. Det är de som bor nära som drabbas av de negativa effekter varg kan föra med sig, till exempel när det gäller lantbruk, jakt eller renskötsel. Det är viktigt att vi har stor förståelse för detta. Man upplever att livskvaliteten försämras.

Vi socialdemokrater anser att det är av största vikt att de som bor i närheten av vargrevir får möjlighet att delta i förvaltningen av stammen. Vi vill arbeta fram metoder för och lösningar på problem och konflikter så långt det bara är möjligt. Enligt Miljödepartementet kommer regeringen till hösten att lämna ett förslag till förändringar av rovdjurspolitiken. Förra mandatperioden ville vi gärna diskutera med regeringen och göra ett försök att enas kring rovdjursförvaltningen. Detta tackade man nej till. Vi är naturligtvis fortfarande öppna för att tillsammans försöka hitta lösningar och en bred överenskommelse kring dessa frågor.

Fru talman! Det finns arter vi helst inte vill se i vårt land. Hit hör till exempel mårddhunden, som nu kan ha etablerat sig på allvar. Den kan befaras få stora effekter för den biologiska mångfalden. En annan art är den spanska skogssnigeln, som spridits obehindrat och skapat problem för trädgårdsnäringen.

Naturvårdsverket redovisade 2008 en nationell strategi och handlingsplan för främmande arter. Planen innefattade bland annat en samverkansgrupp bestående av representanter för myndigheter och medel för övervakning, forskning och kontroll. Regeringen har vad jag vet ännu inte tagit ställning till detta, och varken organisation eller resurser finns. Miljömålsberedningen har i sitt delbetänkande SOU 2011:34 föreslagit

ett etappmål för invasiva arter. Betänkandet är under beredning i Regeringskansliet, och vi ser fram emot att det snart är färdigberett.

Jag skulle också vilja nämna något om skydd av marina områden. Det är glädjande att se att antalet marina naturreservat når upp till målet och att regeringen avser att verka för att fler marina naturreservat inrättas.

Östersjön är en känslig miljö. En stor mängd olja transporteras årligen på Östersjön. Det är viktigt att vi har en god beredskap om en olycka skulle ske. Vi behöver också ett gott samarbete med omkringliggande länder. Det som anförs i betänkandet visar att Sverige har en samlad god beredskap och en god kapacitet att klara av problem som kan uppstå. Vi anser dock att det kunde vara på sin plats att utreda och tydliggöra hur det ska fungera med omhändertagande av oljeskadade fåglar och var ansvaret för detta ska ligga.

För övrigt när det gäller havsmiljön måste det till kraftfulla åtgärder för att förbättra ekobalansen. De åtgärder regeringen hittills har infört för att minska övergödningen i Östersjön har inte gjort att vi har nått målet.

Slutligen, fru talman, kan jag när jag går igenom detta betänkande bara konstatera att utskottet och även regeringen verkligen befinner sig i väntans tider. Det är en mängd olika, viktiga frågor som bereds på olika sätt. Det är olika myndigheter som har fått olika uppdrag som ska redovisas vid olika tidpunkter. Det är dialogarbeten, och det är samråd mellan olika aktörer. Det är Miljömålsberedningen som ska återkomma, och det är en mängd frågor som är under beredning i Regeringskansliet. Några har jag nämnt i detta anförande.

Det är viktigt att arbetet med naturvård och biologisk mångfald går framåt och inte tillåts stanna upp. Jag ser därmed fram emot att vi när vi diskuterar dessa frågor nästa gång verkligen ska se konkreta resultat av allt det arbete som pågår. I dag är det nämligen så att vi inte klarar 14 av de 16 miljömål vi har. Vi har ett ansvar för att leva upp till de åtaganden vi har gjort i Nagoya och för att bevara den biologiska mångfalden. För att detta ska bli verklighet krävs kraftfulla åtgärder, tydliga ställningstaganden och tydliga beslut. Detta viktiga arbete får inte fortsätta att tappa fart.

Fru talman! Vi socialdemokrater står naturligtvis bakom samtliga våra reservationer, men jag yrkar bifall endast till reservation nr 18.
(Applåder)

Anf. 38 HELENA LEANDER (MP):

Herr talman! Denna debatt ska handla om biologisk mångfald och naturvård. Innan vi kastar oss in i de konkreta förslagen tänkte jag börja lite mer filosofiskt och fundera över varför vi över huvud taget bryr oss. Det finns ju massor av konstiga skalbaggar, lavar, mossor och konstiga organismer som inte en kotte har hört talas om. Spelar det någon roll om några av dem dör ut? Spelar det någon roll om vissa livsmiljöer och de arter som är beroende av dem försvinner? Räcker det om vi behåller de naturtyper som är vackra och de djur som är gulliga?

Jag försöker närma mig dessa frågor med en stor portion ödmjukhet. Under årmiljonerna har evolutionen frambringat en enorm mångfald av livsformer. Denna biologiska mångfald utarmas nu i en rasande takt, långt snabbare än den naturliga utvecklingen där vissa arter försvinner

och andra kommer till. Säkert finns det rent krasst ett antal arter vi kan leva utan, men vi vet inte vilka.

Vi vet inte vilka arter som sitter på nyckeln till framtidens mediciner, supermat, nya smarta material eller vad det nu kan vara. Vi vet inte alltid hur naturens väv hänger ihop. Försvinner en art kan det få följdverkningar för andra arter på ett sätt vi inte hade en aning om. Försvinner hela livsmiljöer kan det få stora återverkningar inte bara på de arter som lever där utan också rent krasst för oss.

Detta är inget lyxproblem. Tekniska framsteg till trots är vi fortfarande beroende av de ekosystemtjänster naturen ger oss gratis. Utan mat, frisk luft och rent vatten klarar vi oss inte så länge. Utan ekosystemtjänster som vattenrening, pollinering och klimatreglering står vi oss ganska slätt. Här är den biologiska mångfalden en försäkring. Den är en försäkring för robusta ekosystem som kan fortsätta att förse oss med de tjänster vi tar för givet, även i tider då naturen förändras och utsätts för störningar.

Det är detta perspektiv jag bär med mig när vi nu kastar oss in i frågor om vargar, skarvar och diverse enskilda arter. Jag vill inte bevara vargar för att vargar skulle vara särskilt tuffa eller någonting sådant, utan jag vill bevara en livskraftig vargstam i Sverige därför att vargen och andra rovdjur fyller en viktig roll i våra ekosystem. Särskilt topprovdjur som vargen har i många studier visat sig bidra till rikare ekosystem, inte bara genom den direkta påverkan på bytesdjuren utan också genom indirekta effekter på andra arter.

Dessutom blir det lite svårt för oss om vi ska försöka hävda att andra länder ska bevara sina hotade arter – länder som kanske har betydligt större befolkningar och betydligt farligare djur, om man får säga så, än vi som är ett ganska stort och glesbefolkat land med förhållandevis harmlösa rovdjur. Det finns exempel på nära håll i form av länder runt om i Europa som har både mer vargar och mer människor på samma yta men där man ändå tycks kunna samexistera förhållandevis fredligt. Varför skulle inte vi också kunna göra det?

I Sverige finns det en stor acceptans för att vi ska ha livskraftiga rovdjursstammar, men regeringen har i stället valt att lyssna på den minoritet som har en mycket kritisk inställning till framför allt vargen.

Tack och lov satte EU stopp för den urskillningslösa licensjakten, men det är minst sagt pinsamt att vi inte på egen hand ska klara av att leva upp till våra åtaganden när det gäller biologisk mångfald. Det minskar vår trovärdighet i den internationella miljöpolitiken.

Ren skydds jakt, som en sista utväg när man inte kunnat hitta någon annan lösning, kommer vi även fortsättningsvis att behöva. Däremot finns det ingen anledning att tillåta vargjakt som, oavsett vad man väljer att sätta för namn på den, handlar om att vi bara ska ha färre vargar – inte så länge som vår vargstam är så liten och sårbar som den är i dag, för den är väldigt sårbar med den genetiska situation som är. Inaveln måste lösas med tillskott av nya gener, i första hand genom att underlätta för naturlig invandring österifrån. Men den genetiska situationen blir knappast bättre av att man skjuter ned populationen – tvärtom.

Från vargen vandrar vi raskt vidare till skarven.

Vargen må ha både fanatiska motståndare och fanatiska tillskyndare, men skarven har inga större supporterskaror som går ut och demonstrerar

för dess rätt att leva. Däremot har den en del kraftfulla motståndare. Och, visst, skarven är inte världens vackraste fågel. Den äter en massa fisk och den bajsar ner öarna där den har sina kolonier. Samtidigt har den trots allt ett skydd i EU:s fågeldirektiv mot annan jakt än skyddsjakt. Och den fisk den äter är i första hand arter som inte är särskilt intressanta för yrkesfisket. Öarna som blir kala och fula när den näringsrika spillningen fräter sönder vegetationen kan efter några år frodas som aldrig förr när spillningen ger näring åt nya växter i naturens växlande dynamik av uppgång och fall.

Majoriteten i utskottet väljer nu att göra skarven till syndabock för minskande fiskebestånd, trots att sambanden är betydligt mer komplexa än så, genom att föreslå allmän jakt på skarv. Till grund för ställningstagandet har vi ingen djupare utredning än motioner. Dessutom ser man på riksdagens hemsida att det är lite klipp och klistra från motioner som har följt med sedan början av 2000-talet, då skarvpopulationen faktiskt ökade kraftigt, men de formuleringarna är inte lika aktuella i dag. I dag tycks det snarare som att populationen har stabiliserats eller rent av minskar på vissa håll runt om i landet. Det avspeglar sig inte alls i motionerna och inte heller i utskottets ställningstagande.

Nu säger jag ”tycks minska” och ”tycks ha stabiliserats”, för man vet inte riktigt. Man har inte riktigt hela bilden klar för sig, och det är i sig ett problem. För att få ordentliga data kommer man under året att genomföra en stor inventering av skarvens utbredning, inte bara i Sverige utan också i andra EU-länder.

Om man då skulle komma fram till att skarvens utveckling är sådan att den inte längre kräver något särskilt skydd finns det ingen anledning att ha särskilda regler just för jakt på skarv jämfört med jakt på andra fågelarter. Men det vet vi ju inte nu. Att då redan nu slå fast att vi ska försöka ta bort skarven från listan över skyddade arter blir lite bakvänt.

Med tanke på regeringens vargjakt har vi redan ett lite skamfilat rykte när det gäller naturvården, så vi kan ju försöka att inte skaffa oss ännu mer av ett rykte i EU som det där landet som tar strid i EU bara när det gäller att få jaga hotade arter.

När vi ändå befinner oss någonstans i havsbandet i debatten passar det bra att gå vidare med frågan om marina naturskyddsområden.

Sverige har inom konventionen för biologisk mångfald åtagit sig att skydda 17 procent av våra land- och vattenområden och 10 procent av våra kust- och havsområden från exploatering.

Miljömålsberedningen håller som bäst på att ta fram en strategi för hållbar markanvändning. Där hoppas jag verkligen att vi kommer framåt i frågan om hur vi ska leva upp till våra åtaganden när det gäller skydd av landområden. Däremot handlar den här markanvändningsstrategin inte alls om havsfrågorna, så ska vi skydda några marina områden får vi nog först ta den diskussionen här.

Eftersom Sverige i förhandlingarna drev ett högre mål för skydd av havsområden, 15 procent, kan det vara rimligt att vi åtminstone här hemma lever upp till det som vi drev utomlands. I dag har vi bara runt 5 procent skyddade havsområden, att jämföra med till exempel Tyskland som skyddar ca 40 procent av sitt hav.

Det börjar nu bli dags att vi sätter i gång arbetet med att identifiera vilka havsområden som är mest skyddsvärda och ser till att de får ett

ordentligt skydd. Och skyddet måste vara ett skydd på riktigt och inte bara på papperet.

De marina skyddsområden som vi har i dag har problem med att skyddet inte är tillräckligt starkt. I många av dem förekommer fiske och rent av skadlig bottentråning helt utan tillståndsprövning. I höstas anmäldes Sverige till EU-kommissionen för brott mot EU:s art- och habitatdirektiv eftersom vi inte lyckats ge tillräckligt skydd till de marina områdena som ingår i EU:s områdesskydd Natura 2000.

Jag har tagit upp frågan ett antal gånger med miljöministern och till slut fått beskedet att hon ska ta ett snack med länsstyrelserna om varför de vägrar att tillståndspröva fisket i Natura 2000-områden. Det är viktigt att det inte stannar vid ett snack utan att vi verkligen ser till att vi får en vettig reglering av fisket i områdena så att de får det skydd som de ska ha.

Herr talman! Vargar, skarvar och marina skyddsområden – frågan om biologisk mångfald blir lätt lite skev när man rycker bort lite enskilda delar här och var, som man gör i ett motionsbetänkande. Det viktiga att vi bär med oss, tycker jag i alla fall, är att biologisk mångfald är en oerhörd tillgång som vi ska vara rädda om. Därför vill jag yrka bifall till en av de reservationer som jag inte sagt ett ord om, reservation nr 15, som min partikamrat senare kommer att berätta mycket mer om.
(Applåder)

Anf. 39 JENS HOLM (V):

Herr talman! Jag ska lyfta fram några av de viktigaste frågorna i detta digra betänkande, den första i reservation 18, som rör behovet av en svensk Nagoyaplan, vilken jag härmed vill yrka bifall till.

Det var för ungefär ett och halvt år sedan, oktober 2010, som det stora mötet om biologisk mångfald i Nagoya i Japan ägde rum. Sedan dess är vi många som har gått och väntat på en konkret strategi för hur Sverige ska kunna genomföra det som vi har kommit överens om i Nagoya.

Det finns flera saker, men några av de viktigaste sakerna är att 17 procent av marken och våra vattendrag ska skyddas och att 10 procent av kust och hav ska skyddas. I Nagoya beslutade man också att de fattiga länderna ska ersättas ekonomiskt för att vi i de utvecklade länderna har utnyttjat deras genetiska resurser och att miljöskadliga subventioner ska fasas ut. Och miljöskadliga subventioner är någonting som inte bara finns i länder som använder mycket olja och kol för att värma upp sina hus, för att skapa elektricitet och så vidare.

Miljöskadliga subventioner har vi väldigt mycket av även i Sverige. Enligt en ny genomgång som Naturvårdsverket kom med i januari i år omfattar de miljöskadliga subventionerna i Sverige ungefär 50 miljarder kronor.

Ja, det har som sagt gått ungefär ett och ett halvt år sedan Nagoyatoppmötet, och regeringen säger fortfarande att man bereder ärendet. Man hänvisar till miljömålsberedningen och till en del andra experter som har fått olika uppdrag, men vi vill se konkret handling. Därför är det så viktigt att vi får en Nagoyaplan så att besluten i Nagoya verkligen kan verkställas.

En annan viktig fråga i betänkandet rör skyddet av våra rovdjur. Vi har diskuterat det många gånger tidigare, till exempel vargarna som inte har en gynnsam bevarandestatus i Sverige.

Regeringen argumenterar bakvänt här. Man har satt ett tak för hur många vargar som får finnas, inte fler än 2 010. Samtidigt vet vi att ett sådant tak gör att vargarna inte kan fortplanta sig och ha en gynnsam bevarandestatus. Rovdjursutredningen, som nyligen kom med sitt betänkande, föreslår ungefär dubbelt så många vargar som ett golv i Sverige, ungefär 450 vargar.

Tack och lov är licensjakten på varg i Sverige tillfälligt stoppad, men regeringen har sagt att man ska återkomma till frågan nästa år. Vi i Vänsterpartiet och Miljöpartiet har en reservation där vi kräver att licensjakten inte ska återupptas.

Det är också viktigt att komma ihåg att den så kallade skyddsjakten, som regeringen nu har presenterat som ett alternativ till licensjakten, innebär i princip en licensjakt men i annan tappning. Skyddsjakten innebär faktiskt att det kan få skjutas fler vargar än vad som sköts under licensjakten som ägde rum 2011.

På tal om jakt på djur: I betänkandet föreslår de borgerliga partierna, Socialdemokraterna och Sverigedemokraterna allmän jakt på skarv. Vänsterpartiet och Miljöpartiet säger att detta är helt fel, och Helena Leander från Miljöpartiet argumenterade övertygande för det tidigare.

Lyssnar man på dem som kan dessa frågor och har den mest uppdaterade genomgången av utbredningen av skarv i våra kustband säger till exempel Sveriges Ornitologiska Förening att skarvpopulationerna har minskat kraftigt i Sverige och att det stora problem som fanns förut inte är aktuellt.

Detta har inte minst att göra med att havsörnen glädjande nog breder ut sig alltmer i Sverige. Havsörnar pickar skarvägg och förhindrar därmed att skarven breder ut sig i den omfattning som man tidigare har varit rädd för.

Skärgårdsstiftelsen kom nyligen med aktuell statistik om bland annat skarvens utbredning. I Stockholms skärgård finns det ungefär 5 000 skarvpar, och man konstaterar att utbredningen av skarv har minskat och att populationen ligger permanent på ca 5 000 par i Stockholms skärgård.

Detta följer ett internationellt mönster i andra länder. I Danmark till exempel växte skarvpopulationen kraftigt, och människor blev oroliga för att skarvarna blev så många. Men sedan minskade utbredningen och planade ut på en mycket lägre nivå.

Förslaget om allmän jakt på skarv är alltså förhastat och dessutom baserat på gammal statistik. Jag hoppas att majoriteten inte röstar för detta förslag i eftermiddag.

Reservation 16 om begränsning av vattenskottrarnas framfart är viktig. Vattenskotter är roligt att köra. Det går snabbt som bara den, och man har nästan direkt koppling till vattnet man kör på. Det går fort att axa, och man kan svänga och göra häftiga saker som man inte kan göra med en vanlig motorbåt. Till stor utsträckning är vattenskottrar leksaker.

Vänsterpartiet vill inte förbjuda vattenskottrar, men det är viktigt att man inte ska kunna köra överallt med en vattenskotter. Begränsningar har föreslagits tidigare från svenskt håll, men då sade EU att det är en in-

skränkning av den fria rörligheten. Men herregud, det är väl klart att vi måste få bestämma en sådan här sak själva.

Reservation 16 handlar just om att vi själva här i Sverige ska kunna bestämma var man ska få köra vattenskoter och var man av miljö- och djurskyddsskäl inte ska få köra vattenskoter.

Vi har också en viktig reservation om oljeskadade fåglar. I dag är det oklart vid ett oljeutsläpp vem som har ansvaret för att hjälpa fåglarna, tvätta dem rena och se till att de klarar sig.

I Finland har man kommit mycket längre. Man har ett klart ansvarsutkrävande och mobila fågelvårdsenheter som snabbt kan rycka ut när det blir oljeutsläpp. Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Socialdemokraterna vill ha ett liknande system i Sverige.

(Applåder)

Anf. 40 BENGT-ANDERS JOHANSSON (M):

Herr talman! Först vill jag tydliggöra att jag ställer mig bakom betänkandet och de slutresultat som man kommer fram till där.

Helena Leanders inledning om den biologiska mångfaldens betydelse för såväl den nuvarande situationen som för framtiden ställer jag mig bakom helt och hållet. Vi börjar skilja oss åt när vi kommer till hur vi ska hantera det rent sakligt, men inledningen var en bra beskrivning av vad jag hoppas att alla kan ställa sig bakom.

Herr talman! Det här är ett motionsbetänkande, och därför blir det ett hopplock, en mix. Jag tänkte uppehålla mig vid rovdjuren, skarven, skydd av mark och marint och lite grann allemansrätten.

Låt mig börja med rovdjuren. Det är synd att det rycks ut så att vi diskuterar rovdjuren för sig. Rovdjuren ska givetvis sättas in i sitt sammanhang tillsammans med bytesdjur och den foderproduktion som finns så att man får en helhet. Men nu är det som det är.

Sedan alliansregeringen kom till makten 2006 har rovdjurspolitiken gått i rätt riktning för första gången på mycket länge. Sedan 2006 har mycket hänt, exempelvis § 28 som innebär enskildas rätt att kunna ingripa mot rovdjursangrepp. Den tidigare regeringen visade ett fullkomligt ointresse för frustrationen hos de människor som drabbades av detta.

Vi har också arbetat med regionalisering. Det innebär att vi flyttar ned beslutsmyndigheterna närmare dem det berör, vilket är en oerhört viktig inriktning.

Vi införde under två år jakt på varg som var mycket framgångsrik och väl avvägd i så måtto att den helt och hållet följde forskarnas intentioner. Vi tog inte heller ut det antal som forskarna föreslog, vilket visar på försiktighet.

Det fick till följd att vi hade en bra tillväxt på vargstammen. Genetiken förbättrades, även om det var marginellt. Tjuvjakten minskade enligt forskarna, och accepten ökade. Alla siffror pekade rätt.

Då anmälde tre miljöorganisationer, Svenska Rovdjursföreningen, Naturskyddsföreningen och Världsnaturfonden, Sverige till EU. Det innebär att vi för närvarande är mer eller mindre satta under förmyndare. Varje steg i detta synas med lupp, och vi står inför ett ständigt hot att dras inför EU-domstolen.

Accepten avtar för närvarande för den förda rovdjurspolitiken. Bland annat kommer det till uttryck i att det på vissa håll råder eftersöksbojkott

av vilteftersök i samband med trafikolyckor etcetera. Jag beklagar djupt att man använder detta som vapen, men nu är det så. Jag anser att de som har satt i gång den negativa spiralen också får ta ansvar för detta.

För närvarande arbetar vi på att få fram en förvaltningsplan när det gäller vargen. Den ska vara färdig till den 1 juli 2012. Jag hoppas att vi därefter kan återgå till en normal hantering, för det är inte normalt att Sverige inte har det inflytande vi tidigare hade i dessa frågor.

Jag har precis tagit emot en rovdjursutredning som inte gick så långt som jag hade hoppats i alla delar. Man hade kunnat vara tydligare. Nu har man lämnat vissa öppningar, vilket ger politiken ganska stort utrymme att hantera fortsättningen.

Jag riktar en uppmaning till alla som har intresse i dessa frågor att använda sig av remissmöjligheten för att ge oss politiker stöd för hur vi ska hantera det.

Jag hoppas också att vi ska få en balans när det gäller hanteringen. Som jag nämnde inledningsvis kan vi inte diskutera en sak i sänder, utan vi måste se helheten.

Herr talman! Låt mig kort nämna skarven. För oss är det inget märkvärdigt. När en viltart ökar i sådan mängd att det finns utrymme för att införa allmän jakt ska vi också göra det, och det är precis vad vi har föreslagit. Det ska givetvis ske inom ramen för de regelverk som EU ställt upp.

Låt mig övergå till skydd rent allmänt. Det är allom bekant att oavsett hur starkt regeringen skyddar saker och ting tycker oppositionen alltid att det är för lite och att det ska vara mer. Och när något väl är skyddat då sköts det inte för att tillsynen är för dålig. Det spelar ingen roll vad som görs; det är alltid fel. Det är oppositionens utgångspunkt.

Under alliansregeringens tid har vi fått en stärkt äganderätt. I samband med expropriation har vi tagit bort en av presumtionsreglerna, vi har tagit bort toleransavdraget och vi har infört en schablonersättning på 25 procent när man exproprierar. Trots det starka ägandeskyddet har vi aldrig haft en större skyddad landareal än vad vi har i dag. Det går alltså i rätt riktning. Av oppositionens beskrivning kan man nästan tro att vi tar bort skydd. Så är det inte. Enligt vissa sakkunniga bedömare har vi totalt skydd på ungefär 25 procent av landarealen. Det finns en akademisk diskussion om vilket skydd man ska ha, men det totala skyddet är 25 procent.

När vi talar om naturskydd är det viktigt med det spår som alliansregeringen har infört, nämligen frivillighet. Kometprogrammet som ska utvärderas om ett par år är ett viktigt nytt inslag som jag hälsar med tillfredsställelse.

När det gäller det marina skyddet har det införts 14 marina naturreservat sedan 2006. Det är fler än vad som fanns när alliansregeringen tillträdde 2006. Det är ingen som nämner det, men så är det. Dessutom har vi skapat den allra första marina nationalparken genom Kosterhavets nationalpark. Det är också viktigt att framhålla. Skyddet ökar alltså ständigt.

Jag ska också säga något om allemansrätten. Det är oerhört viktigt att slå vakt om den svenska allemansrätten; den är unik. Det är emellertid en begränsad rätt. Jag hälsar med tillfredsställelse att vi nu förhoppningsvis får en tydligare gränsdragning. Det är där gnisslet uppstår. Allemansrät-

ten innebär ju att man nyttjar någon annans egendom på ett eller annat sätt. Därför är det viktigt med en tydlig gränsdragning. Jag hoppas att vi kan bidra till att göra den ännu tydligare i framtiden.

(Applåder)

Anf. 41 HELENA LEANDER (MP) replik:

Herr talman! Jag tackar Bengt-Anders Johansson för att han instämmer i mina principer när det gäller biologisk mångfald. Det är en bra början. Det ska sedan följas när det kommer till praktisk politik, som att bevara vargar i Sverige. De är ju en del av den biologiska mångfalden. Där kan jag känna att det skorrar lite.

Om det vore så väl att man kunde förbättra genetiken genom att skjuta vargar kunde man ju skjuta bort allihop så skulle genetiken bli jättebra. Men det funkar inte riktigt så. Det är snarare tvärtom – ju mindre en population är desto större är problemet med inavel. Ju mer man tillåter vargstammen att öka desto bättre blir det. Men det räcker inte, utan vi behöver också insatser i form av fler nya gener. Att tro att man förbättrar genetiken genom att skjuta vargar är lite bakvänt.

Det var lite oklart om acceptansen ökar eller inte när man skjuter vargar. Först gjorde den det, sedan gjorde den inte det. Nu har man ju den där eftersöksbojkotten. Det kanske inte var vargjaktens fel. Det kanske var vårt fel – vi som tycker att det är dumt att jaga vargar. Eller kanske beror det på dem som anmäler detta till EU-kommissionen för brott mot art- och habitatdirektivet. Det är de som klagar på att vi inte lever upp till reglerna om biologisk mångfald som ska få skulden för att vissa inte gillar varg, och kanske gillar varg ännu mindre än tidigare. Jag blir lite förvirrad.

Hur ska ni ha det med licensjakten framöver? Maxtaket på 210 vargar som det finns ett riksdagsbeslut om har inte formellt tagits bort, även om regeringen har sagt att man ska strunta i det just nu. I vinter är det ju fritt fram igen, om man inte tar några nya beslut. Tänker man att EU-kommissionen ska titta åt ett annat håll då, eller vad är planen?

Anf. 42 BENGT-ANDERS JOHANSSON (M) replik:

Herr talman! Jag är inte genetiker, men under de två år som vi hade en begränsad och kontrollerad jakt förbättrades genetiken. Jag kan inte säga varför; jag bara noterar att det var så.

När det gäller frågan om licensjakt och framtiden tror jag inte att namnet är det viktigaste. Det viktigaste är att vi får en sådan inriktning att de människor som lever sida vid sida med rovdjuren känner att de kan påverka situationen omedelbart när något akut inträffar. Det är också viktigt att man får möjlighet att minska på rovdjurstrycket. Vi diskuterar nu bara vargen, men det finns de som tvingas leva ihop med varg, björn, lo och i viss mån järv, samtidigt. Vi måste därför inrikta oss på en jakt som minskar rovdjurstrycket så att vi får balans mellan bytesdjur och rovdjur och mänskliga aktiviteter som jakt och kreatursuppfödning. Det glöms ofta bort.

Helena Leander ställde en fråga om antalet. När det här började diskuteras år 2000 var Moderaterna det enda parti som inte ville låsa sig vid något antal, utan ville att man skulle känna av rovdjurstrycket över tid och se till att det landade på en rimlig nivå. Nu är det inte så. Ett antal

siffror har varit i luften. Jag tror att de har gagnat sin sak i så motto att det har gett en tydlighet gentemot medborgarna.

Låt oss nu avvakta den rovdjursutredning som regeringen kommer att ta till sig efter remissomgången och göra en proposition på, förhoppningsvis till hösten.

Anf. 43 HELENA LEANDER (MP) replik:

Herr talman! Det sista var inte helt tydligt för mig. Jag tolkar det som att 210 vargar inte längre är ett maxtak – kanske. Det är i så fall bra.

Det kan ibland vara lite krångligt med orsak och verkan. Samtidigt som man jagar varg kan man ha en invandring av vargar med nya gener. Det påverkar också genetiken. Det behöver inte innebära att det är själva jakten som påverkar genetiken i positiv riktning. Det skulle vara väldigt förvånande, säger jag som förvisso inte heller är genetiker, men i alla fall har försökt att lära mig lite. Därmed inte sagt att Bengt-Anders Johansson inte försöker lära sig saker; det där blev lite fel känner jag.

Jag tror att vi alla vill att vi ska ha en acceptans för våra rovdjur. Man kan uppnå det på olika sätt. Ett sätt är att säga: Ni gillar inte rovdjur – då skjuter vi bort dem. Det kan man överföra på andra grupper som människor av olika skäl har problem med. Det känns inte riktigt som en långsiktig lösning.

Jag tror att vi måste hitta former att samexistera där rovdjuren kan ha en roll. Vi kan jobba med förebyggande insatser med stängsling. Vi kan se över hur ersättningarna är utformade så att inte det är ett hinder för att människor ska kunna leva tillsammans med rovdjur. Det fungerar ju på andra håll i världen, så det borde kunna fungera här också, tänker jag.

Bengt-Anders Johansson höll ju med om min inledning om att det är viktigt med biologisk mångfald. Vi har en art här i Sverige som inte har en gynnsam bevarandestatus. EU är på oss och säger att vi inte lever upp till våra åtaganden om biologisk mångfald. Det är lite pinsamt om inte ens vi klarar av det, vi som är ”bäst” i världen när det gäller miljö och sådant.

Jag skulle uppskatta om vi kunde försöka se att vargen har en roll i våra ekosystem. Vi måste kunna hantera det på ett mer konstruktivt sätt än att bara skjuta bort det som vi ser som ett problem.

Anf. 44 BENGT-ANDERS JOHANSSON (M) replik:

Herr talman! Något som Helena Leander inte nämnde var att under jakten undantogs de revir där det fanns genetiskt speciellt värdefulla djur. Om man minskar antalet djur runt omkring borde den genetiska förstärkningen bli något bättre. Det är i alla fall min utgångspunkt. Om numrären av bra genetiskt material blir något större procentuellt sett i förhållande till dem som är genetiskt sämre borde snittet bli något bättre.

När man lyssnar på Helena Leander kan man få uppfattningen att vargstammen är på väg ned. Så är det inte. Trots jakt i två år ökar den rejält eftersom jakten var försiktig och höll sig väsentligt under de gränser som forskarna givit. Det är alltså inget problem med jakten mer än att EU har synpunkter på den.

Självklart ska vi ha en samexistens med rovdjur. Det är ingen som har sagt att vi ska ta bort något av de fem stora rovdjuren, men man får den uppfattningen när man lyssnar på Helena Leander. Vi står upp för var-

gen, björnen, järven, lon och kungsörnen. Självklart gör vi det. Det innebär att vi alltid måste ha en samexistens. Vargen ska finnas även i framtiden, men den ska inte finnas i större numerär än att de mänskliga värdena får företräden.

Anf. 45 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Jag vill först föra följande till protokollet. Jag tror att jag i mitt inledningsanförande sade att regeringen vill ha ett tak för antalet vargar på 2 100. Det är förstås 210 vargar. Ingen skulle vara gladare än jag om taket var 2 100 vargar. Då skulle till och med jag kunna tycka att vi kanske inte behöver så många fler vargar.

Men det stora problemet är att regeringen sätter ett tak som är alldeles för lågt. Nu kan vi också se att det är helt i strid med det som experterna har föreslagit i Rovdjursutredningen.

Jag skulle vilja diskutera en annan sak med dig, Bengt-Anders Johansson. Du nämnde marina skyddsområden. Det är bra att det har inrättats många marina skyddsområden under de senaste åren. Men om det ska vara en poäng med ett marint skyddsområde borde det vara så att man till exempel har en begränsning för storskaligt fiske och att vissa fiskemetoder, till exempel bottentrålning, borde vara uteslutna i sådana områden. Men så är det inte, utan det är storskaligt fiske som gäller i dessa marina skyddsområden.

När man talar med länsstyrelserna säger de till exempel att de inte har någon möjlighet att stoppa detta. De kan inte ens tillståndspröva detta. De kan alltså inte ens säga att tillstånd måste begäras för att få fiska i ett marint skyddsområde.

Jag vill därför fråga Bengt-Anders Johansson följande: Tycker inte Moderaterna att ett minimikrav om man ska fiska i ett skyddsområde i alla fall borde vara att man måste ansöka om tillstånd hos länsstyrelsen?

Anf. 46 BENGT-ANDERS JOHANSSON (M) replik:

Herr talman! Låt mig generellt säga att restriktionerna i ett skyddsområde, oavsett om det är på mark, på land eller i vatten, bör vara sådana att man inte förstör det. Jag kan stanna vid det eftersom jag inte vill gå in på detaljer och säga exakt hur det ska vara eftersom det förmodligen skiljer sig åt beroende på vilket område det är.

När Jens Holm nu vill replikera ska jag ställa ett par frågor till honom också. I en reservation säger han att det innebär stora risker att flytta ned rovdjurspolitiken till länsstyrelsen. Det skulle vara intressant att veta vilka risker som Jens Holm ser, eller rättare sagt vad det finns för empiriskt underlag för detta ställningstagande.

I en annan reservation säger Vänsterpartiet att regeringen ska plantera in 20 vargar på ett år. Det är direkt felaktigt. Det har inte ens med sanningen att göra. Det som regeringen har sagt är att man ska plantera in 20 vargar 2009–2014. Det är tre per år. Det är alltså felaktig information i reservation 3.

Vänstern säger i en annan reservation att ingenting tyder på att illegal jakt har minskat. Har forskarna då fel, Jens Holm, eftersom det är precis vad de säger?

Vänsterpartiet säger nej till jakt på skarv. Säger ni även nej till den äggprickning och den jakt som för närvarande bedrivs och som innebär

att i runda tal 17 000 individer av skarven tas bort? Säger ni nej till det också?

Prot. 2011/12:103
25 april

*Naturvård och
biologisk mångfald*

Anf. 47 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! I replikskiften brukar det vara så att det är vi som ställer frågorna som vill ha svar. Men jag tycker inte att jag fick ett svar från Bengt-Anders Johansson vad gäller marina skyddsområden. Han säger bara svepande att man ska se till att bevara naturen i marina skyddsområden. Men nu när vi har konkreta exempel på hur det bedrivs storskaligt fiske i marina skyddsområden, precis som om det hade varit vilket havsområde som helst, undrar jag: Vad är poängen med dessa 14 inrättade marina skyddsområden om man inte kan ha några former av begränsningar i fråga om fisket?

Jag tyckte att jag var lite hygglig mot Moderaterna och sträckte ut handen och sade att ett minimikrav väl ändå kan vara att man måste ansöka om tillstånd för att fiska i dessa områden. Inte ens det kan Moderaterna ge ett besked om. Det tycker jag är djupt beklagligt.

Jag skulle också vilja fråga Moderaterna var Nagoyaplanen finns. Det handlar om att verkligen se till att det som vi kom överens om i Japan för ett och ett halvt år sedan verkligen ska bli av i Sverige. Nu har vi gått här och väntat, och vi ser ingen reaktion från regeringen. Det tycker jag är mycket otillfredsställande.

Jag ska försöka att snabbt svara på de frågor som Bengt-Anders Johansson tog upp.

Regionaliseringen av jaktpolitiken tycker vi är dålig. Vi tycker att det finns en mycket stor risk för att jaktpolitiken kan styras av högljudda opinioner och särintressen. Därför tror vi att det är bättre att jaktpolitiken ligger på en statlig nivå så att man kan ta ett helhetsgrepp på jaktpolitiken.

Det är jättebra att Bengt-Anders korrigerar mig på punkten om utplantering av vargar. Då har vi det helt klart.

Anf. 48 BENGT-ANDERS JOHANSSON (M) replik:

Herr talman! Eftersom Jens Holm har synpunkter på hur man använder replikerna kan jag konstatera att ordningen är sådan att jag inte kan begära replik på Jens Holm. Min enda möjlighet att i någon mån få svar på vad Jens Holm menar med sina reservationer eller något som han har sagt är de facto att jag tar upp det i ett replikskifte. Om det känns obekvämt och obehagligt att jag ställer motfrågor tycker jag att Jens Holm ska avstå från att begära replik.

Sedan vill jag bara säga att det är oerhört tacksamt att vi nu har fått besked om att Vänstern står upp för att det är 2 000 vargar som ska gälla i Sverige för framtiden. Det var precis det som Jens Holm sade här för några minuter sedan.

Anf. 49 ANITA BRODÉN (FP):

Herr talman! ”De internationella förhandlingarna i Nagoya i Japan 2010 om FN:s konvention om biologisk mångfald blev en framgång för skyddet av värdefull natur. Sverige drev tillsammans med EU att skyddet skulle bli 20 procent av olika biotoper på land, men resultatet blev 17 procent.”

Med dessa ord inleds en reservation från S, V och MP. Det är förstås glädjande att oppositionen medger de ansträngningar och framgångar som Sveriges regering rönt.

Även om vi i Nagoya, som var den tionde partskonferensen för konventionen om biologisk mångfald, nådde nästan ända fram slår vi oss förstås inte till ro – tvärtom. Den stora utmaningen blir nu i stället att säkra Nagoyaplanens genomförande, där målet syftar till att senast 2020 vidta åtgärder som stoppar förlusten av biologisk mångfald.

På det nationella planet har regeringen bland annat gett Miljömålsberedningen uppdrag. Det är sant, och beredning pågår.

Jag förstår, eftersom jag själv har varit oppositionspolitiker, att man kan bli frustrerad över att ständigt och jämt få detta svar. Men det krävs ordentliga underlag för att kunna komma fram till de konkreta mål som bland andra Jens Holm efterfrågar. Men då vill jag också säga att Vänsterpartiet är med i de förhandlingar och i de arbeten som pågår i Miljömålsberedningen. Vänsterpartiet är alltså i allra högsta grad delaktigt.

Tidigare har Miljömålsberedningen föreslagit etappmål för biologisk mångfald som rör bland annat ekosystemstjänster och resiliens, hotade arter och naturtyper, invasiva främmande arter, som också är ett hett och aktuellt ämne, och kunskap om genetisk mångfald, som har diskuterats här i dag, och ekosystemstjänsternas värde. Här har det nu levererats konkreta förslag till åtgärder.

Regeringen fortsätter att vara djupt engagerad också internationellt, utanför vårt lands gränser – i EU, i FN och i andra internationella organisationer.

För 20 år sedan i Rio antog världens ledare en strategi för hållbar utveckling, bland annat konventionen om biologisk mångfald.

Herr talman! Det är en historisk dag i dag. Samtidigt som vi här i kammaren debatterar de här viktiga frågorna pågår en liten bit härifrån, i förstakammarsalen, ett internationellt ministermöte – Stockholm + 40 med fokus på hållbara innovationer, hållbar produktion och hållbar livsstil.

Minstermötet har föregåtts av två intensiva dagar då det civila samhället varit mycket aktivt. De av oss som hade möjlighet att delta under dessa dagar kunde glädja sig åt det stora engagemanget och framför allt åt mängden närvarande ungdomar.

Gårdagens möte till exempel med sociala entreprenörer var otroligt inspirerande. Jag vill nämna några exempel som framfördes.

Från Ghana satsas det nu på väderprognoser sända via mobiltelefoner. De allra fattigaste bönderna, de allra flesta, har en mobiltelefon i sin familj. Man har nu möjlighet att ta emot en tredagarsprognos. Redan har det inneburit att man kunnat planera sin verksamhet på ett helt annat sätt.

Det gäller också Nigeria och den sociala entreprenören som där beslutat sig för att förädla frukt och grönt. Det visar sig att 40–60 procent av all frukt och allt grönt på marknaderna förstörs, ja, helt enkelt ruttnar bort. Men nu tar man vara på de färska grönsakerna och de färska frukterna och ser till att minska det berg av avfall som blir av det som förstörs och som belastar både ekologin och ekonomin.

Ett upprop kommer för övrigt nu att sändas från Stockholm + 40 till Rio + 20. Möte sker i juni månad. Cirkeln sluts: Stockholm 1972, Rio 1992 och nu Rio 2012.

Herr talman! Folkpartiet och regeringen är starkt engagerade i arbetet med att skydda marina områden. Det är nödvändigt då utmaningarna är så stora såväl nationellt som internationellt.

Övergödning, överfiske och invasiva arter är några exempel på hotbilder. Men för Östersjön, vårt grunda innanhav, är också oljeutsläpp förstas ett mycket stort hot.

De skärpta straff som nu införts för oljeutsläpp, dna-märkning av olja, satellitövervakning och oljejour som den nya havsmyndigheten servar med samt ökade resurser och samordning av myndigheter är värdefulla satsningar liksom att regeringen sagt nej till oljeborring i Östersjön.

Sverige har nu, vilket Bengt-Anders Johansson nämnt, 26 marina reservat. Det är en värdefull början, skulle jag vilja säga, för det här arbetet fortsätter.

Många av oss kände en enorm glädje och stolthet när vi fick vår första marina nationalpark, vid Koster. Processen med en stor delaktighet av många berörda är ett framgångsrecept. Hela samförvaltningen visar på en stor delaktighet.

Regeringens satsning på bildandet av Havs- och vattenmyndigheten kommer att få stor betydelse då samordning och effektivitet är nödvändigt.

Herr talman! Våren och sommaren står för dörren – en tid då många tar vara på och njuter av vår sköna natur i skog och mark, på och i vatten.

Vår allemansrätt är unik och behöver säkerställas. Den ger oss möjligheter att vistas i naturen på ett helt annat sätt än som är fallet i många andra länder. Dess värde är kunskapen om allemansrätten bristfällig, vilket lett till konflikter mellan bland annat markägare och turistentreprenörer.

Den utredning som Naturvårdsverket nu har presenterat innehåller flera förslag exempelvis om en ombudsman, om markskadeersättning och om en ökad tydlighet och förbättring beträffande kunskapen om allemansrätten.

Representanter från olika intressen och synsätt kommer i Naturvårdsverkets regi att föra en dialog med utgångspunkt i utredarens förslag.

Till syvende och sist handlar det om respekt och dialog men också om en insikt om att naturen ska värnas och vårdas.

Med ett sådant förhållningssätt och med fler tillfällen att vistas i naturen ökar vår kunskapshunger och vårt engagemang för en god naturvård och en säkrad biologisk mångfald. Det är en viktig utgångspunkt i miljöarbetet och i säkerställandet av god naturvård och biologisk mångfald både nationellt och internationellt.

Med detta, herr talman, yrkar jag bifall till utskottets förslag i betänkandet och avslag på samtliga reservationer.

(Applåder)

Anf. 50 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Jag uppskattar Anita Brodéns engagemang i de globala miljöfrågorna, inte minst när det gäller besluten från Nagoya.

Utifrån ditt anförande, Anita Brodén, noterar jag att du förstått oppositionens otålighet. Vi har ju i ett och ett halvt år gått och väntat på en handlingsplan för hur de här besluten ska kunna träda i kraft.

Även du, Anita Brodén, kan verka för att vi får en Nagoyaplan i Sverige så att vi skyddar mer mark och fler områden – gäller även vattendrag och ut till havet – och så att vi ersätter de fattiga länderna för de genetiska resurser som rika länder under decennier i princip utan någon form av kompensation använt.

Det gäller också att vi fasar ut de miljöskadliga subventionerna. Enligt en ny rapport från Naturvårdsverket handlar det om 50 miljarder kronor bara i Sverige.

När tycker ni i Folkpartiet att en Nagoyaplan ska träda i kraft? Det är det ena.

Det andra rör de marina reservaten. Anita Brodén tycker att det är väldigt bra att flera sådana inrättats. Den uppfattningen delar vi i Västerpartiet. Men som jag sagt i en tidigare replik här måste det vara en poäng med ett marint reservat. Till exempel borde man ta mycket större kontroll avseende det storskaliga fisket som får fortsätta i områdena.

Borde inte till exempel bottenrålning vara någonting helt uteslutet i ett marint reservat? Borde det inte vara en självklarhet att man hos länsstyrelsen ska ansöka om tillstånd för att fiska i ett sådant reservat så att vi inte får en storskalig och i princip okontrollerad fiskeverksamhet i ett reservat?

Anf. 51 ANITA BRODÉN (FP) replik:

Herr talman! En mängd frågor har ställts. Återstår att se vad jag hinner besvara.

Jag börjar med Nagoya. Där är vi fullständigt överens om att det var ett genombrott. Vi har ett otroligt stort ansvar eftersom Sverige var med och drev fram det här.

I närtid – jag har inte det exakta datumet – kommer det att vara ett möte i Indien. Varje land som skrivit under Nagoyaavtalet kommer där att redovisa hur man nationellt avser att arbeta för att implementera det som skrivits in och för att ta sitt ansvar i fråga om Nagoya.

Det som skrevs in avseende land och mark men också vatten – sjöar och vattensträckor som vi har – handlar globalt om 17 procent. 10 procent gäller för havsområden. När det gäller det vi nu har att bedöma är inget sagt om att varje nation ska ha exakt 17 procent.

Det är inte sagt att det ska vara 17 procent avsättning i skog. Det är inte sagt att det ska vara 10 procent utanför Sveriges kuster. Det kan vara mer. Det kan vara något mindre. Det är det vi diskuterar, men varje land har nu ett ansvar för att vi globalt ska skydda den delen.

Genetiska resurser fanns med i överenskommelsen, och det är ett av de riktigt stora genombrotten att vi här lyfter fram de fattiga ländernas möjligheter.

Miljöskadliga subventioner och framför allt fossilsubventioner arbetar Sverige tillsammans med andra länder för att fasa ut. Det är en agenda som är tuff, men vi har ett nationellt ansvar, och Jens Holm har fullständigt rätt i att vi här ska jobba vidare och sopa framför egen dörr.

Anf. 52 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Mötet i Indien är ett nytt toppmöte om den biologiska mångfalden, och vi måste ju ha någonting att komma med till de här toppmötena. Om inte ett välutvecklat, rikt land som Sverige med höga

ambitioner åtminstone på papperet i miljöfrågor kan komma till Indien med en konkret handlingsplan för hur vi ska uppnå Nagoyamålen tycker inte jag att vi kan peka finger åt andra länder.

Det är därför vi i oppositionen har gått och väntat i ett och ett halvt år på den här Nagoyaplanen, och det är fortsatt beredning. Men till 2020 ska de här målsättningarna uppfyllas. Det är inte så långt kvar, och det var därför jag vill veta när Folkpartiet tycker att vi ska få en konkret handlingsplan för hur de här målsättningarna ska uppfyllas.

Jag blir lite oroad av det Anita Brodén säger när det gäller hur stora arealer det är som ska skyddas. Om inte Sverige som är ett glest befolkat land med mycket natur kan skydda 17 procent respektive 10 procent som är de mål man har slagit fast tycker jag nämligen att det blir väldigt svårt att kräva att andra länder ska skydda större arealer. Det är ju det som blir konsekvensen om vi inte skyddar 17 procent respektive 10 procent. Jag tycker därför att Sverige borde skydda större arealer än det man slog fast i Nagoya bara för att visa att så här kan man göra.

När det gäller frågan om de marina reservaten som Anita Brodén inte hann svara på vill jag fortfarande veta om man inte borde utesluta till exempel bottentrålning. Ska storskaligt, okontrollerat fiske verkligen få förekomma i marina reservat? Borde det inte vara ett minimikrav att man får ansöka om tillstånd för att fiska i reservat?

Anf. 53 ANITA BRODÉN (FP) replik:

Herr talman! Självklart ska vi inte komma till Indien tomhänta. Det är därför vi arbetar konkret, och där finns också Vänsterpartiet med och kan ge synpunkter. Vi kommer förstås att komma med väldigt konkreta åtgärdsplaner på hur vi tänker göra. Min utgångspunkt är att vi har en hög ambition. Vi ska inte fastna i 17 procent och 10 procent, utan vi ska självklart ha en ännu högre ambition. Det är utgångspunkten.

Vi ska också se olika former av skydd, och också där tycker jag att det är viktigt att vi är öppna för dialog, delaktighet och engagemang från hela det civila samhället, från skogsägare och från alla aktörer på området om hur man kan vara med och bidra till ett gott skydd, för det är det som är den gren vi sitter på. Den får vi inte såga av.

När man beslutar om ett marint reservat handlar det om att man önskar skydda det. Då skrivs det normalt sett in olika restriktioner. Jag vet till exempel att i Koster har man i samband med denna delaktighet tillåtit vissa redskap men på ett varsammare sätt. Det handlar här om att man utvecklar redskapen, man har en dialog och man har forskare till hands. Men stor restriktivitet ska givetvis råda. Vitsen är ju att vi ska skydda, bevara och förvalta både kuster och hav.

Anf. 54 HELENA LEANDER (MP) replik:

Herr talman! Sedan jag blev invald i miljö- och jordbruksutskottet har jag fått väldigt många mejl från människor som är besvikna över rovdjurspolitiken. En del är besvikna för att de inte tycker att vi ska ha några rovdjur över huvud taget eller i alla fall inga vargar. Men de flesta mejl som jag får är från människor som tycker att det skjuts vargar alldeles för lättvindigt i dag. Jag kan tänka mig att det är en viss selektion när det gäller vem de väljer att skicka mejlen, så vi ska inte se det som ett statist-

iskt urval, men faktum kvarstår: Många människor tycker att det är någonting som inte riktigt funkar.

Till exempel när den genetiskt värdefulla Kynnmatiken sköts häromsistens orsakade det en fullkomlig storm i min mejlskörd. Av och till är det människor som hör av sig och tycker att man ser exempel på att skyddsjakten inte längre ses som en absolut sista utväg när man inte hittar andra lösningar. De lyfter fram exempel där man tycker att det skulle kunna gå att komma undan med stängsling för att skydda fåren. Det kan också handla om att det kanske inte är så konstigt om en hund med ett riskfyllt beteende råkar illa ut.

Här kanske man skulle kunna ha bättre förebyggande åtgärder. Nu senast var det tre vargar som sköts i Dalarna, varav en dräktig tik. Det var också någonting som gav utslag i min mejlskörd.

Bara för att få en bild skulle jag därför vilja fråga Anita Brodén hur mejlskörden ser ut på andra sidan. Får ni också de här signalerna? Tycker ni att skyddsjakten fungerar som det är tänkt, eller ser ni några problem?

Anf. 55 ANITA BRODÉN (FP) replik:

Herr talman! Jag tackar för frågan. Angående mejlskörden är det olika. Jag får ta del av helt olika uppfattningar. Det är personer som inte vill se en enda varg i Sverige. Jag får också många mejl från personer som är måna om vargen och som blir upprörda om det till exempel är en värdefull tik som har skjutits. Jag får båda signalerna.

Det har varit en diskussion här om att man inte kan skjuta sig fram till en genetiskt hållbar stam. Men jag skulle vilja passa på att säga att det som är viktigt i den överenskommelse som fattades och där man försökte hitta en framgångsväg att gå är att när man skjuter bort ett antal vargar så är det för att bereda plats för ett antal nya vargar. Då kommer det nya vargar med en annan genetik, och det är då vi kan få det vi är ute efter, det vill säga en genetiskt frisk vargstam.

Det som utredaren tog fram i sitt förslag handlar om förvaltningsjakt, och där tror jag att det finns en nyckel till förvaltning genom olika åtgärder, bland annat jakt.

Jag upplever också i tidigare diskussioner att vi fixerar oss alldeles för mycket vid antalet. Här talas om 210, det talas om utredningens 450 och många i miljörelsen nämner 750. Men det viktigaste är att titta på pudelns kärna: Hur når vi fram till en genetiskt frisk vargstam på bästa möjliga sätt?

Anf. 56 HELENA LEANDER (MP) replik:

Herr talman! Nu är det ju så att antalet hänger ihop med genetiken. Det är svårare att upprätthålla en genetiskt frisk vargstam om den är väldigt liten. Den blir mycket mer sårbar för tillfälliga störningar och sådant som kan hända. Har man en större vargstam är det en liten försäkring.

Men visst, det handlar inte bara om antal. Det handlar också om insatser för att förstärka genetiken med nya gener. Anita Brodén säger att man sköt vargar för att bereda plats för de nya generna. Om vi ska vara lite krassa är kanske inte det stora problemet att det är platsbrist i Sverige. Man sköt en massa vargar för att bereda plats för de nya generna. Men de där nya generna kom ju aldrig, för man gjorde aldrig någon ut-

sättning av vargvalpar eller vad det nu var för olika idéer man hade, utan man började i den ena änden utan att slutföra den andra. Det enda som hände då var att man minskade vargstammen, och det blir inte genetiken bättre av.

Om vi återgår till frågan om skyddsjakt som jag funderade på är det också ett exempel på hur man egentligen börjar i fel ände. Man började med att öppna upp för en utökad skyddsjakt innan man hade riktlinjerna för skyddsjakt på plats. De riktlinjerna ska inte vara klara förrän i sommar.

Jag tycker att det är en lite märklig tågordning att man börjar med att öppna upp och att allting kommer på plats därefter.

Det är inte tänkt att vi ska stå här och gå in i enskild myndighetsutövning eller något sådant. Men någonstans tänker jag ändå att det är viktigt att vi skickar signaler om att vi vill att det ska vara ordning och reda i skyddsjakten. Det ska vara en sista utväg när det inte finns några andra alternativ för att undvika skador från vargar.

Frågan kvarstår: Tycker Anita Brodén att vi verkligen lever upp till det i dag?

Anf. 57 ANITA BRODÉN (FP) replik:

Herr talman! Jag vill börja med att backa tillbaka bandet lite historiskt. Tidigare, innan vi tog över regeringsmakten, hade det inte startats någon process eller något agerande för att hitta en lösning när det gäller hur vi ska få en genetiskt frisk vargstam. Dialog existerade inte med berörda människor. Vi startade ett stort dialogarbete med berörda människor och alla intressenter och givetvis med forskare och andra engagerade för att få till stånd en lösning – något som skulle kunna vara hållbart.

Sedan blev det så småningom en hotbild för oss i och med EU-domstolen. Då fick vi agera oerhört snabbt. Det är klart att det hade varit lyckligare om vi hade haft längre tid och låtit vargar kunna vandra in. Efter det hade vi då kunnat starta en licensjakt. Nu blev det samtidigt. Det blev komprimerat för att kunna klara svaret till EU.

Vi ser nu att det kommer invandrande vargar. Det är såklart det mest lyckliga. Men det som också har påbörjats och arbetats med genom utplanteringen av vargungar verkar kunna fungera. Vi får se hur det blir med det nu, men vi har fått positiva signaler och vi har försökt arbeta på många håll och kanter. Framför allt har vi varit angelägna om att inkludera människor som har varit berörda. Om ingenting hade gjorts utan om detta hade fortsatt undrar jag hur rubrikerna hade sett ut, hur människorna hade mått och hur situationen hade varit. Vi tog åtminstone tag i det, och vi vill arbeta vidare för att få en lösning.

Anf. 58 ROGER TIEFENSEE (C):

Herr talman, riksdagskolleger och åhörare! I betänkandet behandlar vi naturvård och biologisk mångfald utifrån sammanlagt 80 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden.

Flera har varit inne på detta tidigare, men det tål att sägas igen: Biologisk mångfald har ett egenvärde. Biologisk mångfald utgör den mångfald som finns i olika ekosystem. Om man har en stor biologisk mångfald

gör det att ekosystemen är mer stabila och klarar påfrestningar – att de är resilienta, som det så fint heter.

Samtidigt ska vi se att biologisk mångfald har ekonomiska värden som är otroligt viktiga för ekonomin, för samhället och för samhällets funktionssätt. Det handlar om pollinering och det handlar om rening av vatten och luft. Det är stora ekonomiska värden. Om vi skulle tänka bort dem och låta bli att förvalta biologisk mångfald på ett bra sätt så att vi skulle tvingas se att den successivt försvinner skulle vi ha otroligt stora ekonomiska problem i samhällsekonomin.

Det är därför den konferens som pågår just nu, Stockholm + 40, är så viktig. Det är 40 år sedan vi hade den första FN-konferensen om miljö i Stockholm. I Rio kommer det att hållas en konferens i juni, Rio + 20. Båda dessa handlar till stor del om grön ekonomi. En del av grön ekonomi är just att värdesätta ekosystemtjänster och biologisk mångfald.

Det finns något som är lite lustigt i sammanhanget. Jag tycker att det är viktigt att kunna värdesätta ekosystemtjänster. Det tar på intet sätt bort egenvärdet av biologisk mångfald, som jag började med att tala om. Men ibland förenas ekonomiska fundamentalister och miljörelsens fundamentalister. Ekonomerna säger: Ekosystemtjänster är utanför våra modeller. Det ska vi inte prissätta! Miljörelsen säger: Det är fullt att sätta pengar på biologisk mångfald! De förenas så att säga på baksidan, och det är inte bra. Vi behöver se att detta att värdesätta ekosystemtjänster på intet sätt förtar det naturliga, inneboende värdet av biologisk mångfald. Tvärtom – om vi prissätter ekosystemtjänster får vi bättre möjlighet att förvalta dem.

Jag kommer nu in på det som är lite mer kopplat till betänkandet, och jag tänkte ägna resten av mitt anförande dels åt rovdjursförvaltningen, dels åt frågan om skydd av områden med höga naturvärden.

Låt oss börja med rovdjursförvaltningen, herr talman. Bärande delar i regeringens rovdjurspolitik är att vi ska ha livskraftiga rovdjursstammar i arternas naturliga utbredningsområden. Vi ska också ha en regional förvaltning av rovdjuren så att besluten fattas så nära dem som berörs som möjligt. Vi ska även kunna förvalta rovdjursstammarna med jakt.

Herr talman! Detta är en helhet som hänger ihop. Regional förvaltning är viktigt för förankring och för lokalkännedom. Livskraftiga rovdjursstammar är en förutsättning för att kunna förvalta genom jakt. Vi kan se att vargstammen, om vi tar denna del av rovdjursförvaltningen, växer kraftigt. Samtidigt har vi en dålig genetik i vargstammen.

Detta har EU-kommissionen påpekat. Man har hotat med att dra Sverige inför domstol. Skulle det ske skulle vi förlora beslutanderätten över rovdjurspolitiken och över vår möjlighet att förvalta vargstammen. Det gäller till exempel att både ha en regional och en nationell förvaltning. Detta är ett hot som ska tas på allvar. Därför har regeringen sagt att vi ska ha ett uppehåll i licensjakten. Som Bengt-Anders Johansson sade här tidigare pågår det nu ett arbete för att ta fram en förvaltningsplan. Vi behöver ha en sådan, för den är en grund för att man ska kunna förvalta och få en hållbar, livskraftig rovdjursstam.

Vi behöver också genetisk förstärkning. Om vi får det kan vi ha en livskraftig rovdjursstam med en mindre numerär. Det har diskuterats här tidigare när det gäller jakt och sådana saker. Men det viktiga är att vi kan förstärka genetik. Det som ligger närmast till hands är att naturlig

invandring finns som en del. Man kanske kan hjälpa en del av djuren förbi renskötselområdet. Det andra är valpar från djurparker. Man har gjort försök med detta djurparker emellan som visar att det funkar. Men på grund av att det inte fanns någon bra spårnö i vintras har man inte kunnat göra detta i praktiken ute i den riktiga naturen och inte bara i djurparksnaturen. Det återstår alltså att göra, men möjligheten verkar finnas.

I betänkandet kan man titta på reservationerna. Där finns ifrågasättanden av den regionala förvaltningen från Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Jag skulle vilja läsa inledningen på deras reservation: "Rovdjursförvaltningen ligger i dag på regional nivå, vilket är problematiskt. Först och främst rör sig rovdjuren över stora arealer, vilket gör det svårt att få en överblick på regional nivå. Dessutom är rovdjursförvaltningen en infekterad fråga med stora motsättningar och samexistensproblem. Historien har visat att det finns risker med att i sådana lägen överlåta beslutsfattande till länsstyrelser eftersom de lätt kan utsättas för starka påtryckningar av särintressen. För att uppnå den mest neutrala förvaltningen bör därför förvaltningen av de rovdjursstammar som ännu inte har uppnått en gynnsam bevarandestatus ske på nationell nivå."

Detta tycker jag är rätt fräckt. Det är ett underkännande av dem som jobbar ideellt i viltförvaltningsdelegationer. Man kan fråga retoriskt: Vad är det för andra saker som alliansregeringen har fört ut och där vi har regionalt inflytande som ni ska centralisera? Det gäller till exempel infrastrukturplaneringen. Där har vi lagt en stor del regionalt. Ska den dras tillbaka? Jag tycker att detta är fräckt mot dem som jobbar ideellt med frågorna.

Herr talman! Avslutningsvis vill jag ta upp en fråga som handlar om naturvård. Naturvård handlar både om skydd av värdefull natur och om skötsel. Jag tycker att det är bra att det i det här betänkandet finns en signal som kopplar ihop förslagen i motion MJ387 med Miljömålsberedningens pågående arbete med en långsiktigt hållbar markanvändning. En av motionärerna, en partikamrat till mig, kommer upp senare i debatten.

Det centrala i detta är att det handlar om hur man ska skydda biotop-skyddsområden. Man ska skydda olika föremål, stengårdsgårdar och sådant, i odlingslandskapet. Den biologiska mångfalden i sig kräver skötsel för att upprätthållas, men då blir det här skyddet kanske sitt eget problem eftersom skyddet innebär att man inte får göra någonting för att underlätta en rationell skötsel. Det krävs inget tillstånd för att sluta bruka en mark. Då skogar det igen, och då upprätthålls inte det här skyddet.

Just den typen av svåra målkonflikter ska hanteras av Miljömålsberedningen. Vi har lämnat ett delbetänkande om hur vi kommer att jobba vidare med en plan och en strategi för en långsiktigt hållbar markanvändning. Jag tycker att det är viktigt att påpeka i det här sammanhanget att kloka motioner som kommer in till riksdagen kan föras vidare till en utredning. På ett sådant sätt blir de positivt behandlade utan att vi för den skull behöver yrka bifall eller avslag till dem här i riksdagen.

(Applåder)

Anf. 59 CHRISTINA KARLSSON (S) replik:

Herr talman! Vi har olika roller här i riksdagen, och oppositionens roll är ju att ställa frågor och i viss mån vara kritisk. Men jag tycker inte

att man ska avstå från att ge beröm när saker och ting faktiskt är bra. En sak som verkligen är bra är Nagoyaöverenskommelsen som den förra miljöministern Carlgren har varit med och tagit fram.

Jag skulle vilja veta lite mer om den här nationella planen för hur vi ska uppnå dessa mål. Man känner en viss frustration. Jag förstår det Anita Brodén framförde, att det tar tid och att det ska göras rätt och riktigt. Det skulle vara intressant att få höra något om hur Roger Tiefensee och Centerpartiet ser på detta. När kan vi förvänta oss att en sådan plan kan komma till stånd?

Anf. 60 ROGER TIEFENSEE (C) replik:

Herr talman! Tack för frågan, Christina Karlsson! Jag håller med om att både Nagoyaöverenskommelsen och den nationella och internationella fortsättningen av den är otroligt viktiga på grund av det som jag pekade på, nämligen behovet och vikten av biologisk mångfald. Miljömålsberedningen har det här uppdraget från regeringen. Som jag sade jobbar vi med detta. Vi har lämnat ett delbetänkande i det gångna månads-skiftet. Enligt utredningsplanen kommer vi att lämna ytterligare ett delbetänkande i juni nästa år. Där kommer vi att staka ut hur vi anser att vi ska uppfylla målen i Nagoyaöverenskommelsen.

Anf. 61 CHRISTINA KARLSSON (S) replik:

Herr talman! Jag tackar för svaret. Jag känner mig fortfarande frustrerad. Jag har roat mig med att göra en liten lista över olika saker och ting som sägs vara under beredning i det betänkande som vi behandlar i dag. Det bereds i Regeringskansliet, det är dialoggrupper och det är både det ena och det andra.

Roger Tiefensee tar upp Miljömålsberedningens framtagande av etappmål. Det verkar oklart när dessa etappmål ska beslutas och när det över huvud taget ska komma fram någonting konkret av dem. Tilläggsuppdraget om skydd och skötsel av landområden ska slutredovisas den 15 juni 2014. Frågan om invasiva arter är under beredning i Regeringskansliet, och det är inte satt någon tidpunkt när det ska vara klart. Det finns väldigt många saker att sätta sig in i, och det är svårt att få en helhetsbild av hur detta ska gå till och när vi kan se någon konkret plan.

Anf. 62 ROGER TIEFENSEE (C) replik:

Herr talman! Precis som Christina Karlsson påpekade kommer slutrapportering när det gäller en strategi för långsiktig och hållbar markanvändning i juni 2014. Men jag sade också i min första replik att det kommer en delrapportering redan i juni nästa år. Sedan ska det remissbehandlas och fattas beslut.

Det här är stora och viktiga frågor. Vi skulle mycket väl kunna säga 17 procent här i riksdagen i dag, men sedan ska det genomföras. Hur ska det fungera i praktiken? Jag tror att man ska ha respekt för att detta är stora och viktiga frågor. De påverkar markanvändning, markägare, näringsliv och biologisk mångfald. Då måste man göra det på ett seriöst sätt. Vi har en sådan ordning i det här landet att vi utreder saker. Det kan tyckas tråkigt och ta lång tid, men besluten blir bättre. Miljömålsberedningen har ett mycket stort och brett uppdrag. Jag är stolt över att sitta där, och jag tycker att det är fantastiskt. Det är lärorikt men också resul-

tatinriktat. Jag ser fram emot att nästa år lämna ett delbetänkande från Miljömålsberedningen som bland annat berör planen för biologisk mångfald från Nagoyaöverenskommelsen.

Prot. 2011/12:103
25 april

*Naturvård och
biologisk mångfald*

Anf. 63 HELENA LEANDER (MP) replik:

Herr talman! Jag hade tänkt fråga Roger Tiefensee lite grann om marina Natura 2000-områden, men jag kanske ska börja med att bemöta Roger Tiefensees funderingar på regional rovdjursförvaltning.

Miljöpartiet tycker i allmänhet att det är bra om man flyttar besluten så nära människor som möjligt och ser demokratiska fördelar med det. Men det är inte alltid att det är bättre att flytta saker som är en nationell angelägenhet, som biologisk mångfald, till regioner och lägga det på organ där de olika särintressena är representerade och låta dem få ett starkt inflytande, särskilt inte när man hör rapporter om att de här viltförvaltningsdelegationerna kanske har blivit lite mindre balanserade än vad man har tänkt sig. Vi har till exempel sett att jägarintresset har blivit mer representerat än vad som kanske var tänkt. Det är förvisso ett intresse i sammanhanget, men det finns många andra som kanske inte har samma plats. Djurskyddsintresset har över huvud taget ingen plats i det sammanhanget. Sedan vi började med detta har vi i och för sig fått en rovdjursutredning som vi måste ta ställning till, och vi måste också se vilka analyser som kommer fram där.

Nu kan jag gå vidare till de marina Natura 2000-områdena. Det är lite problematiskt att vi inte har ett ordentligt skydd av de marina Natura 2000-områdena. Jag har försökt ställa en massa frågor till vår miljöminister om det. Senaste gången fick jag svaret att hon skulle prata med länsstyrelserna om varför man inte reglerar fisket och varför man inte begär tillståndsprövning.

Eftersom Roger Tiefensee är partikamrat till miljöministern tänkte jag fråga hur det har gått med de där samtalen. Senast var Länsstyrelsen i Västra Götaland ute och sade att de inte kunde tillståndspröva fisket. Kommer man framåt någonstans?

Anf. 64 ROGER TIEFENSEE (C) replik:

Herr talman! Tack för intressanta frågor, Helena Leander! Jag börjar med den sista om marina Natura 2000-områden. Jag läste också svaret som Helena Leander fick från miljöminister Lena Ek. Det är jättetydligt att det krävs tillstånd enligt miljöbalken för att till exempel bedriva bottentrålning i marina Natura 2000-områden. Det är jättetydligt. Problemet är att länsstyrelserna inte uppfattar den tydligheten. Det innebär att det bollas fram och tillbaka mellan länsstyrelserna och regeringen. Lena Ek har sagt att länsstyrelserna har det här ansvaret och att regeringen är beredd att agera om det kommer nya uppgifter som skulle visa att skyddet av marina Natura 2000-områden är bristfälligt.

Som Helena Leander förstår har Lena Ek en diger agenda just nu med Stockholm + 40 och inför Rio. Jag har inte koll på om hon har hunnit föra den dialogen med länsstyrelserna, men hennes budskap i svaret på din fråga var tydligt.

Anf. 65 HELENA LEANDER (MP) replik:

Herr talman! Jag tycker också att det var mycket glädjande, särskilt det sista om att det ska vara tillståndsprövat och att hon skulle ta ett snack med länsstyrelserna. Jag förstår om hon inte har hunnit göra det, men jag är förstås angelägen om att det sker någonting. Och det kanske inte bara ska vara ett snack. Normalt har man lite mer formella beslutsgångar där man ger uppdrag och direktiv till länsstyrelserna. Man kan kanske inte bara skriva det i ett frågesvar och hoppas att länsstyrelserna följer det, för så tycks ju uppenbarligen inte länsstyrelserna uppfatta det.

Om inte Roger Tiefensee vet hur det har gått med de här samtalen ska jag inte luska mer i det utan bara skicka med en from förhoppning om att man skyndsamt kommer att arbeta vidare med denna angelägna fråga så att det verkligen blir ordning och reda nu.

Anf. 66 ROGER TIEFENSEE (C) replik:

Herr talman! Det är helt riktigt som Helena Leander säger att riket inte styrs via frågor och svar i riksdagen, utan i det här fallet blir det en myndighetsdialog mellan regeringen och länsstyrelserna. Om den inte faller väl ut får man kanske förtydliga i regelverket så att det ansvar som länsstyrelserna redan har i dag blir övertydligt för dem.

Jag skulle vilja återkomma till den fråga som Helena Leander tog upp i sitt första replikskifte om den regionala förvaltningen. Jag tycker faktiskt att inte bara det som står i Helena Leanders skriftliga reservation utan också det hon säger här om att viltförvaltningsdelegationerna blir något slags tummelplats för särintressen är anmärkningsvärt. Det är inte min syn på demokrati att regionalt inflytande per definition innebär särintressen. Jag tycker att det är lite fräckt mot dem som jobbar ideellt i viltförvaltningsdelegationer att beskriva det på det sättet.

Som Helena Leander är väl medveten om jobbar vi i Miljömålsberedningen efter ekosystemansatsen. I ekosystemansatsen inkluderas människor. Det är precis en sådan ansats som jag vill också ska prägla rovdjursförvaltningen, för då får människor som är berörda och som har rovdjur inpå knuten en delaktighet i beslutanderätten. Då blir acceptansen större, och jag tror att förvaltningen blir bättre.

Anf. 67 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Jag hade egentligen inte tänkt gå upp i den här frågan, men då Roger Tiefensee läser upp Vänsterpartiets och Miljöpartiets reservation blir jag lite smickrad av det stora intresset för vår politik.

När det gäller Nagoyaplanen måste jag säga att jag blir mer och mer oroad ju mer information jag får från regeringspartierna. Roger Tiefensee hänvisar som i nästan alla andra viktiga miljöfrågor till Miljömålsberedningen. Där lägger vi in allting, och någon gång om många år ska någonting komma ut.

Men det är vi i den här församlingen som är valda för att fatta besluten. Det är vi som har chansen att här och nu fatta beslut så att man skyndar på arbetet med att få en plan för hur vi ska kunna implementera det som vi har ställt oss bakom i Nagoya i Japan för ett och ett halvt år sedan.

Man ska komma ihåg att det ska vara klart till 2020 att få de här reservaten, att fasa ut de miljöskadliga subventionerna och att kompensera de fattiga länderna. Nu säger Roger Tiefensee att det ska komma ett betänkande sommaren 2014. Sedan har vi ett långt sommaruppehåll, och sedan blir det remissbehandling. När kommer vi egentligen att få en Nagoyaplan? Det kanske blir någon gång långt in på 2015. Det är alldeles för sent.

Anser inte Centerpartiet att vi borde agera snabbare än så och få en Nagoyaplan så fort som det bara går? Det har trots allt gått ett och ett halvt år nu.

Sedan måste jag också säga att vad gäller det storskaliga fisket i de marina reservaten tycker jag att det verkar vara väldigt otydligt vad som gäller. Här vill jag att Roger Tiefensee sänder en tydlig signal till vår miljöminister. Ni tillhör ändå samma parti. Jag ställde också en skriftlig fråga om just det här i går.

Anf. 68 ROGER TIEFENSEE (C) replik:

Herr talman! Jag tror inte att jag behöver skicka några tydliga signaler till miljöminister Lena Ek i frågan om det behövs tillstånd för att bedriva bottentrålning i de marina reservaten i Natura 2000-områden. Om Jens Holm hade läst svaret på Helena Leanders fråga – det står riksdagsledamöter fritt att ställa frågor hur mycket som helst – hade det varit tydligt också för Jens Holm att det inte finns något undantag enligt miljöbalken för fiske när det gäller en sådan påverkande aktivitet som bottentrålning.

Det finns inget sådant undantag, och därmed finns kravet på tillståndspflicht, vilket är länsstyrelsernas ansvar. Det har bollats lite som en het potatis mellan regeringen och länsstyrelserna, och Lena Ek är väldigt tydlig med att regeringen är beredd att agera om det finns uppgifter som skulle visa på att skyddet av marina Natura 2000-områden är bristfälligt. Där tycker jag att Lena Ek är jättetydlig, så jag behöver inte förtydliga för henne.

Miljömålsberedningen gör ett stort och brett arbete, och jag är glad att förvisso inte Jens Holm men ändå Vänsterpartiet finns med i det arbetet och gör, precis som alla andra partier, en gedigen insats. Miljömålsberedningens del av hur vi ska implementera Nagoyaöverenskommelsen när det gäller den svenska förvaltningen kommer i ett delbetänkande 2014.

Nagoyaöverenskommelsen är stor och innehåller också andra delar då det ju är 20 mål. Allt hanteras inte av Miljömålsberedningen, för det skulle vara övermäktigt för oss och det skulle vara slöseri med tid, så en del hanteras av regeringen.

Anf. 69 JENS HOLM (V) replik:

Herr talman! Jag ska börja med de marina reservaten. När inte en enda länsstyrelse faktiskt utkräver tillstånd för fiske i de marina reservaten tycker jag att det verkar som att någonting är lite snett. När länsstyrelserna själva säger att de inte har någon rätt att utkräva tillstånd krävs det tydligare signaler från regeringen. Jag har själv läst Lena Eks svar till Helena Leander, och i stora drag tycker jag att det var bra, men det ver-

kar helt uppenbart att det krävs ett tydligare agerande från miljöministern. Det är det som jag efterfrågar.

Jag vill vidhålla att jag är bekymrad över hur Sverige ska leva upp till våra åtaganden från Nagoya. Det var ett och ett halvt år sedan vi ställde oss bakom överenskommelsen i Nagoya, och tiden rinner ifrån oss.

Jag vill också kommentera det som Roger Tiefensee sade i sitt inledningsanförande om att vi i Vänsterpartiet och Miljöpartiet vill ha ett nationellt ansvar för rovdjurspolitiken. Vi tycker att det är dumt att man har den ordningen som man har i dag då det finns stor risk för särintressen och regionala påtryckningar. Det här är en nationell angelägenhet – rovdjuren rör sig över stora arealer.

Jag tycker självklart att det är viktigt att dialogen och inflytandet måste finnas där oavsett om vi har den här ordningen på regional nivå eller på nationell nivå. Vi i Vänsterpartiet och Miljöpartiet föreslår också att miljö- och djurskyddsorganisationer till exempel ska kunna överklaga beslut som rör jaktfrågor. Så är inte läget i dag, och vårt förslag är ett konkret exempel på hur vi vill utvidga demokratin och inflytandet på det här området.

Anf. 70 ROGER TIEFENSEE (C) replik:

Herr talman! När det gäller den regionala förvaltningen av våra rovdjur innebär viltförvaltningsdelegationerna just den här dialogen och inflytandet. Om jag tolkar Jens Holm rätt vill han lyfta upp detta och ha en ökad dialog och inflytande på nationell nivå. Jag tycker att det är lite fräckt att peka ut viltförvaltningsdelegationerna som särintressen och underkänner deras betydelse för att få en bra förvaltning.

När det gäller den andra frågan som handlar om länsstyrelserna och om det finns krav på tillståndsplikt för till exempel bottenstråkning i ett Natura 2000-område är det jättetydligt – Lena Ek behöver inte övertygas. Hon har som miljöminister gett ett väldigt tydligt svar.

De som behöver övertygas är länsstyrelserna som behöver veta att de har det här ansvaret. Det är givetvis regeringens uppgift att göra det, och det gör man inte via svar i riksdagen, utan det gör man via en myndighetsdialog.

När det gäller Nagoya och hur man ska hantera det tycker jag att det är lite illavarslande när man läser andra reservationer som Jens Holm har skrivit där Vänsterpartiet och Jens Holm vill göra frivilliga avsättningar till naturvårdsavtal med en löptid på 50 år utan ersättning. Om man skulle ta sådana beslut här i riksdagen har man brutit upp allt vad förtroende heter när det gäller att just skapa en dialog om och ett ömsesidigt mål för hur vi ska implementera Nagoyaöverenskommelsen och bevara och stärka den biologiska mångfalden.

Jag är lite oroad över den typen av inriktning och helt övertygad om att det bereds i Miljömålsberedningen. Det må ta lite längre tid, men jag tror att resultatet blir väldigt mycket bättre.

Anf. 71 JOSEF FRANSSON (SD):

Herr talman! I detta betänkande tas en lång rad mycket intressanta frågeställningar upp, och jag tänkte tala om åtminstone ett par av dem.

Jag kan konstatera att utskottsmajoriteten svängt något i frågan om allmän jakt på skarv och ambitionen att begränsa skarvpopulationen.

Förra året lämnade man förslagen i detta ämne utan åtgärd och avslog därmed den reservation som bland annat SD stod bakom och argumenterade för. I år har man dock valt att bifalla ungefär samma förslag som det som förelåg förra året, och som oppositionspolitiker kan man faktiskt välja att tolka det som att påtryckningar i denna fråga givit frukt. Jag tror hur som helst att denna nya skrivning välkomnas bland medborgare som drabbats negativt av den stora skarvpopulationen.

En annan fråga som behandlas i betänkandet gäller allemansrätten; den har redan varit uppe till diskussion. Vi i Sverigedemokraterna vill slå vakt om allemansrätten som vi anser har en stor betydelse för medborgarnas livskvalitet och det svenska friluftslivet. För att bevara det breda folkliga stödet för allemansrätten anser vi att balansen mellan friluftslivets intressen och den privata äganderätten måste upprätthållas.

Det är väl egentligen inte några jättestora skillnader mellan Sverigedemokraterna och andra i den här frågan. Man kan konstatera att många markägare känner att deras äganderätt inskränks till exempel av att näringsidkare bedriver olika former av verksamhet på deras marker utan att alla gånger ha omtanke om och ta fullgod hänsyn till naturen.

Flera motionärer har genom att väcka motioner i riksdagen satt fingret på detta problem, och diskussionen om hur man ska komma till rätta med de problem som finns måste naturligtvis fortsätta. Kanske kan det komma att krävas förtydliganden i lagstiftningen i vissa avseenden, men det finns också många som hävdar att det snarare är tillämpningen av lagarna som brister, inte själva lagstiftningen. Sverigedemokraterna avser därför att följa frågan och hoppas att vi gemensamt kan hitta en form där marken inte utnyttjas på ett sådant sätt att markägarna behöver känna att deras äganderätt inskränks.

Anf. 72 IRENE OSKARSSON (KD):

Herr talman! Vi debatterar nu naturvård och biologisk mångfald. Betänkandet innehåller en rad motioner från allmänna motionstiden och spannar över många olika och viktiga områden. En stor del av sidantalet upptas dock av frågor om rovdjursförvaltningen, och då till största delen av vargfrågan – igen. Många av motionerna är till del överspelade, skulle man kunna säga, eftersom regeringens rovdjursutredning ligger på bordet. Liljelund har kommit med sitt slutbetänkande *Mål för rovdjuren*.

Utifrån utredningen ska vi nu sätta fokus på att hantera frågan på ett klokt och ansvarsfullt sätt så att alla berörda blir lyssnade på och får ge sina synpunkter på utredningen. Jag vill säga till alla er som lyssnar på debatten och inte är i kammaren: Se till att ta del av betänkandet och skriv remissynpunkter! Det är nu ni kan påverka framtidens rovdjurspolitik.

Få frågor väcker så mycket känslor och engagemang som rovdjursfrågan. För mig som kristdemokrat är det viktigt att vi får en modell för förvaltningen som är ansvarsfull både mot de människor som bor i bygder med stora rovdjurspopulationer, och inte minst har sin utkomst från djurhållning, och mot det beslut som vi alla varit överens om, att rovdjuret ska finnas och vara en del av den fauna vi har i Sverige.

Herr talman! Det är lätt att stå i kammaren och ha åsikter i den här frågan då de flesta av oss inte är drabbade av den dagliga oron för våra husdjur och för vår bygd, till skillnad från dem som bor i områden där

man känner ett tryck från minst ett, oftast tre, av de stora rovdjuren. Ska vi ha framgång i arbetet krävs med andra ord att vi sätter till resurser för att markägare ska få sina skador ersatta och det till en rimlig nivå.

Vill vi ha en större numerär av rovdjuren kommer kostnadsbilderna att bli större, vilket även utredningen pekar på. Hur det ska hanteras måste tas upp till politisk diskussion framöver. Det kräver att länsstyrelserna, liksom Värmland, som jag vill lyfta fram som en förebild, på ett konstruktivt sätt arbetar med frågan för att få en tydlig dialog och kompetensutveckling i bygder där människorna lever med dessa frågor.

Det är därför oroande att höra att oppositionen anser att allt det ska ske på central nivå. Det är inte i riksdagens kammare vi löser dessa frågor på ett konstruktivt och effektivt sätt. Det görs ute i bygderna genom att skapa tilltro till och acceptans för det som ska göras.

Fru talman! Jag är trött på att jägare ofta misstänkliggörs i de här debatterna. Hur många gånger är det inte just de som är de största naturvårdarna vi har? Det är de som sett till att väcka frågor lokalt och regionalt för att vi ska värna naturen. Bengt-Anders Johansson lyfte fram en viktig fråga som tyvärr blivit följd av att man inte känner sig lyssnad på, vilket jag beklagar. Det gäller eftersöksproblematiken, som nu breder ut sig. Det visar vilket ansvar dessa människor tidigare tagit på helt ideell basis.

När det gäller markanvändning, allemansrätt och till viss del strandskydd kommer min kollega Otto von Arnold att ta upp dessa frågor.

Fru talman! Betänkandet handlar också om avsättning av skyddsvärda områden och den biologiska mångfalden. I dagens betänkande ser vi återigen misstron mot markägarnas vilja att ta ett egenansvar för den biologiska mångfalden och för skyddsvärda områden. Det skrämmer mig. Det är faktiskt genom den skötsel och vård som våra förfäder bedrivit som vi har den bild vi har i dag och därmed möjligheten att värna den biologiska mångfalden. Det är inte länge sedan som södra Sverige var totalt avskogat. Den återbeskogning som skett under de senaste hundra åren är lovvärd och till gagn för mycket. Det är i det sammanhanget, fru talman, viktigt att se att den överenskommelse i Nagoya som alla tidigare talare berört har en central och viktig funktion. Inte minst vi som haft förmånen att till viss del få delta i Stockholm + 40 har sett att det är en viktig pusselbit i de rundabordssamtal och andra former av samtal som ägt rum under dessa tre dagar.

Att Miljömålsberedningen sedan har att ta sin del av ansvaret är självklart, för det handlar om långsiktighet. Det handlar om att vi politiskt ska ha en hållbar förvaltning och struktur, en som är robust och håller över lång tid. Det behöver beredas, och det behöver helst ske med politisk konsensus för att vi ska kunna stå upp för det under överskådlig tid. Det är många intressen som ska samsas, och det är en robust politik med tydliga och robusta ekosystem vi vill förvalta. Vi vill förhindra minskningen av den biologiska mångfalden, inte bara här hemma utan även i ett internationellt perspektiv. Det är, fru talman, inga enkla frågor. Det räcker att läsa Naturvårdsverkets och Skogsstyrelsens inlägga till regeringen för att se att detta är en oerhört komplex materia som vi måste få jobba vidare med.

Utifrån det som pågår i riksdagen, Stockholm + 40, har jag de senaste dagarna blivit alltmer övertygad om att vi måste ha effektiva, smarta och

långsiktiga system och förhållningssätt för att nyttja naturresurserna så klokt som möjligt. Inte minst gäller det de förnybara resurserna. Där är skogen, som sagt, en viktig nyckel. Skogen ska användas för att producera energi, byggmaterial, kläder – ja, inte minst det såg vi exempel på i måndags kväll – biologisk mångfald med mera. Det ska göras för att värna den jord vi har och med förvaltarskapet för ögonen.

Det är då, fru talman, jag blir beklämd. Vänsterpartiet tycks gilla att vi läser deras reservationer. Jag ska därför läsa högt ur reservation nr 11: ”Alla frivilliga avsättningar bör göras om till naturvårdsavtal med en löptid på 50 år utan kompensation eftersom de är markägarens bidrag till samhället för att kunna uppnå ekologiskt långsiktigt levande skogslandskap. All naturskog – utöver de 5 procent frivilligt avsatta arealerna – bör staten köpa in och skydda, för att säkerställa att inga gammelskogar med höga naturvärden försvinner.”

Fru talman! Vad är detta för tilltro till äganderätten och människors egenansvar, när dessa biotoper i dag finns att skydda? Jag blir riktigt upprörd när jag läser det. Även om det haltar lite kan jag inte låta bli att jämföra med vår egen löneutveckling i de jobb vi har haft i vårt civila värv. Det vi har kämpat för och satsat på att utveckla under åren skulle helt plötsligt tas ifrån oss. Jag tycker att detta är skrämmande.

När det gäller Natura 2000-områden och fiskefrågorna hänvisar jag till vad bland annat Roger Tiefensee sade, för att hålla mig inom min talartid.

Fru talman! När det gäller strandskyddet – jag måste ändå få säga detta – är det oerhört väsentligt att vi nu följer den lagstiftning som vi förändrade för bara något år sedan, att kommuner får möjlighet att utveckla sina LIS-områden och att det ger en möjlighet för att hela Sverige ska leva. Görs inte detta på ett adekvat sätt, och kan vi inte se att andra myndigheter nu lever enligt den lagstiftning vi har fattat beslut om, må vi ompröva det i sinom tid. Men först måste vi utvärdera vad nuvarande lagstiftning har gett.

Med det yrkar jag bifall till förslaget i betänkandet och avslag på samtliga motioner.
(Applåder)

Anf. 73 OTTO VON ARNOLD (KD):

Fru talman! Betänkandet *Naturvård och biologisk mångfald* berör saker och ting som är väsentliga för vår överlevnad: hur vi bevarar, förvaltar och utvecklar vår natur. Det lägger grunden för vår framtida existens. Samtidigt är det viktigt att bruka utan att förbruka. Förvaltarskapstanken är en central och bärande idé för hela Kristdemokraternas praktiska tankegods och ideologi.

Det har sagts många kloka saker. Jag kommer att koncentrera mig på en väldigt väsentlig del, inte så mycket på varg och skarv, utan på något som berör våra människor i städer och på landsbygden, nämligen allemansrätten. Den är under diskussion och har varit det under ett par år. Den är under utveckling, och något måste göras med den.

Den svenska allemansrätten är unik, dock inte helt unik, för det finns motsvarande lagstiftningar i andra länder i norra Europa. Finland, Norge, Skottland och Island har motsvarande lagstiftning mer eller mindre kodifierad. Den svenska lagstiftningen är negativt definierad. Det får vi inte

glömma bort. Den är en produkt av vad annan lagstiftning tar fram, bland annat brottsbalkens regler om skadegörelse och om att skapa olägenhet samt terrängkörningslagen, som också sätter begränsningar.

Det finns ett fåtal rättsfall, bland annat det så kallade försränningsfallet från 1996 och ett ganska nyligen avgjort fall som handlar om plockande av mossor. Båda två gjorde en bra definition av vad lagstiftningen är.

Det kan diskuteras om man behöver ha en specifik lagstiftning för allemansrätten. I Norge har man kodifierat det här, men det kokar ned till att det blir ganska mycket allmänna regler om hur man ska förhålla sig till naturen på ett förnuftigt och klokt sätt. Troligtvis skulle en motsvarande kodifiering av den svenska allemansrätten leda till samma sak: tämligen intetsägande och allmänna regler. Därför är det viktigt att man tittar på hur lagstiftningen används i dag. Är den rätt använd? Behöver den skärpas? Jag skulle nog vilja säga att det behövs.

Framför allt har det framförts från många jordägare och jordägarintressen att man känner sig utlämnad. Tillämpningen hos länsstyrelserna är kanske inte den bästa, och tillsynsmyndigheterna, som polisen, gör mycket lite åt de fall som förekommer med exempelvis olovlig terrängkörning och skadegörelse. Det är viktigt att vi lyfter fram möjligheterna till skärpning av lagstiftningen.

Samtidigt får vi inte glömma bort att det blir en ökad press på vår natur. De flesta människor bor i städerna och behöver komma ut i naturen och få en guidning. Därför har diskussionen kring kommersiellt nyttjande av annans mark kommit upp. Det är föremål för diskussion om man ska undanta kommersiellt användande från eventuell kommande allemansrättslagstiftning eller inte. Det finns alternativ till lagstiftningen också, som överenskommelser mellan markägare och entreprenörer. De professionella entreprenörerna vill komma tillbaka till en oförstörd natur och kunna visa den.

Äganderätten begränsas inte bara av allemansrätten, utan även av byggande, renskötselområdena etcetera, som gör att äganderätten inte kan användas fullt ut. Och vem äger en kungsörn? Vem äger en häger som man ska titta på? Detta är saker och ting som jag tror att det är viktigt att vi tittar på närmare. Men som sagt sträcker sig inte upphovsrätten så långt.

Ytterligare en bit som är påtaglig för allemansrätten är den stora stadsbefolkning som jag nyss nämnde. Ca 70 procent av människorna kommer att bo i staden. De har inte längre någon kontakt med landet över generationsgränserna. Kusinen från landet finns inte längre. Vi har här ett stort informationsbehov, speciellt när det gäller våra nysvenskar, någonting som Josef Fransson glömde att nämna. Det här är kanske också någonting som behöver stärkas. Där finns en rädsla för naturen och en stor kunskapsbrist. Det är ett område som man ska titta på.

Fru talman! Sammanfattningsvis: Jag är tveksam till lagstiftningsfrågan. Det görs en utredning av Naturvårdsverket. Klargörande av rättigheter och skyldigheter behövs säkert. Vi måste titta på hälsoaspekten, kunskapen och framför allt näringsbiten. Hela Sverige måste leva, och vi måste ha turism. Där kan entreprenörerna i samarbete med markägarna fylla en viktig funktion. Det finns bra exempel där kommuner, markägare och entreprenörer samarbetar.

Naturvårdsverket har gjort en remissrunda och haft en hel del hearingar. De ska vara vägledande och ha en sammanhållande roll. Det är en bra ansats, och jag ser med intresse och förhoppning fram emot ett balanserat resultat. Men skulle man inte lyckas med det behövs det en parlamentarisk utredning som försöker uppnå en balanserad lösning.
(Applåder)

Anf. 74 TINA EHN (MP):

Fru talman! Dagens betänkande från miljö- och jordbruksutskottet handlar om många områden: hur vi förhåller oss till naturen, vårt beroende av naturen och i viss mån vårt misslyckande i förhållande till naturen. Jag tänkte fokusera en del på det som handlar om oljeutsläpp och fåglars situation.

Den 20 april 2010 exploderade British Petroleums oljerigg Deepwater Horizon som innebar att elva personer dog och 650 000 kubikmeter olja läckte ut i havet. Katastrofen var enorm. Det vi med säkerhet vet är tyvärr att detta inte var den sista oljekatastrofen i världshaven.

Det var då, och är ofta, miljöaktivister och frivilliga som plockade upp hundratusentals oljeskadade fåglar men även sköldpaddor och andra djur från stränderna under flera månaders tid efter det att oljeriggen hade exploderat.

Runt våra egna kuster sker små och stora oljeutsläpp. Oljeutsläppet utanför Tjörn i fjol är det största på västkusten sedan 1987. Kustbevakningen tog upp runt 160 kubikmeter olja. Oljeutsläppet berodde på en kollision mellan fartyg.

Saneringsarbetet som har skett efteråt har även visat sig vara en miljöfara då man har använt industrikemikalier som inte alls var bra för organismerna och där riskerna visade sig inte vara utredda. Detta är olyckligt, och det är inte bra.

Ekosystem, organismer och allt levande blir hårt drabbat. Det är inte alltid det som vi ser med blotta ögat som är det värsta.

Beredskapen runt våra kuster brister, och oljeskadade fåglar tillhör de frivilligas ansvarsområde.

Förutom fågellivet drabbas både människors liv och verksamheter. I Bohuslän är hummerfisket en stor del av turistupplevelsen på hösten, men även det riskerar att få negativa effekter från den olja som läckte ut då och som ofta läcker ut och kletar ned stränder, fåglar och havsbottnar.

På många av våra havsbottnar runt kusterna finns dessutom gamla läckande vrak som med jämna mellanrum aktualiseras på grund av sina inbyggda hot. Dessa hot finns genom att vraken har legat länge och vittnar sönder, och varje år sipprar det ut olja. Varje sommar brukar det bli en stor debatt på västkusten om dessa vrak. Ansvarsfrågan har debatterats i denna kammare ganska många gånger.

Om vi ser på Östersjön, som har ett bräckt vattensystem med lägre salthalt än salta Västerhavet och med högre salthalt än sjöar och vattendrag, lever de organismer som finns i Östersjön redan ett liv på marginalen av sin anpassningsförmåga eftersom djurlivet som finns där kommer från antingen sötvattenmiljö eller saltvattenmiljö. Oljeutsläpp i den svenska zonen runt Östersjön är många. De är någonstans mellan 200 och 500 varje år, enligt Kustbevakningen. Antalet fåglar som drabbas är

uppskattat till mellan 10 000 och 100 000. Det beror ofta på de små, förrådiska oljeutsläppen, som pågår hela tiden.

Alfågel är en av de fåglar som är hårt drabbad, och vid Hoburgsban-
ken utanför Gotland har man hittat ungefär 20 000 skadade individer
årligen. Mycket av oljeskadorna på fågel leder till avlivning.

Olja på havet dämpar vågorna och lockar till sig fågel. Är det vinter
befinner sig dessutom mycket fågel långt ute på havet. De fåglar som
utsätts för olja förlorar sin vattenavstötande förmåga, får svårigheter att
flyga, att simma och att hålla värme. Det är effekter som ofta leder till
döden då fågeln försvagas. Det kan räcka med en liten oljefläck för att
fågeln ska riskera att dö. Det är alltså inte stora mängder som är av-
görande för antalet oljeskadade fåglar.

Omhändertagande och tvätt av oljeskadade fåglar är till stora delar en
frivillig verksamhet, och det bekostas av frivilliga medel. Men för att få
omhändertagna skadade fåglar mer än 48 timmar krävs det tillstånd. För att
klara oljetvätt och omhändertagande av oljeskadade fåglar krävs det
dessutom kunskap och utbildning. Chansen att klara en fågels liv har
med tidsaspekten att göra, hur snabbt man lyckas rycka ut. Det har att
göra med vilken årstid vi befinner oss i. Det har att göra med mängden
olja på själva fågeln, eftersom en fläck så stor som en enkrona kan döda
en fågel. Det har att göra med fågelns storlek och art. Det har att göra
med den kemiska sammansättningen i oljan. All denna kunskap behövs,
den behöver utvecklas och det behöver ges ett samhälleligt stöd till detta.

Flera länder har en mycket mer välplanerad beredskap än Sverige,
även om vi jobbar ganska mycket med det på många håll. Vi har inte
riktigt klarlagt vem som har ansvaret för beredskapen totalt.

I vårt grannland Finland finns det mobila fågelvårdsenheter, och de är
bemannade med en veterinärmottagning som snabbt kan rycka ut.

Det finns också en så kallad oljeskadefond som är upprättad genom
konventionen om en internationell fond för kompensation av oljeskada.
Den ska täcka kostnader för oljeskador som inte kan ersättas av ett far-
tygs ägare. Men det finns brister i det här systemet, och det täcker inte
specifikt omhändertagande och tvätt av fåglar.

I Finland lär det finnas en fond där man tar ut ett par öre per importe-
rat ton olja som går till fonden, och den kan man använda då det behövs
vid oljeutsläpp. Principen blir lik den att förorenaren betalar, och det är
en princip som vi i Miljöpartiet anser är väldigt klok.

Vi kunde höra i anförandet av Centerpartiets Roger Tiefensee om att
värdesätta ekosystemtjänster. Det kan man absolut diskutera, tycker jag –
det är viktigt. Men det kräver också att det är rätt prislapp på det som
förorenar, oavsett om det är oljeutvinning, uranbrytning eller skadade
fåglar på grund av oljan.

I svaret på vår motion finns flera utförliga redovisningar om att vi vill
se skärpta straff och så vidare, att regeringen avser att se över statens och
kommunernas beredskap för att hantera oljeutsläpp och att det internat-
ionella samarbetet är viktigt vid katastrofer. Det är också viktigt med
nationellt samarbete, där till exempel en liten kommun med en lång kust-
sträcka inte kan klara större oljeutsläpp på egen hand. I betänkandet slås
också fast att resurserna för att ta hand om oljeskadade fåglar är små och
ojämnt fördelade över landet.

Just detta vill vi med intentionerna i motionen ska förbättras.

Med det vill jag yrka bifall till reservation nr 15.

Jag skulle avslutningsvis också vilja säga att det bästa vi kan göra för framtiden är att avveckla vårt totala oljeberoende. Det är det bästa både för framtiden och för fågellivet. I dag är hela vår livsmedelsproduktion, våra transportsystem och vår varuproduktion indränkta i ett oljeberoende som förvisso har gett oss människor fantastiska möjligheter men där vi alltmer har kommit till insikt om hur totalt förödande det är i olika led, i jakten på olja, borring på havets botten, transporter över hav och land, konsumtion och förbränning för vårt klimat. Mer förnybart!
(Applåder)

Anf. 75 PER-INGVAR JOHNSON (C):

Fru talman! Jag är nöjd med att de frågor som jag tar upp i min motion om det generella biotopskyddet nu kommer att behandlas av den miljömålsberedning som regeringen tillsatt, detta enligt miljö- och jordbruksutskottets betänkande. Men jag vill ändå här i debatten lyfta fram det problem som motionen skildrar, hur tillämpningen av biotopskyddet leder till igenväxning av åkermark och nedläggning av jordbruk i skogs- och mellanbygd. Det motverkar sitt syfte.

Biotopskyddslagen omfattar alléer, åkerholmar, stenvägar och öppna diken i odlingslandskapet. Lagen innebär att det är förbjudet att skada eller ta bort dessa. Dispens kan ges av länsstyrelsen om särskilda skäl föreligger. Men rationalisering av jordbruk är inte ett skäl för dispens.

Lagen om biotopskydd tillkom under en period då det försvann många biotoper i slättbygden. Men nu bidrar den alltså till nedläggning av jordbruk i skogsbygd. Det är därför som vi i Centerpartiet anser att det är dags att se över biotopskyddslagen.

I Sveriges skogs- och mellanbygder finns många små åkerlappar som lantbrukarna vill kunna lägga samman, eftersom det inte går att konkurrera med produktion som sker till höga produktionskostnader. Att odla på småskiften ger många vändytter och spetsar på fälten. Det tar längre tid, ger större avgasutsläpp och ger mer överlappningar av både växtnäring och växtskyddsmedel.

Konsekvenserna blir att jordbruken försvinner och att det blir skogsplantering av betesmarker och åkrar, framför allt i skogs- och mellanbygd. Då försvinner de biotoper som lagen egentligen syftade till att skydda.

Dessutom får biotopskyddsområden ofta inte ersättas av andra områden. Det förhindrar att nya, vällovliga biotoper kommer till. Granskogen ersätter då de sista åkrarna, och både den ursprungliga biotopen och det öppna landskapet går förlorat.

Jag besökte i somras en lantbrukare i norra Skåne som har 10 hektar åker fördelat på 17 åkrar, avdelade genom öppna diken, stengärdet, staket och skog. Men han har vägrats – av länsstyrelsen och även av Miljööverdomstolen – att lägga samman de små åkrarna genom att göra ett rördike i stället för ett öppet dike på en sträcka på endast 50 meter.

Den hanteringen av det generella biotopskyddet går inte ihop med de nationella miljömålen om ökad biologisk mångfald och bevarade av hotade arter, som förutsätter att åker- och betesmarkerna bevaras och inte planteras med skog. Det går heller inte ihop med de politiska målen om minskat regelkrångel för småföretagare, går inte ihop med satsningar på

svensk livsmedelsproduktion och går inte ihop med målsättningen om en levande landsbygd i hela Sverige.

Som jag och Centerpartiet ser det innebär tillämpningen av de nu gällande biotopskyddsreglerna en alltför långtgående inskränkning i enskilds rätt att förfoga över sin fastighet. När de dessutom motverkar de syften som biotopskyddslagen har krävs det en översyn. Jag förväntar mig att Miljömålsberedningen gör den översynen med den inriktning som jag här har argumenterat för.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 13 §.)

10 § Fiskeripolitik

Föredrogs
miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2011/12: MJU15
Fiskeripolitik.

Anf. 76 JAN-OLOF LARSSON (S):

Fru talman! I det här betänkandet behandlar vi 43 motionsyrkanden som berör allt från EU:s globala fiskepolitik till regionala och lokala fiskefrågor i Sverige. Jag tänkte beröra några av dessa yrkanden.

Den svenska fiskepolitiken har sin grund i EU:s gemensamma fiskepolitik, vilket får konsekvensen att det är minsta gemensamma nämnaren som styr politiken. Det har fått till följd att sju av tio fiskebestånd inom EU är överfiskade.

Det grundläggande problemet är att EU:s målsättningar för fiskepolitiken är att man sätter upp tre mål: ekonomiska, sociala och ekologiska. Man har inte på något sätt insett att det är ett grundläggande fel. Det är en omöjlighet att likställa de här målen.

Att vi måste sätta det ekologiska målet först kan tyckas självklart. Om det inte finns någon fisk att fiska kan vi ju inte heller ta ekonomiska och sociala hänsyn. Men dess värre finns inte den insikten hos flertalet medlemsländer.

Fru talman! I några motioner avhandlas EU:s fiskepartnersavtal med tredjeländ. Här har hela miljö- och jordbruksutskottet levererat ett enigt förslag, där det bland annat ställs krav på att de länder EU ska teckna avtal med ska vara nationer som styrs demokratiskt. Det är ett ganska ringa krav, kan det tyckas. Det ska också finnas socioekonomiska utvärderingar både före och efter tecknande av avtal. De utvärderingarna ska också självklart vara tillgängliga för oss beslutsfattare.

De här kraven har vår regering genom landsbygdsministern drivit i ministerrådet, som han själv säger. Detta till trots återkommer landsbygdsministern och regeringen gång efter annan med en dåres envishet med att de vill ha mandat för att inleda förhandlingar med diktaturstater och militärregimer. Hur hänger detta ihop? Nu senast var det Madagaskar som var på tapeten.

Fru talman! Som riksdagsledamot börjar jag undra vilket värde de beslut som vi fattar här i riksdagen egentligen har. Bryr sig den borgerliga regeringen verkligen om vad riksdagen anser? Jag befarar att lands-

bygdsministern och förmodligen hela regeringen har samma filosofi som utrikesministern: Om inte vi tecknar avtal med diktaturländer så är det andra som gör det, och sedan får det vara som det vill med de mänskliga rättigheterna.

EU:s fiskepolitik är till stor del ett misslyckande vad det gäller att ta vara på våra resurser. En viktig ingrediens i misslyckandet är avsaknaden av fleråriga planer för varje fiske. I och med bristen på förvaltningsplaner för framför allt de kommersiella arterna blir det nästan med automatik överfiske och politisk feghet att fatta nödvändiga beslut.

I den kommande fiskepolitik som håller på att förhandlas fram krävs vissa beståndsdelar för att förvaltningen ska lyckas. Regeringen lyfter fram nödvändigheten av en regionaliserad förvaltning, och det håller vi med om. Men en regionaliserad förvaltning utan fleråriga förvaltningsplaner för respektive art leder inte till någon förbättring, utan då fortsätter den politiska fegheten att råda.

Ett tydligt exempel är att politikerna inte har lyckats åstadkomma en förvaltningsplan för laxen i Östersjön på flera år. Det har nu fått katastrofala konsekvenser för både laxen och fisket.

Det måste finnas någon spärr som säger att kommersiellt fiske efter en art inte ska förekomma om det inte finns en långsiktig förvaltningsplan för arten. Det skulle sätta nödvändig press på politikerna.

Fru talman! Fisket runt våra kuster och i våra sjöar är inte bara en fråga för yrkesfisket och fisketurismföretagen, utan det är också en fråga om rekreation för tusentals personer. Det är även en fråga om mångårig kultur och rättigheter för dem som har valt att bo kvar eller bosätta sig på landsbygden och i kustområdena.

Förutsättningar för fisket skiljer sig betydligt mellan väst- och östkusten.

Här på östsidan präglas fiskemöjligheterna av att vattnet ofta är enskilt ägt, medan fisket på västkusten i stort sett är fritt för var och en, oavsett varifrån man kommer och vilka kunskaper man har om fiske.

Konsekvensen – eller rättare sagt inkonsekvensen – av detta blir att det på östsidan är fiske med handredskap som gäller om man inte är vattenägare och att på västkusten kan alla komma med sina burar och nät, förutom handredskapsfisket.

Fisketrycket blir naturligtvis därefter. Det är ett fisketryck som i förslaget till ny fiskelag tar sig uttryck i att det föreslås en minskning av antalet burar för hummerfiske från 14 till 6. För de kustboende innebär det en stor inskränkning av de fiskemöjligheter som de har haft sedan urminnes tider.

Vår uppfattning är att om det ska till en begränsning för att förvalta och skydda bestånden bör det ske genom att fiskerätt med passiva redskap ska vara förbehållen endast den åretruntboende kustbefolkningen. Alla ska naturligtvis, precis som i dag, vara välkomna att fiska med handredskap, men de passiva redskapen ska vara förbehållna kustbefolkningen.

Fru talman! Jag ställer mig bakom alla våra reservationer men yrkar bifall bara till reservation 4.

(Applåder)

Anf. 77 KEW NORDQVIST (MP):

Fru talman! I dag ska vi debattera miljö- och jordbruksutskottets betänkande 15 om fiskeripolitik. Givetvis står jag bakom Miljöpartiets samtliga reservationer, men för tids vinnande yrkar jag bifall bara till reservation 13, angående ålförvaltningen.

Jag tänkte börja med att tala om ålen. Sedan har jag också tänkt att, precis som föregående talare, tala om avtal med tredjeland.

Ålens akut hotade situation har berört mig starkt. Det har aldrig funnits så lite europeisk ål som nu. Trots att en europeisk förvaltningsplan sjösattes 2007 har beståndet minskat ytterligare. Ålen är nu rödlistad som akut hotad, det vill säga att det finns en hög risk för att ålen dör ut inom en snar framtid.

Ålen hotas av fiske, förändringar i dess livsmiljö och miljögifter. Störst inverkan har fisket. Vattenkraftsturbiner inverkar också negativt men dödar färre ålar än fisket. Eftersom fiske sker på nästan alla ålens livsstadier, från glasål till blankål, har det sammanlagda fisketrycket under uppväxtfasen inneburit att beståndet av utvandrande vuxen ål nästan uttraderats. Den vetenskapliga rekommendationen för att kunna uppnå målet i den europeiska förvaltningsplanen är att allt ålfiske upphör samt att all övrig mänsklig påverkan på ålbeståndet reduceras till ett minimum. Det råder nu ingen tvekan om att ett fiskestopp är den avgörande åtgärden för ålens möjlighet till återhämtning.

Den svenska delen av förvaltningsplanen har inte visat önskad effekt och beräknas heller inte göra det under överskådlig tid. Ett problem är de överdrivna förväntningar som finns på frivilliga åtaganden från kraftbolagen. Ett allvarigare problem är att planen i mycket hög grad förlitar sig på utsättningar, det vill säga flytt av ålyngel från Biscayabukten till Sverige, och inte i tillräckligt stor grad på att minska fisket.

Varför är jag då så negativ till utsättning av ålyngel? Jo, mycket allvarliga invändningar om effekterna av ålutsättningar har kommit fram genom forskningen de senaste åren. Ingenting tyder på att flyttad ål kan hitta tillbaka till lekområdena i Sargassohavet, och navigeringsförmågan hos utsatt eller flyttad ål försämras.

Utsättningar måste därför betraktas endast som ett stöd till ålfiskare som annars skulle sluta fiska därför att ålen försvinner. Utsättningar uppehåller antalet ålfiskare på konstgjord väg. Därmed får de möjlighet att fånga ålar som annars skulle ha simmat till Sargassohavet för att leka. Utsättningar av ål måste därför snarast stoppas och den svenska ålförvaltningsplanen revideras.

Vi tycker att det är dags att följa Norges och Irlands exempel och helt stänga fisket på denna akut utrotningshotade art. Eftersom ålar från Östersjöregionen ofta migrerar längs den svenska kusten på väg till Sargassohavet kan ålar som fångas av svenska fiskare vara ålar som överlevt som resultat av räddningsåtgärder i andra länder runt Östersjön. Om Sverige skulle tillåta fortsatt ålfiske riskerar Sverige inte bara att ålen utrotas utan även att spoliera andra länders, till exempel Finlands, åtgärder enligt förvaltningsplanerna.

Det är alltså inte så konstigt om vissa fiskare tycker att det finns hyfsat med ål.

Ett ålfiskestopp skulle få konsekvenser för de ca 300 personer som nu har licens att fiska ål. Antalet har minskat med ca 450 personer sedan

2005. En stor del av dem är ålderspensionärer. Avvecklingsstöd kan finnas inom ramen för Europeiska fiskefonden. Ett totalt ålfiskeförbud innebär därmed vissa kostnader, som måste vägas mot utsikterna att aldrig mer kunna fiska ål och att arten försvinner ut ur ekosystemet. Som bekant är utrotning tyvärr för evigt. Den är irreversibel.

I min motion föreslår jag också att vi lättare ska kunna reglera handeln med ål inom och utom EU. Då bör Sverige föreslå en förstärkning av ålens position i konventionen för handel med hotade djur och växter, Cites. Ålen är nu upptagen på annex II, men för att kunna reglera handeln bättre krävs en flytt till annex I. Detta kan EU föreslå Cites under förutsättning att medlemsstater som Sverige aktivt stöder detta. Sverige bör alltså aktivt och kraftfullt verka inom EU för att EU gemensamt ska föreslå att ålen ska flyttas från Cites annex II till annex I.

När det gäller fiske generellt anser vi i Miljöpartiet att Sverige måste prioritera målen, det vill säga att prioritera miljön framför sociala och ekonomiska mål, för utan fisk kan det inte finnas något fiske. Målet att alla fiskbestånd ska förvaltas över nivåer som kan producera maximalt hållbart utnyttjande – det som vi känner som MSY – är oerhört viktigt för att vara säker på att fisket är långsiktigt hållbart.

Ett annat fokusområde för Miljöpartiet är fiskeavtal med tredjeland. EU:s fiskeavtal med tredjeland har haft många brister, och vi i Miljöpartiet har kritiserat avtalen och många gånger röstat mot att teckna sådana. Efter det fiskeseminarium, anordnat av Miljöpartiet de gröna, som hölls i Europahuset i Stockholm i mars i år, har vi i Miljöpartiet tagit fram en kravspecifikation där vi vill att olika villkor ska vara uppfyllda för att vi ska kunna acceptera ett fiskeavtal med tredjeland.

Ett huvudkrav är att avtal inte träffas med diktaturer. Mänskliga fri- och rättigheter måste respekteras av det land EU ska träffa fiskeavtal med. Innan förhandlingar om förnyat fiskeavtal startar måste gedigna utvärderingar finnas tillgängliga.

Ett annat grundkrav är att fiske bara får bedrivas på ett överskott, alltså inte tära på kapitalet. Ett stort problem är att kunna fastställa hur stort fiskbeståndet är för att kunna hävda att fiske sker på ett överskott. Här måste det finnas tillfredsställande dokumentation, till exempel tillförlitliga beståndsuppskattningar och offentligt tillgängliga fristående utvärderingar.

Tredjeland måste kunna visa vilket fiske som bedrivs på dess vatten, så att inte fiskbeståndet utnyttjas två, tre eller flera gånger. Allt fiske måste räknas samman vid bestämmande av vad som är maximalt uthålligt fiske. Alltså: Fram på bordet med alla protokoll och avtal!

Vi vill också ha satellitövervakade skepp från EU enligt så kallad VMS. Vi anser också att det minst miljöskadliga fisket ska prioriteras. Samma regler bör gälla för EU:s fiskare både i EU:s vatten och utanför. Fiske bör ske för humankonsumtion och inte till foder.

Vidare ska EU:s miljö- och sociala standarder gälla vid fiske i tredjelands vatten. I avtalet måste tillräckligt stor kustzon undantas för det kustnära fisket. Likaså ska regionalt samarbete eftersträvas.

Vi anser att det är fiskeoperatörerna, alltså de som tjänar på avtalen, som ska betala för kostnaderna för tillträdet till fiskevattnen enligt fiskeavtalen – inte Europas skattebetalare. Vi vill att ekonomiskt stöd till tredjelands fiskeutvecklingsprogram måste stödja uthållig utveckling.

Likaså vill vi att ersättning för fiskerättigheter måste frikopplas från erhållna fångster. Vi anser också att stöd ska utgå även om fångsterna uteblir eller inte är tillräckliga.

När vi sedan står inför att förkasta eller acceptera ett fiskeavtal mellan EU och tredjeland blir det en fråga om helhetsbedömning. Där är frågan: Vad är alternativet till avtalet? Fisken lär nog bli upptagen i alla fall.

Anf. 78 JENS HOLM (V):

Fru talman! Vi diskuterar nu fiskepolitik. Jag skulle vilja börja med att knyta an till det som Kew Nordqvist och Jan-Olof Larsson tidigare har talat om, nämligen EU:s fiskepartnerskapsavtal med tredjeland.

De här avtalen är det egentligen ingen av oss här som gillar särskilt mycket. Vi vet att det är en form av nykoloniala fiskeriavtal som har kommit till därför att flera av EU:s medlemsländer – Spanien, Frankrike, Portugal och så vidare – har före detta kolonier, främst i Afrika.

Nu när man har fiskat upp en stor del av bestånden i de europeiska vattnen måste man fortsätta att fiska någonstans, tycker man. Då sluter man fiskepartnerskapsavtal med utvecklingsländer, som i korthet går ut på att spanska, portugisiska eller franska fiskeflottor får åka till São Tomé och Príncipe, till Guinea-Bissau, till Kiribati, till Madagaskar och till Mauretanien eller längs Marockos kust och fiska upp deras fisk i stället.

För detta betalar man en liten summa, långt ifrån marknadsvärdet för den här fisken, som man har fiskat upp. Utvecklingslandet i fråga är ett fattigt land som behöver snabba pengar och som i princip inte kan säga nej till de här avtalen.

Vi i Vänsterpartiet har alltid varit motståndare till de här fiskepartnerskapsavtalen. Jag gläds åt att vi i det här utskottet har tagit flera steg framåt för att skärpa kraven på de här avtalen. Men vi i Vänsterpartiet ifrågasätter hela grunden för avtalen. Vi tycker att EU ska använda sina fiskeripengar på annat sätt. Det är en betydande del som går till de här avtalen – 16 procent av hela EU:s fiskebudget går till fiskepartnerskapsavtalen.

Vi i Vänsterpartiet har lagt fram en motion, som heter *EU:s fiskeavtal*, där vi föreslår att alla de här avtalen ska göras om till utvecklingsprojekt för ett lokalt hållbart fiske i de här länderna, med en lokal fiskeförädling.

Vi hoppas att vi någon gång når dithän, men innan dess gäller det, som sagt, att ställa så hårda krav som möjligt och att hela tiden verka för att den svenska regeringen ska leva upp till det som man säger. Man säger att de här avtalen endast ska göras på ett överskott. De ska komma de fattiga länderna till del. Man ska till exempel respektera mänskliga rättigheter. Det ska göras så kallade socioekonomiska utvärderingar både före och efter ett fiskepartnerskapsavtal.

Vi har valt i det här utskottet att gå in på detalj, avtal för avtal, och se om regeringen verkligen har levt upp till detta. Då kan vi se att den svenska regeringen har varit beredd att rösta ja till fiskepartnerskapsavtal med Guinea-Bissau, trots att det var en militärkupp där för ungefär två år sedan, den 1 april 2010, med Madagaskar, där det var en militärkupp för tre år sedan, och med Gabon, där det inte hade gjorts någon socioökono-

misk analys över huvud taget. Det är samma sak med Mauritius. Det är ingen socioekonomisk analys, trots att den svenska regeringen säger att det är ett krav för att den svenska regeringen ska kunna biträda ett sådant avtal. Sist men inte minst var den svenska regeringen för några månader sedan beredd att bifalla att man skulle gå in och förhandla om ett nytt avtal med ockupationsmakten Marocko, som ockuperar Västsahara sedan 1975.

Jag tycker att det var glädjande att vi fick en majoritet i den här riksdagen som sade nej till ett avtal med Marocko. Där lyckades vi också ändra den svenska regeringens ståndpunkt.

Kampen går vidare mot de här avtalen, men jag tycker i alla fall att vi i det här utskottet har tagit några betydande steg framåt. Det som krävs nu är att regeringen också vaknar till och verkligen lever upp till det som man har sagt om avtalen. Det tycker jag inte att man har gjort hittills. Vi får alltså fortsätta från det här utskottet att väcka opinion och verka för att de här avtalen inte ska vara någon form av nykoloniala plundringsavtal.

Jag skulle också vilja resa reservation 13 och yrka bifall till den. Den rör vikten av ett ålfiskestopp. Kew Nordqvist har redan tagit upp frågan. Vissa ålfiskare kan reagera mot det här, men jag tycker att det är viktigt att komma ihåg att ska de ha någon ål att fiska i framtiden måste vi faktiskt sätta ett stopp för ålfisket nu. Annars kommer kanske inte ålen att finnas kvar i framtiden.

Det gäller inte bara ålen, utan vi rödgröna vill ha förvaltningsplaner för alla fiskar som det bedrivs ett kommersiellt fiske på. Det är någonting som den svenska regeringen också säger att man vill ha, men än så länge ser vi inte de här förvaltningsplanerna. Vi tycker därför att det är viktigt att vi från den här kammaren skickar en tydlig signal till regeringen om att man nu måste ta fram dessa förvaltningsplaner så fort som det bara går. Jag yrkar därför bifall till reservation nr 4.

Anf. 79 RUNE WIKSTRÖM (M):

Fru talman! Jag tänker inleda med att tala lite grann om hur det ser ut ute på Östersjön. Östersjön mår inte bra, som de flesta känner till. Det är inte bara vissa fiskbestånd som sviktar. Även vissa fågelarter förändras, i både positiv och negativ riktning.

Det senaste beviset för att någonting obehagligt håller på att hända gäller den förr så vanliga fågeln ejder. Det visar sig nu att det har blivit en väldig slagsida i ejderbeståndet. På tre gudingar, alltså hanfåglar, går det ungefär en honfågel. Några fågelungar från ejder ser man knappast till över huvud taget, och i våra utskärgårdar finns det inte någon alls. Det är skrämmande att åka igenom en utskärgård helt tom på fågel.

För att försöka komma till rätta med det här eländet har regeringen avsatt stora summor, men vi har misshandlat Östersjön under decennier, och ingen ska kunna tro att det här går att rätta till över en dag. Det kommer att ta väldigt lång tid innan vi får se något resultat.

I dag debatterar vi MJU15 om fiskeripolitik. Jag börjar med att säga att jag tillstyrker förslaget i betänkandet och avstyrker samtliga reservationer.

I vårt utskott är vi ganska ense om fiskeripolitiken. Det finns bara vissa små skiljaktigheter. Men i det stora hela är vi ganska överens.

Fiskeripolitiken styrs till största delen av EU-regler, men vissa nationella bestämmelser finns. Under de fem och ett halvt år som Alliansen har styrt Sverige har vi konsekvent arbetat för att förbättra EU:s fiskeripolitik. Vi har bland annat velat införa mer av lokal förvaltning, hela tiden med siktet inställt på långsiktig hållbarhet.

Att underlätta för det kustnära fisket är också nödvändigt. Här har det gjorts en hel del. Bland annat har en kustkvot av strömming tilldelats småtonnaget att fiska fritt utan en massa onödigt krångel. Vidare har sommaruppehållet i torskfisket tagits bort i vissa områden, så att den lokala fiskproduktionen kan upprätthållas.

Inom ramarna för långsiktigt hållbara fiskbestånd måste vi också ta sociala hänsyn. Hela landet ska leva. Sverige är dock ett litet land. Vi får inte alltid som vi vill. Trots detta går det att se att EU successivt fogar sig till en mer rimlig syn på hur fisket bör bedrivas av medlemsländerna.

Vi får också en politik som ger medlemsländerna större möjligheter att själva styra över detaljerna i förvaltningen samtidigt som ramarna sätts utifrån vetenskapliga beräkningar av fiskbeståndens hållbarhet. Här har Sverige spelat en stor roll.

Vi i Alliansen tror att det är bättre att vara med och påverka där det sker än att stå på sidlinjen och titta på. Vi tror på sansade samtal och överenskommelser. Alliansregeringen, företrädd av landsbygdsminister Eskil Erlandsson, har också förtjänstfullt fört Sveriges talan i det här sammanhanget.

Fru talman! Vi behöver komma till rätta med det fullkomligt onödiga slöseri med fisk som sker genom utkasten. Målsättningen är att levande och önskad fisk i möjligaste mån ska återbördas till havet.

En nyckelfaktor här är att utveckla bättre och mer selektiva fångstmetoder och redskap där så är möjligt – det är inte alltid möjligt att utveckla redskap som selekterar fisk – samt att resurser finns tillgängliga för att utveckla dessa redskap för ett konkurrenskraftigt fiske. Så kan vi få en diversifiering av fiskenäringen och ett mer hållbart förvaltande av fiskbestånden.

Bland annat behöver vi förvaltningsplaner på så många fiskbestånd som möjligt. Där är vi helt ense. Alliansen vill ha levande fiskesamhällen och kustbygder även på lång sikt.

Vad gäller EU:s externa fiskeavtal ska dessa präglas av att detta fiske enbart ska ske på det vetenskapligt visade överskottet. Där inte sådana finns måste försiktighetsprincipen prägla fisket. Kostnaden för de avtal som sluts med tredjeland bör och ska ligga på medlemslandet och de enskilda fiskarna, inte på EU som helhet.

Viktigt att ha i åtanke är också att dessa avtal bör visa respekt för mänskliga rättigheter, speciellt att ersättningen för att nyttja tredjelands fiskbestånd också kommer lokalbefolkningen till del.

Över till ålen. Det europeiska ålbeståndet anses hotat och är det förmodligen också. Åtgärder har beslutats från EU-håll för att minska dödligheten bland ålar innan dessa hunnit fortplanta sig. Sverige har en ålförvaltningsplan, och den har också godkänts av kommissionen.

Planen består bland annat av skärpta ålfiskeregleringar, utökade kontrollåtgärder, ökad utsättning av ål samt åtgärder för att sänka dödligheten för blankål. En stor bov i dramat är också vattenkraften. Det är därför

rimligt att vattenkraftsindustrin är med och bekostar nödvändiga åtgärder inom ramen för både befintliga och omprövade vattendomar.

Här behöver vi även kontinuerligt följa upp och pröva befintliga regelverk med perspektivet att ålens vandringar till Sargassohavet i möjligaste mån inte hindras av turbiner och andra vandringshinder.

En stor predator i förhållande till ålbeståndet är den stora skarvpopulationen som förmodligen tar en betydligt större andel ål än vad yrkesfisket förmår göra. Skarven nämns också vid ett annat namn, och det är inte utan orsak. Den kallas för ålakraa.

När minken invaderade våra skärgårdar en gång i tiden minskade fågelbeståndet markant och utplånades i det närmaste inom stora områden. När minken så småningom plockades bort återkom också fågeln. Det var mest alkfåglar som var utsatta. Kan det vara fel att jämföra skarv och fiskbestånd med mink och sjöfågel när resultaten är snarlika?

När jag var grabb en gång i tiden fanns det inte en enda skarv inne i våra skärgårdar. Det kunde finnas en säl, men det fanns säkert hundra fiskare. I dag har det blivit en omvänd situation. I dag finns det mängder med skarv, det finns hundra sälar och en fiskare. Så ser det ut utefter våra kuster. Det är naivt att tro att jag som fiskare i mitt område är den enda orsaken till att fiskbestånden har gått ned. Det är naivt att tro att de andra predatorerna inte har haft någon inverkan.

En annan viktig sak inom fiskeripolitiken är att man inte onödigtvis tar bort gamla traditioner som är hävdvunna sedan generationer tillbaka, vilket tyvärr har skett med mindre genomtänkta reformer som exempelvis tremetersregeln vad gäller nätfisket. Ålagillen är också en väldigt gammal tradition som måste få fortleva.

Alliansen strävar efter en ökad regionalisering av fiskeripolitiken, men med centralt uppställda ramverk. Fördelen är att besluten snabbare kan anpassas och ta hänsyn till lokala förutsättningar samt att fiskenäringen blir mer involverad i processerna som rör fiskenäringens långsiktiga hållbarhet.

Slutligen måste sägas att subventioner av olika slag bör fasas ut så att näringen på sikt bär sina egna kostnader.

(Applåder)

Anf. 80 JAN-OLOF LARSSON (S) replik:

Fru talman! Rune Wikström säger att EU successivt fogar sig till svensk ståndpunkt. Jag, du, Lars Tysklind och Josef Fransson var nere i EU och träffade parlamentarikerna för att diskutera fiskepolitik. Jag kände att vid den jämförelsen var vi fyra helt ense om fiskepolitiken.

Även om nu kommissionären har insett problematiken är det ju inte hon som bestämmer, långt ifrån. Det är ett antal ministrar som förhandlar varje gång. Även parlamentet är med i de här diskussionerna. Jag kan inte på något vis se, utifrån den diskussion som vi hade där nere, hur vi över huvud taget ska få en framgångsrik ny fiskepolitik de kommande tio åren.

Hur EU successivt fogar sig får du gärna komma tillbaka och berätta för mig. Det har inte jag uppfattat.

Om ålen förs en stor diskussion. Vi hade en motion, nr 12, som handlade om gemensamma åtgärder i EU. Jag förstår inte, men det var en väldig kritik när vi införde torskstopp i Sverige. Det var ju berättigat. Det

har jag sagt vid ett antal tillfällen. Men varför ska vi ha ensidiga åtgärder för ålen? Det är en hotad art. Åtgärder behöver vidtas. Men varför ska vi inte kunna vidta dem gemensamt i EU? Det är det som är viktigt för att både få acceptans i fiskarkåren och för att det ska bli värdefulla åtgärder.

Anf. 81 RUNE WIKSTRÖM (M) replik:

Fru talman! Vad gäller den internationella dimensionen, som Jan-Olof Larsson började med, tycker jag nog att Sverige har gjort väldigt mycket. Eskil Erlandsson har gjort ett jättebra jobb i EU och fått ministrarna med sig på många områden. Vi gör säkerligen allt vad vi kan härifrån, men det är ingen lätt uppgift att ändra gamla traditioner som exempelvis fisket i tredjeländ. De har dessutom egna avtal som är svåra att riva upp.

Vad gäller ålen har Sverige infört en väldig massa begränsningar. Numera finns det inga ålfiskare över huvud taget kvar utefter vår kust, kan man säga. Förr i tiden fanns det mängder av ålfiskare överallt vid kusterna. För min del är det nu 60 distansminuter åt vart håll innan nästa ålfiskare finns. Jag ser inte det problemet.

Däremot ser jag problemet med att det finns mängder av skarv. Sälén är heller inte Guds bästa barn när det gäller ålen. Vi har gjort vad vi bör. Kanhända kan vi göra mer, men vi bör i första hand se till de stora predatorerna samt vattenkraften, framför allt vattenkraften skulle jag vilja åt.

Anf. 82 JAN-OLOF LARSSON (S) replik:

Fru talman! Rune Wikström säger att ni gör allt vad ni kan när det gäller EU-politiken. Jag har inte sagt att ni inte gör det ni kan, men ni kan inte mycket i frågan. Det händer inte mycket.

Vi har fått med oss kommissionären, men vi har inte fått med oss de andra länderna utan vi står ensamma.

När det gäller ålen talar jag om gemensamma åtgärder i EU. Varför ska vi ha ensidiga svenska åtgärder som ni kritiserar så starkt? Det var vad jag ville ha svar på – inte vad vattenkraften gör.

Sedan var det frågan om avtal med tredjeländ. Vi har kommit överens om att avtal ska tecknas med demokratiska länder. Likafullt kommer ni tillbaka gång efter annan och begär att få teckna avtal med diktaturländer. Varför gör ni det? Är det bara för att ni vill vara med och kaka middag och vara med i diskussionerna? Är det så viktigt? Är det inte viktigare att värna de mänskliga rättigheterna?

Jag skulle hemska gärna vilja att Rune Wikström svarar på frågorna.

Rune Wikström säger att i fråga om förvaltningsplaner är vi helt överens. För jösse namn! Reservation nr 4 handlar om förvaltningsplaner. Rösta på den då, så visar ni att vi är överens om förvaltningsplaner. Utan förvaltningsplaner vågar inte Eskil Erlandsson eller någon annan minister lägga in begränsningar.

Att vi har klarat torskbeståndet i Östersjön beror enbart på att vi har förvaltningsplaner. Det är därför vi har lyckats. Då har kuraget funnits att fatta beslut. För laxen i Östersjön har det inte funnits förvaltningsplaner, och då har inte kuraget funnits att fatta beslut. Då har det gått åt pipan med laxfisket och laxen.

Det är så enkelt. Det fordras förvaltningsplaner för att det ska finnas politiskt kurage att fatta beslut. Varför röstar Rune Wikström inte för dem om de är så bra?

Prot. 2011/12:103
25 april

Fiskeripolitik

Anf. 83 RUNE WIKSTRÖM (M) replik:

Fru talman! Först är det frågan om tredjeland. Jag tycker att det är bättre att vi är med och utnyttjar fisket där det går. Om inte vi gör det är risken uppenbar att det kommer in andra nationer som inte alls har den syn på fisket som vi har. Vi har sett vad Kina har gjort på sina ställen. De har fiskat. I stället för att anlita lokalbefolkningen bygger de egna fiskefabriker och fraktar dit eget folk som sköter dem. Den formen av avtal vill inte jag vara med om. Jag tycker att det är bättre att vi är med än att vi står utanför.

I fråga om förvaltningsplaner har jag hela tiden hävdats att vi måste ha dem om vi ska få en vettig fiskeförvaltning. Det är något som jag kommer att strida för.

Anf. 84 LARS TYSKLIND (FP):

Fru talman! Då är det åter dags att diskutera fiskeripolitik. Det handlar av naturliga skäl om EU:s gemensamma fiskeripolitik, fiskepartnerskapsavtal, ålförvaltning och en del annat. Men jag ska också hålla mig till de tre saker som har tagits upp tidigare.

Jag börjar med att yrka bifall till förslaget i betänkandet och avslag på samtliga reservationer.

Fru talman! Som jag antydde i början kan man säkert se denna debatt som en upprepning av tidigare debatter. Men det kan inte undvikas att när vi diskuterar fiskeripolitik måste vi ta vår utgångspunkt i EU:s gemensamma fiskeripolitik. Som har nämnts en eller två gånger är vi helt överens om att fiskeripolitiken inte har varit helt lyckad. Vi kan till och med sträcka oss till att säga att den är helt misslyckad.

Utvecklingen och tiden rullar på, och vi närmar oss det datum när den reformerade fiskeripolitiken ska vara sjösatt, nämligen den 1 januari 2013.

Fru talman! Sverige har genom ett konsekvent och aktivt agerande inom EU skaffat sig en position där Sverige har möjlighet att vara en aktiv aktör i processen. Från Folkpartiets sida anser vi att det är en stor styrka att vi i allt väsentligt är politiskt eniga i frågorna i Sverige. Det gäller främst när vi ser på målen i de stora dragen i fråga om reformeringen av EU:s fiskeripolitik. Vi är helt överens om att det krävs en radikal reformering.

Jag kan bekräfta den bild som Jan-Olof Larsson gav om det interparlamentariska mötet i Bryssel. Skillnaden var inte så stor mellan oss. Man hade nog inte kunnat identifiera några skillnader mellan nationerna.

Fru talman! Det är väl ändå bra att vi trots allt har en diskussion. Vi kan ändå konstatera att inom det område som är kopplat till EU:s fiskeripolitik och fiskepartnerskapsavtal i betänkandet finns det inte mindre än nio reservationer – trots att jag tycker att vi är eniga. Reservationerna tar upp ekologisk hållbarhet som en grundförutsättning, utkastförbud, utformning av stöd, förvaltningsplaner, regionalisering och EU:s partnerskapsavtal.

Utan att det på något vis får uppfattas som att jag raljerar har jag ändå lite svårt att se vad som skiljer det som står i reservationerna från den politik som redan drivs från svensk sida. Ni får väl protestera om ni tycker att jag har fel i min analys.

Hur som helst har inte vi från Folkpartiet svårt att stödja den svenska ståndpunkten när regeringen vill stärka förslaget genom att säkerställa att långsiktiga miljömässiga villkor är en förutsättning för ekonomisk och social hållbarhet. Detta har uttalats tydligt många gånger. I grunden finns ingen målkonflikt. Vi är helt eniga om att de miljömässiga villkoren är grunden för den sociala och ekonomiska hållbarheten.

Jag har inte heller svårt att stödja att Sverige hävdar ett utkastförbud. Det ska ske en skärpning i fråga om ett generellt utkastförbud och utifrån det gör man en lista av undantag i stället för att ta upp art för art.

När det gäller en europeisk havs- och fiskerifond är Sverige tydligt med att stödja åtgärder i fråga om ett fiske som följer ekosystemansatsen. Det handlar om selektiva redskap. Det kan också handla om kunskap om havet, havsplanering och havsmiljöskydd. Det positiva med den fonden är att det inte är fråga om Europeiska fiskerifonden utan om en europeisk havs- och fiskerifond. Det är avgörande. Här har Sverige naturligtvis en viktig roll att se till att det inte kommer in sådana stöd som är kapacitetshöjande. Det har vi haft alldeles för mycket av. Det är vad vi kallar negativa subventioner i sammanhanget.

Om det är något som Sverige har drivit så är det behovet av långsiktiga förvaltningsplaner ihop med regionaliseringen. Det är svårt att få förvaltningsplaner att se likadana ut över hela Europa. Naturligtvis är det viktigt med regionaliseringen så att de blir anpassade till vissa geografiska områden. I detta finns det som har tagits upp, nämligen flerartsplaner. Det finns även fiskeområden runt Sverige, speciellt Skagerrak och Kattegatt, där det råder blandfiske. Där är det svårt att ha en förvaltningsplan art för art utan där krävs flerartsplaner.

Jag nämnde just frågan om regionalisering. Det gäller att gå ifrån detaljreglering på rådsnivå och anpassa till lokala förhållanden. En oerhört viktig faktor i regionalisering är att man kan involvera näringen och övriga intressenter i processen. All erfarenhet visar att delaktighet ger ansvarstagande, och ansvarstagande ger bättre efterlevnad av regelverket. Tidigare i dag diskuterades biologisk mångfald och skyddade områden, och just i Kosterhavets nationalpark har det varit en fruktbar process när det gäller delaktighet från fiskerinäringen. Fiskerinäringen har tagit ett stort ansvar för hur fisket har utformats på ett hållbart sätt.

Sedan var det frågan om fiskeavtal med tredjeländ. Jens Holm sade tidigare att det egentligen inte finns någon här som vill ha de avtalen. Men nu har vi dem, och vi har att hantera dem. Då är det viktigt att ställa krav. Jag vill framhålla den lista från Miljöpartiet som Kew Nordqvist redogjorde för. Jag lyssnade noggrant och kunde inte höra någon punkt på listan som inte kändes relevant. Kew Nordqvist sade sedan att man kommer till ett skarpt läge och måste fatta beslut. Vad är då alternativet? Kew Nordqvist hänvisade till ett seminarium, och där framkom att frågan inte är alldeles svart och vit. I vissa länder där det inte längre finns EU-avtal har det blivit etter värre. EU-avtalen har i det närmaste varit ett skydd för att det inte ska bli värre.

Det är naturligtvis ingen ursäkt för att vi har dåliga avtal, men det visar ändå att EU så länge denna typ av avtal finns kan spela en väldigt viktig roll och att Sverige måste vara med och hävda dessa krav. Sedan kan man alltid diskutera om man ska inleda avtal och när man ska ha klarlagt, men det viktiga är att man har alla papper på bordet när man kommer till det slutliga, skarpa förslaget att anta ett avtal.

Fru talman! Det finns också en specifik punkt om ålförvaltning. Det har diskuterats en del kring detta, och jag tycker att denna punkt är väldigt målande på det sättet att den visar komplexiteten i detta med förvaltning. Det går alltid att diskutera om det är kraftverken eller fiskarna som gör mest skada, men huvudpoängen är ändå att ålen håller på att utrotas. Det är oerhört allvarligt. Sedan kan man prata om vem som ska göra vad. Man måste minska fisket, naturligtvis, men man måste även jobba med alla andra faktorer som går. Kraftindustrin har också en stor roll i detta.

Det finns obligatoriska återhämtningsplaner i alla europeiska länder. Vi har alltså inte samma plan över hela Europa, men det finns planer över hela Europa. Det är ett krav från EU:s sida, och det kan man väl se som ett sätt att regionalisera och anpassa till lokala förhållanden. Det är väldigt kraftiga restriktioner på ålfiske i dag, och från och med 2012 är ålfiske på västkusten helt förbjudet och avskaffat. Det är alltså inte tu tal om att fisket har tagit sin del av detta.

Det handlar sedan om kontrollåtgärder och utsättning av ål samt att vi ska minska dödligheten för ål i våra vattendrag. För att uppnå det sistnämnda är arbetet med att skapa fungerande vandringsvägar förbi vattenkraftsanläggningarna naturligtvis väldigt centralt. Det är en förutsättning för att lyckas med detta. Miljö- och jordbruksutskottets uppföljning visade med all önskvärd tydlighet att det krävs åtgärder och att detta är ett område vi på något vis måste komma i land med att ordna och få omprövningar av vattendomar och annat.

Nu finns det ett uppdrag till Havs- och vattenmyndigheten att ha en dialog med kraftindustrin för att få en samsyn kring dessa frågor. Det är naturligtvis bra om man kan få en samsyn, för det var nog lite till mans så att vi på den utfrågning vi hade inte tyckte att kraftindustrin var så väldigt entusiastisk inför att ändra något över huvud taget. Det finns ändå en princip vi vårdar, och det är att förorenaren betalar. Det går att applicera även på detta område.

Jag kan tycka att kanske ännu viktigare är den utredning om vattenverksamheter som Miljödepartementet tillsatte i början av april, alltså för ungefär tre veckor sedan. Utredningen ska analysera systemet för omprövningen av vattenverksamheter och föreslå de ändringar som behövs för att åstadkomma ett effektivt system för omprövning av vattenverksamheter så att det lever upp till miljöbalkens hänsynsregler och EU-rättens krav i fråga om vattenkvalitet och påverkan på djur- och växtliv. Det var en lång mening, men den säger ändå att det är hur miljöbalkens regler ska kunna införas i systemet och att vi lever upp till EU:s vattendirektiv som är det centrala.

Uppdraget ska redovisas den 30 juni 2013, och det ska naturligtvis belysa också vattenkraftsproduktionen. Det är nämligen den andra vågskålen, att vi har produktion av förnybar energi. Det är alltså en väldigt komplex fråga, men hur som helst tror jag att detta är en väldigt viktig

utredning så att vi nu kommer till skott med att visa hur detta ska gå till i verkligheten.

Fru talman! Jag har överskridit talartiden lite, men jag vill än en gång framföra att jag anser att vi här i den svenska riksdagen i grunden har en stor samsyn i dessa frågor om att EU:s gemensamma fiskeripolitik måste reformeras radikalt. Låt oss nu utnyttja favören att vi i Sverige är så eniga om detta, så att vi faktiskt kan göra skillnad när vi jobbar vidare ned mot Bryssel och så. Skillnaden mellan oss ska inte göra att vi blockerar frågor och tappar kraft i vår argumentation.

(Applåder)

Anf. 85 JAN-OLOF LARSSON (S) replik:

Fru talman! Ja, vi har mycket samsyn; jag tryckte till och med på den gröna knappen för att instämma. Det var dock bara delvis och inte på allt, Lars Tysklind.

Jag frågade tidigare din kollega i regeringsställning, Rune Wikström, hur han tolkade det faktiskt riktigt bra betänkande vi gjorde och var ense om i miljö- och jordbruksutskottet när det gällde att teckna avtal med tredjeland, alltså för EU. Där tog vi förutom detta med sociala dokument och uppföljningar upp demokratikravet. Jag uppfattade när vi tog beslutet att det var ett krav. Det var inte så att vi går in och tecknar avtal med tredjeland som är en diktatur men som vi tror kan bli en demokrati om 15 år, utan det ska vara en demokrati när vi tecknar avtal. Så uppfattade jag det, och det tror jag att resten som tog detta beslut också gjorde.

När jag höll mitt anförande sade jag att det nu senast var Madagaskar som var på tapeten. Jag undrar om den borgerliga regeringen verkligen bryr sig om vad vi i riksdagen har beslutat när det gäller detta. Jag sade också att jag befärad att landsbygdsministern och hela regeringen förmodligen har samma filosofi som utrikesministern, nämligen att det om vi inte tecknar avtal med diktaturländer är andra som gör det. Sedan får det vara hur det vill med de mänskliga rättigheterna. Precis detta bekräftade din kollega, moderaten Rune Wikström. Precis så sade han: Om inte vi tar dem kan det bli ännu värre.

Då kan det bli ännu värre – är det ett argument vi ska använda är det ju ingen mening med att vi sitter här och talar om vilka krav vi ska ställa när vi ska teckna avtal med andra länder, eller andra beslut heller. Det kan nämligen alltid vara någon som hittar på något som är värre. Det skulle vara intressant att höra dina åsikter.

Anf. 86 LARS TYSKLIND (FP) replik:

Fru talman! Den svenska regeringen och den svenska riksdagen är helt eniga om de krav som ska ställas på dessa avtal, och jag kan nog se att mycket av utgångspunkten är den lista Kew Nordqvist läste upp. Den var väldigt komplett.

När det till exempel gäller Madagaskar var diskussionen att man skulle inleda förhandlingar. Det blir alltid den där balansgången: Ska man vara med i förhandlingarna och påverka vad som händer, eller ska man säga nej från början? Det är hela tiden det spel som är. Under den resans gång har man naturligtvis successivt läst av om man faktiskt kan godkänna detta i slutändan.

Jag tog upp exemplet Senegal, där man på det seminarium som åtminstone Kew Nordqvist och jag var med på vittnade om att man upplevde en negativ utveckling när EU hade lämnat. Det var säkert inte alls så det var tänkt. Det finns andra exempel där det också sedermera har visat sig att det trots allt ger så stora fördelar att alternativet hade varit sämre.

Jag och Folkpartiet säger alltså att vi ska hålla hårt på dessa krav, men vi ska inte vara rädda för att vara med och förhandla och påverka beslutsprocessen.

Anf. 87 JAN-OLOF LARSSON (S) replik:

Fru talman! Ska jag uppfatta det så att regeringen när den inledde diskussioner om Madagaskar trodde att det skulle bli en demokrati på ett eller två år? Jag tror att det är lite naivt av regeringen att ha sådana föreställningar. Ska vi kunna vara med och påverka får vi vara tydliga och säga att vi inte tecknar avtal med diktaturer. Vi ska säga: Först och främst får ni bli en demokrati. Då går vi in.

Jag vet att det kan bli värre om vi inte är där, men det blir värre också när vi sätter länder i blockad. Andra blir drabbade. Men det är bra, och det är tydligt – vi vet vad regeringen vill och vilken vikt man lade vid denna överenskommelse när det gäller det betänkande vi hade, där vi var eniga i ord men inte i handling.

Lars var inne på att det är väldigt viktigt med regional förvaltning, och det är vi helt överens om. Om man dock tar detta resonemang för Östersjön, där vi i princip har regional förvaltning i dag – det är länderna runt Östersjön som diskuterar, och mindre regionalt förvaltningsområde än Östersjön får vi inte även i en ny fiskepolitik – ser man när det gäller detta med förvaltningsplaner för arter att man inte på flera år har kunnat komma överens om en förvaltningsplan för lax i detta begränsade område.

Det har fått till följd att man till stora delar har fiskat ut laxen, och vi har fått skära ned möjligheterna till fiske på grund av detta – trots att det var ett litet, regionalt område.

För att sätta press på politikerna säger vi att man inte får ha ett kommersiellt fiske på en art om det inte finns en spikad förvaltningsplan. Fastslår man det måste politikerna fatta beslut. Annars har de inte så pass mycket råg i ryggen att de klarar av detta. Det har de visat gång efter annan.

Anf. 88 LARS TYSKLIND (FP) replik:

Fru talman! En liten summering av detta med den svenska ståndpunkten när det gäller tredjelandsavtalen, då främst med afrikanska länder och oceanländer, är att den svenska regeringen vill vara med och påverka dem så långt som möjligt utifrån de krav vi har. Sedan är det inte så att processen inte går vidare utan Sverige om vi bara säger nej och inte ens vill vara med och inleda förhandlingar. Det har inget att göra med att vara naiv, utan det är fråga om att i EU fungerar det på det sättet att det inte krävs total majoritet för att det här ska gå igenom. Ska Sverige påverka måste man vara med vid förhandlingsbordet.

Ja, det är tragiskt att vi inte har lyckats få fram fler förvaltningsplaner, men det är inget argument för att vi inte ska jobba vidare med frå-

gan. Förhoppningsvis kan en mer formaliserad regionalisering göra det lättare att komma fram och komma överens, för jag tror, precis som Jan-Olof Larsson, att regionalisering och förvaltningsplaner för samtliga bestånd måste gå hand i hand. Annars kommer det inte att fungera.

Det är lätt att se att Östersjön är ett sådant område, och det finns säkert områden kring Skagerrak, Kattegatt och delar av Nordsjön som också kommer att vara sådana naturliga områden. Därför är det så oerhört viktigt att vi nu lägger kraft i arbetet med att få till en reformering som öppnar upp för detta.

Anf. 89 JENS HOLM (V) replik:

Fru talman! Det stämmer att det finns en relativt stor samsyn vad gäller EU:s fiskeavtal med utvecklingsländer. Det finns en relativt stor samsyn, åtminstone på papperet.

Regeringen brukar säga att om man ska teckna ett sådant avtal ska fiske ske endast på ett överskott. Det måste göras socioekonomiska analyser både före och efter tecknandet av ett avtal, avtalet ska komma länderna till godo och man ska respektera mänskliga rättigheter. Men det är bara på papperet.

Regeringen ville bifalla ett avtal med Madagaskar eller åtminstone inleda förhandlingar, trots att det var militärkupp där 2009, med Guinea Bissau, där det var militärkupp 2010, och med Marocko, som ockuperar landet Västsahara. Man ville ha ett nytt fiskeavtal med Gabon, där man inte ens hade tagit fram en socioekonomisk analys. Samma sak var det med Mauritius, där regeringen också ville ha ett nytt fiskeavtal. Där fanns det inte heller någon socioekonomisk analys, trots att det är ett av grundkriterierna för regeringen.

Regeringen säger *en* sak, men nere i Bryssel försöker man göra någonting helt annat. Det är därför vi tycker att det är så viktigt att lyfta fram vikten av de här avtalen i den här församlingen och att kräva överläggningar med regeringen i miljö- och jordbruksutskottet.

Jag hade önskat att även Folkpartiet kunde vara lite mer drivande just för att regeringen verkligen ska leva upp till det man säger, så att det händer något i praktiken.

Jag tycker att regeringen ibland kan påverka bättre i Bryssel genom att säga nej och föreslå något helt annat, till exempel att man ska ha lokala fiskeprojekt för ett hållbart fiske i utvecklingsländer, och att pengarna ska gå dit i stället för till fiskeavtalen. Det borde regeringen föra fram i stället.

Anf. 90 LARS TYSKLIND (FP) replik:

Fru talman! Jag tycker att det är bra att vi har överläggningarna om fiskeavtalen och kan diskutera dem.

Det påstås både av Jens Holm och av Jan-Olof Larsson att det här är något som bara finns på papperet. Så är det inte, utan det här är de svenska ståndpunkterna. Det är riksdagens och regeringens gemensamma ståndpunkt att det är de här kraven som vi ska föra fram från svensk sida.

Som vi ser det från min och Folkpartiets sida är det avgörande att vi verkligen är med och kan föra fram de här kraven. Även om det skulle kännas bra att i ett första skede säga nej, vi vill inte vara med och inleda förhandlingar, vet säkert också Jens Holm att det inte alltid är den som

säger nej i första meningen som sedan får det största inflytandet. Det där är en balansgång.

Men det är fullständigt solklart vad som är den svenska ståndpunkten i de här frågorna. Och som Jens Holm sade i sitt anförande är det säkert ingen som tycker att de här avtalen är speciellt bra.

Anf. 91 JENS HOLM (V) replik:

Fru talman! Jag tycker att det här påminner om krigsfabriksavtalet med Saudiarabien, där regeringsföreträdare har sagt att det är bättre att ha ett sådant avtal därför att då kan vi påverka Saudiarabien. Nej, någonstans finns en skammens gräns. Någonstans finns en gräns för vad man kan acceptera.

Det är samma sak med Marocko som ockuperar Västsahara sedan 1975. Man ska inte ens gå in i förhandlingar med en ockupationsmakt om ett nytt avtal. Det är samma sak med Madagaskar och med Guinea Bissau. Har det varit militärkupper i länderna ska man över huvud taget inte inleda förhandlingar med dem. Finns det inte socioekonomiska analyser, som i fallet Gabon och i fallet Mauritius, ska man inte heller inleda några förhandlingar, därför att det finns ingen analys som man kan basera de diskussionerna på.

Det är här som jag tycker att ni i Folkpartiet och hela regeringen är så flacka. Ni säger *en* sak – det låter jättebra, och där är jag helt överens – men i praktiken händer någonting helt annat.

Låt mig bara få knyta an till det som Lars Tysklind sade om seminariet som arrangerades för några veckor sedan, där det hävdades av vissa att det kanske är bättre att EU har ett avtal än att Kina eller något annat land har det. Jag ställde frågan till dem som förde fram detta om de inte hade önskat att EU i stället sade här: Vi tar de här pengarna och hjälper er att utveckla ett hållbart fiske i ert land, så att ni kan fiska upp er fisk och förädla den på plats till er befolkning och kanske exportera ett överskott. De svarade: Självklart vill vi det, men problemet är att det aldrig är någon som säger det.

Det är det som jag vill att den svenska regeringen ska säga. Kan det vara så svårt att tänka lite utanför boxen?

Anf. 92 LARS TYSKLIND (FP) replik:

Fru talman! Jens Holm talade om skammens gräns. Men jag tycker att skammens gräns passerades när han gjorde en jämförelse med de svenska vapenavtalen med Saudiarabien. Här ingår vi faktiskt i en EU-sammanlutning som tillsammans ska försöka skapa någonting bra, så jag tycker att jämförelsen är ganska bisarr.

För att anknyta till det sistnämnda är den svenska ståndpunkten att sexårsstödet och stödet till lokalbefolkningen och den inhemska näringen ska öka, och det har ökat. Sedan kan man inte säga exakt vad Sverige har spelat för roll, men vi har troligtvis spelat en roll i och med att vi har varit med och krävt detta år efter år.

Det intressanta är att vi har en roll att spela, trots att vi som nation inte är inblandade i avtalet. Sedan finns det svenskägda båtar med annan flagg därnere, men det är egentligen en helt annan historia, för de har separata avtal. Men som nation har vi inget intresse i detta fiske.

Vi har en väldigt viktig roll att spela här. Då är det, återigen, väldigt bra att vi har gemensamma utgångspunkter i diskussionen. Sedan kan man alltid diskutera hur man hanterar sina utgångspunkter i praktiken. Det kanske kan låta ganska krasst, men vi har ändå ett resultat som räknas. Man kanske kan få göra vissa eftergifter på vägen, men det viktigaste är att man vet exakt vilka utgångspunkter man har.

Anf. 93 IRENE OSKARSSON (KD):

Fru talman! Vi behandlar ett motionsbetänkande och diskuterar ett brett spann av frågor – ett helt stim, skulle man kunna säga. Det är en diskussion som inte är lättfångad då det går åt mycket selektivitet för att hitta rätt i vad som skiljer oss åt politiskt.

Alla i denna kammare, utom möjligtvis Sverigedemokraterna som mig veterligt inte ens är här just nu, är intresserade av denna debatt och tar den på största allvar. Vi har alla sagt från våra respektive partier det som Jan-Olof Larsson tangerade, nämligen att vi i kammaren faktiskt i det stora hela är överens om en hållbarhet och selektivitet där vi inte tar ut mer resurser ur havet än vad det ger i ränta och att det görs på ett sätt så att näring och förädlare kan fortsätta att ha en utkomst av vad fisket ger.

Att förvalta en gemensam resurs kräver speciella regler och ett speciellt förhållningssätt. Inte minst gäller det planer och regelverk för långsiktighet både i tid och i rum. Fisken känner inga nationsgränser. Därför måste förvaltningen ske på gemensam basis. Förvaltningen måste ha en struktur som stämmer överens med fiskens utbredningsområde.

I detta sammanhang är det viktigt att påpeka att förvalterskapet fungerar så att det regionala ansvarstagandet och den regionala delaktigheten stärks. Därför är det glädjande att se att så sker i det förslag till ny fiskepolitik på gemenskapsnivå som nu föreligger och att man i större utsträckning och tydligare följer de forskningsrapporter som kommer. Även här tas steg i rätt riktning. Sveriges regering och Eskil Erlandsson har varit pådrivande i dessa diskussioner.

Fru talman! Det är som sagt viktigt att vi hanterar våra gemensamma resurser ansvarsfullt. Det är också viktigt att vi får införa ett nationellt kvotssystem på överlåtbara kvoter. Det skapar också en långsiktighet och ett ansvarstagande hos den enskilde fiskaren. Hur långa dessa kvotperioder ska vara kan diskuteras, och den diskussionen pågår. Det finns för- och nackdelar med att förlänga dem på 10–15 års sikt. Låt oss se vad diskussionen ger, men det ska vara nationell rådighet över dessa beslut.

Äntligen får vi ett utkastförbud. Nu gäller det att hitta formerna så att det inte ger ekonomisk vinning att plocka upp det som måste upp. Samtidigt ska så lite som möjligt landas. Alltså krävs det större fokus på selektivitet och nya redskap. Lars Tysklind har redan berört att den nya havs- och fiskerifonden kommer att kunna användas till detta. Sverige har här drivit på för en restriktivitet så att resurserna inte ska kunna användas till att förmera ett fiske som inte är hållbart.

Fru talman! Så kommer vi till det som har berörts av de flesta talarna, nämligen EU:s avtal med tredjeland. Sverige och fiskeministern har varit pådrivande i diskussionerna för att se till att vi får avtal som är hållbara ur ett perspektiv som är viktigt för mig som kristdemokrat, nämligen att

de mänskliga rättigheterna och ett hållbart förvaltnarskap måste gå hand i hand.

Då är det viktigt att Sverige finns med och för dessa diskussioner och tillsammans med parlamentariker från partier i denna sal driver EU i rätt riktning. Om vi lämnar rummet eller sätter oss tysta i ett hörn, vem för då denna talan? Fisken skulle då fiskas upp på ett sätt som inte är hållbart, utan regelverk över huvud taget.

Vi måste också se att det finns en punkt då vi måste säga stopp, men där är vi inte än. Vi måste se vad avtalen kan ge innan vi säger nej.

Lars Tysklind berörde ålen och utvecklingen där. Jag vill, fru talman, påpeka det som utskottets utvärderingsgrupp tog upp i sin rapport, nämligen att näringsidkarna på detta område, alltså våra kraftbolag, stora som små, har en central roll i att se till att detta fungerar.

Som ett led i detta arbete har det tillsatts en utredning där både miljö- och jordbruksutskottet och civilutskottet kommer att vara djupt involverade. Det kommer kanske att ges möjlighet till studieresor och annat för att på plats se vad det ger och hur vi skulle kunna utveckla en bättre teknik och ett bättre sätt att möjliggöra att de få ålar och yngel som fortfarande finns kan vandra utan att hamna i kraftturbinerna.

Havs- och vattenmyndigheten, HaV, har fått ett uppdrag att föra dessa dialogsamtal. Jag ser fram emot att följa vad de kommer fram till.

Fru talman! Jag yrkar bifall till förslaget i betänkandet och avslag på samtliga motioner.

(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.

(Beslut fattades under 13 §.)

11 § Avfall och kretslopp

Prot. 2011/12:103

25 april

Fiskeripolitik

Avfall och kretslopp

Föredrogs

miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2011/12:MJU16

Avfall och kretslopp.

Anf. 94 JOHAN LÖFSTRAND (S):

Fru talman! Vi ska nu debattera miljö- och jordbruksutskottets betänkande nr 16 om avfall och kretslopp. Det är ett motionsbetänkande som tar upp motioner om insamling, återvinning, olika typer av pantsystem och sanering av mark. Betänkandet innehåller också ett antal socialdemokratiska reservationer, men för tids vinnande yrkar jag bifall till reservation nr 1.

När man läser rubriken på betänkandet tänker man kanske att det inte är så viktiga frågor. Ämnet kan till och med låta lite tråkigt. Men då bedrar man sig, för det här är viktiga framtidsfrågor. Det handlar om hur vi ska ta hand om vårt avfall och hur vi ska kunna återvinna det.

Den ökade konsumtion som vi ser runt om i samhället ger inte bara den positiva effekten att vi kan handla en massa olika saker. Den leder också till ett gigantiskt berg av sopor och mer eller mindre begagnade prylar. Det här måste på ett eller annat sätt tas om hand, och det måste vi göra på ett så effektivt och klokt sätt som möjligt.

Sverige har här legat långt fram. Vi har haft höga ambitioner och lyckats väl. Vi har arbetat med detta både nationellt och lokalt. Vi var tidiga med olika typer av sorteringsystem och stopp för deponier. Vi energiåtervinner en stor del av vårt avfall, och vi materialåtervinner också en stor andel av våra sopor. Det här ska vi vara stolta över.

Det finns dock saker vi kan göra bättre, och det oroar mig att ambitionerna har avstannat på nationell nivå. Regeringen verkar inte ha några nya idéer för hur man ska jobba med dessa frågor. Det verkar inte finnas särskilt många nya verktyg, och ambitionerna är som sagt låga.

På lokal nivå däremot kämpar man vidare. Jag ser i kommun efter kommun hur man arbetar med att hitta nya sätt att jobba på. Det handlar om viktbaserad soptaxa, olika typer av fastighetsnära insamling och så vidare. Man gör på lokal nivå ett mycket gott jobb för att uppnå en så stor klimatnytta som möjligt, för det är vad det i slutändan handlar om, och för att vara så resurseffektiv som möjligt.

Men på nationell nivå skulle man dock som sagt kunna ha lite högre ambitioner. Jag återkommer till det.

Fru talman! År 2009 uppgick materialåtervinningen tillsammans med den biologiska återvinningen till ca 2,2 miljoner ton. Det motsvarar ungefär 236 kilo per person eller 49,2 procent av hushållsavfallet. Det ligger nära det mål som riksdagen satte upp om att 50 procent skulle återvinnas 2010. Det här är mycket bra, och vi ska vara stolta över det.

Man ska aldrig bli nöjd. Man måste spänna bågen ytterligare och ta nya tag. Vi socialdemokrater har i vår motion lyft fram något som vi kallar avfallshantering 2.0. Det kanske är ett färdigt namn, men för oss handlar det om att vi står inför ett nytt skifte. Det finns nya utmaningar att ta tag i och det behövdes nya mål som vi kan sträva efter och uppnå i framtiden. Vi kan inte stanna upp och bli självgod.

Trots framgången är det ett faktum att 30–40 procent av innehållet i de soppåsar vi slänger varje dag fortfarande går att återvinna. Det finns saker att göra.

Samtidigt som återvinningen måste öka finns det ett annat stort problem som inte diskuteras i tillräckligt stor utsträckning, nämligen att vi måste minska konsumtionen. Framför allt måste vi minska antalet förpackningar som i dag svämmar över både konsumtionsledet och våra soppåsar. Här anser jag att vi har ett oerhört stort problem att ta tag i. Hur ska vi minska antalet förpackningar? I många fall är det en onödig produkt. Det krävs ambitioner, och det krävs nya mål.

Vi socialdemokrater välkomnar den utredning som regeringen har tillsatt för en översyn av avfallsområdet. Utredningen tillsattes i juni 2011. Det är tråkigt att riksdagen inte har varit särskilt involverad eller fått insyn i vad utredaren jobbar med och vad utredaren har kommit fram till. Jag tror att det hade varit bra att involvera fler aktörer för att få reda på vad utredaren pysslar med. Det hade jag hoppats på. Det finns fortfarande tid för nu har utredningen blivit försenad. Vad det beror på kan man bara spekulera i. Vi i oppositionen har, som sagt, inte speciellt mycket insyn. När utredningen lämnar sitt förslag i september ska det bli oerhört spännande att läsa om det finns några ambitionshöjningar och om det finns några mål.

Förutom att vi vill att man ska få en enklare insamling för hushållen och att vi ska se till att de nya systemen blir mer resurseffektiva vill vi

socialdemokrater ha nya mål. Det krävs en ambitionshöjning på det här området.

När jag nu står här i talarstolen och pratar avfall och kretslopp kan jag inte låta bli att faktiskt säga några ord om biogas och biogasens potential.

Det är många vackra ord från regeringen, men det saknas ambitioner. Vi skulle behöva tydliga statliga mål för produktion och användandet av biogas. Det behövs en mer stabil och långsiktig politik, och det behövs incitament för att underlätta investeringar. Vi behöver bygga ut biogasen kraftigt. Till det behövs en övergripande plan för hur stat, region och kommun ska kunna samarbeta för att företag ska kunna utvecklas och testa innovationer. Biogasen är viktig, och den kommer att vara viktig för att vi ska uppnå en del av de miljömål som vi har satt upp.

Energimyndigheten har lagt fram en biogasstrategi med många förslag. Jag tycker att den har behandlats alldeles för länge i Regeringskansliet. Jag hoppas att vi i höstens budget får se konkreta förslag om hur vi ska göra. Problemet är att biogasen nu riskerar att tappa mark som fordonsbränsle. Det finns inte tillräckligt mycket gas. Det rimmar illa med riksdagens mål om en fossiloberoende fordonsflotta 2030.

Fru talman! En annan fråga som jag tänkte beröra gäller sanering av mark. Många industrier i Sverige har lämnat efter sig gifter i mark och vatten. Det behöver vi göra något åt. Enligt miljöbalken är det förorenaren som ska betala saneringen. Men oftast finns det inte någon förorenare kvar, och då faller ansvaret på fastighetsägaren. Om man inte klarar av att lösa ansvarsfrågan blir det till syvende och sist staten som måste gå in som finansiär.

Naturvårdsverket har analyserat frågan och konstaterar att vi skulle behöva öka anslagen för att klara efterbehandlingen av olika typer av förorenade områden runt om i Sverige om vi ska klara miljö kvalitetsmålet om en giftfri miljö. Vi socialdemokrater menar att det system vi har i dag inte är hållbart i längden. Vi menar att det behövs en ny modell för att klara de ökade kostnaderna för sanering av förorenad mark. Det är inte rimligt att staten och kommunerna ska stå för kostnader som förorenare orsakat. I stället vill vi utreda möjligheten att ta ut en liten avgift på miljöfarlig verksamhet och placera den i en fond för att kunna finansiera de kostnader som dyker upp i framtiden för att sanera förorenad mark.

(Applåder)

Anf. 95 HELENA LEANDER (MP):

Fru talman! När man tänker på avfallspolitik tänker man kanske på vad katten man ska göra med avfallet. Det är en del, men egentligen börjar det ett snäpp tidigare, nämligen med hur vi ska göra för att inte skapa så mycket avfall över huvud taget. Hur kan vi utveckla produkter och levnadssätt som kräver mindre resurser? Hur kan vi gå från slit och släng till laga och reparera? Hur kan vi sluta kretsloppen så att gamla uttjänta produkter får nytt liv som råvaror för nya?

Nu börjar vi glida över i frågan om vad vi gör med det avfall som ändå uppstår. Om vi förväntar oss att folk ska sortera sina sopor är det minsta vi kan göra som politiker att se till att det är så smidigt som möjligt. Jag har balanserat sophinkarna på styre och pakethållare på ett inte helt trafiksäkert sätt på väg till återvinningsstationen. Det kanske inte är det bästa sättet att bygga upp ett system på, åtminstone inte i stadsmiljö

som det här exemplet handlar om, om man vill att människor ska vara med och bidra till en bättre miljö.

Kan man däremot bygga upp systemen så att det är enkelt och smidigt – man kanske kan sortera i anslutning till där man bor – är det många fler som vill vara med och ge sitt lilla bidrag till en bättre värld.

Just nu pågår en utredning om avfallspolitiken som bland annat ska titta på hur vi organiserar återvinningen. Det innebär att jag inte kommer att ta upp så många skarpa förslag här och nu utan väntar in den utredningen. Men några saker vill jag ändå ta upp.

När jag är här i Stockholm under riksdagsveckorna grämer det mig att jag måste slänga skal och andra matrester i en vanlig soppåse. Hemma där jag bor samlar kommunen in livsmedelsavfallet och gör biogas av det som kan användas i kommunens bussar och sopbilar och en och annan bil. Man slänger kompostpåsen – en särskild grön påse – i ett eget kärl i soprummet. Det hämtas och man behöver inte bry sig så mycket. Det är himla smidigt. Om Eskilstuna klarar det, varför skulle inte Stockholm klara det? Varför skulle inte betydligt fler städer klara det? För att ta vara på den resurs som matavfall är menar vi att det skulle behövas ett mål, eller kanske ett krav, att alla tätorter som har minst 20 000 invånare skulle vara skyldiga att ordna med insamling av matavfall och organiskt avfall över huvud taget så att man kan ta vara på det och röta till biogas.

Matavfall är ett exempel på avfall som inte bara är avfall utan också kan vara en värdefull resurs. Elavfall är ett annat exempel. I gamla mobiltelefoner, tv-apparater och datorer finns det en massa värdefulla metaller som kan göra nytta i nya produkter. Tyvärr finns där också en del otrevliga kemikalier som man måste vara vaksam på i hanteringen så att de inte skadar människor och miljö. När elskrot exporteras till fattiga länder i syd finns inte alltid garantin att de tas om hand på ett bra sätt. Det är tvärtom vanligt med en hantering som orsakar skador för både miljön och de människor som jobbar med återvinningen. Därför behöver vi skärpa hanteringen av elskrot i Sverige och underlätta insamling och återvinning av till exempel mobiltelefoner som alldeles för lätt hamnar i soporna.

När vi ändå är inne på kemikalietemat tänkte jag säga några ord om sanering av förorenade marker. Det är en rätt osexig fråga, ska jag erkänna. Det har nog bidragit till att det har varit en ganska tacksam post för regeringen att skära ned på om man nu vill ge någon liten slant till något annat miljöområde och kunna presentera det som en stor miljöinsatsning.

De ständiga nedskärningarna på anslaget till sanering av förorenad mark har inneburit att vi fortfarande har en rad förorenade områden som kommer att fortsätta att vara giftiga ett bra tag framöver om vi inte gör någonting åt saken.

Vi gröna har i vår budget anslagit mer pengar till sanering av förorenad mark. Men om vi verkligen ska få fart på detta kan det också vara läge att börja fundera över andra finansieringslösningar som ligger mer i linje med förorenaren-betalar-principen.

Fru talman! Det bästa sättet att hantera avfall är att se till att det aldrig uppstår. Sedan kan man börja jobba med återanvändning och återvinning. Med denna utgångspunkt yrkar jag bifall till reservation 1.

(Applåder)

Anf. 96 JOSEF FRANSSON (SD):

Fru talman! Som kanske är bekant vid det här laget är jag i flera avseenden kritisk till regeringens planeringsmål om den kraftiga utbyggnaden av storskalig vindkraft. Som jag har konstaterat vid tidigare tillfälle är den varken speciellt miljövänlig eller billig. Snarare kommer den att kosta samhället hundratals miljarder som hade kunnat användas på annat sätt för att utveckla samhället i andra sektorer, inte minst för miljöinsatser på olika plan.

I det betänkande som vi nu behandlar har Sverigedemokraterna en reservation som berör vindkraften. Men här handlar det inte om vindkraftens vara eller inte vara eller liknande utan om att helt enkelt förebygga framtida problem med ansvarsförhållanden när det gäller vem som är skyldig att rent kostnadsmässigt demontera, forsla bort och sanera områden där uttjänta vindkraftverk har stått.

Energimyndigheten räknar med att ett vindkraftverk på 2 megawatt, med en installationskostnad på 33 miljoner kronor, som beräknas producera el under 2 500 timmar per år och ha en livslängd på 20 år får en rivningskostnad motsvarande 2 procent av investeringskostnaden, eller 0,7 öre per producerad kilowattimme.

Det vore högst rimligt att man kräver att verksamhetsutövaren fonderar medel för detta på låsta konton, vilket vi också förordar i vår reservation.

Kommunerna saknar med nuvarande lagstiftning rätt att ställa krav på ekonomiska garantier på att den som uppför vindkraftverk också finansierar skrotningen när det blir dags. I en normal marknadsekonomi kan vi förvänta oss att en del av vindkraftsbolagen får ekonomiska bekymmer och i en del fall kanske också går i konkurs. Detta faktum kan bli problematiskt när vindkraftverkets tekniska livslängd har uppnåtts. I värsta fall kan markägaren tvingas stå för nedmonteringskostnaderna. Därför är det av största vikt att vi förebygger att detta problem kan uppkomma.

Alltså: Precis som kärnkraftsindustrin fonderar pengar i Kärnavfallsfonden för att medel ska finnas för att ta hand om kärnavfall är det viktigt att vi har ett liknande system för uttjänta vindkraftverk. Detta får inte bli en kostnad för intet vetande markägare eller för kommuner.

Jag yrkar därmed bifall till reservation 6 i betänkandet.

Anf. 97 JENS HOLM (V):

Fru talman! Det finns mycket kvar att göra vad gäller att komma till rätta med det stora berg av avfall som produceras varje år. Om vi ser oss runt i vilken livsmedelsbutik som helst ser vi att det är fullt av en massa förpackningar, emballage, flaskor, burkar och så vidare. Jag har inte gjort någon vetenskaplig studie på detta, men det känns som om det bara blir mer och mer av allt detta.

Det är bra att det just nu pågår en utredning om just avfallet och om hur vi ska kunna komma till rätta med det och hur vi ska kunna samla in mer avfall.

Det är viktigt att slå fast att det redan här och nu finns mycket som vi som politiker i denna församling eller i kommuner och landsting kan göra. Man kan till exempel besluta om fastighetsnära insamlingar av avfall, och man kan ålägga fastighetsägare att inrätta det.

I Hammarby sjöstad där jag har bott ökar insamlingsnivåerna helt otroligt när man bara kan gå ned till ett soprum och separera sitt avfall i olika fraktioner.

Vi behöver samla in mer avfall. Helena Leander berättade hur det fungerar i Eskilstuna. Här i Stockholm fungerar det på det sättet i vissa områden, men tyvärr inte överallt i hela kommunen, vilket jag beklagar. Bara en femtedel av det avfall som produceras i dag från livsmedel samlas in. Det är en alldeles för låg nivå.

Vi vet också att om man lägger på en pant eller höjer den pant som redan finns på flaskor och burkar är det fler flaskor och burkar som samlas in. I Tyskland och Norge har man generellt högre pantnivåer än vad vi har i Sverige.

Jag tror att vi rätt akut måste göra någonting åt producentansvaret. Nu är det producenterna som är ansvariga för att samla in burkar och så vidare. De flesta av oss håller nog med om att det inte fungerar. Många av de återvinningsstationer som finns runt om i våra bostadsområden är överfulla, de sköts inte, det är smutsigt och så vidare.

Ska detta ansvar läggas på kommunerna direkt? Ska kommunerna då få ett bidrag från industrin, eller måste vi fatta några kompletterande beslut för att skärpa detta i förhållande till hur det fungerar i dag? Det är vi i Vänsterpartiet inte helt säkra på. Men vi tycker att det är mycket viktigt att man så snart som möjligt tittar noggrannare på detta.

Elskrotet är en avfallsfraktion som växer kraftigt. Väldigt mycket mer skulle kunna tas om hand. Detta är egentligen en stor råvara av olika metaller som vi missar varje år. I dag bränns det upp eller deponeras i värsta fall eller exporteras till fattiga länder.

Jag skulle också vilja understryka vikten av de återvinningscentraler som finns runt om i våra kommuner och dit människor åker med grovsopor och andra saker. Här borde det vara obligatoriskt med möjligheter för insamling av till exempel kläder, möbler och andra saker som kan användas av andra. I dag slängs av rena bekvämlighetsskäl och av praktiska skäl tonvis av saker som människor skulle kunna sälja second hand eller donera om de bara hade möjlighet att lämna dem åt sidan. Sedan skulle en frivilligorganisation eller ett företag kunna komma och hämta till exempel kläder och möbler. Så fungerar det tyvärr inte i dag på de flesta ställen. Men det tycker jag borde vara en självklarhet.

Allt det som jag har tagit upp är saker som vi kan fatta beslut om här och nu. Våra kolleger på det lokala planet har också ett stort ansvar.

Men till syvende och sist finns det en annan fråga som jag också måste adressera, och det är att det som vi kallar för avfall och det som ute i butikerna är förpackningar, påsar, emballage och så vidare, nästan alltid kommer från fossil energi. Inte minst produceras plasten av till exempel olja. Det kan vara aluminium eller andra metallförpackningar. Denna fossila energi är alldeles för billig. Det är alldeles för lätt att bara pumpa ut alla dessa produkter på marknaden. Det är en stor fråga som vi måste ta tag i, men jag tror inte att det går att separera avfallsfrågan från själva naturresursfrågan.

Reservation 1 från de rödgröna handlar om att vi vill höja målen för insamling. Denna reservation yrkar jag härmed bifall till.

Avslutningsvis skulle jag vilja understryka vikten av att det finns erforderliga resurser för sanering av förorenad mark. Jag blir väldigt oroad

när jag efter att under ett par års tid ha tittat på regeringens budgetar ser att det är nedskärningar på området sanering av förorenad mark. Det är inte okej. Vi behöver mer pengar till den här saneringen.

På sikt kan vi, tycker jag, diskutera om det finns möjligheter att få producenterna, industrin, att ta ett större ansvar för det här. Vi rödgröna har en reservation om det – reservation 5. Vi vill att man ser över möjligheterna att inrätta en fond just för att komma till rätta med saneringen av förorenad mark.

(Applåder)

Anf. 98 CHRISTER AKEJ (M):

Fru talman! Vi har här i dag att diskutera ett motionsbetänkande om avfall och kretslopp. I betänkandet behandlas 33 motioner som lämnades in under allmänna motionstiden 2011.

Frågorna om vårt avfall – hur vi på bästa sätt minskar det avfall som produceras och tar till vara det avfall som trots allt bildas – har blivit stora och angelägna frågor i vårt samhälle.

Beträffande det avfall som bildas har vi som grund avfallshierarkin som säger att i första hand ska avfallet återanvändas, i andra hand återvinnas, sedan användas till energiproduktion genom förbränning eller rötning och i sista hand deponeras.

Fru talman! Det är dock viktigt att i första hand jobba med att minska våra avfallsmängder. Jag upplever en stor utmaning och även potential i att minska vårt avfall beträffande livsmedel. Det är inte i längden hållbart att vi slänger så mycket mat. En tredjedel av den mat som produceras äts aldrig. Det slängs runt 70 kilo fullt ätbar mat per person och år.

Här har alla aktörer i kedjan ett ansvar. Konsumentens kunskap om hur man undviker matavfall måste bli bättre. Grossister och butiker måste ta ett större ansvar. Regeringen har aktualiserat frågan bland annat i sitt arbete med ”Sverige – det nya matlandet” och i sin strategi för de gröna näringarna där man talar om att ”bruka utan att förbruka”.

Under ordförandeskapet i EU arrangerade regeringen en konferens om klimatsmart mat. Ett resultat av konferensen är en plattform för forskning kring matsvinnet. Livsmedelsverket arbetar också med att ta fram information och råd till konsumenterna om livsmedlens miljöpåverkan och om hur livsmedelssvinnet kan minskas.

Det finns en samverkansgrupp, Samma, som bildades våren 2010 och som jobbar med frågor om matsvinnet. I gruppen finns en bred representation för olika organ som SLU, Lantmännen, Avfall Sverige, Livsmedelsverket, Naturvårdsverket, Svensk Dagligvaruhandel, Livsmedelsföretagen med flera.

Miljömålsberedningen har i sitt delbetänkande som ett etappmål att matavfallet till år 2015 ska minska med 20 procent jämfört med år 2010.

Matsvinnet ska minska i hela livsmedelskedjan, men den största effekten nås ju närmare konsumenten svinnet minskas eftersom livsmedlet där har producerats, bearbetats och transporterats.

Livsmedelssvinn definieras som det matavfall som slängs men som skulle ha kunnat konsumeras om det hanterats annorlunda. Sedan finns det matavfall som är oundvikligt – äggskal, potatisskal, ben och kaffesump. Av matavfallet betraktas svinnet utgöra uppemot 60 procent. Det innebär att om vi vill minska matavfallet med 20 procent fram till år

2015 måste matsvinnet minska med nästan 40 procent. För att vi ska nå detta mål måste *alla* aktörer samverka, hjälpas åt.

Inom avfallshanteringen i stort är det i dag ett delat ansvar för omhändertagande och behandling. För ett antal produkter – papper, förpackningar, däck, glas, batterier, lampor, elektroniska produkter med flera – finns det ett producentansvar. Den som producerar dessa produkter ansvarar också för att de omhändertas då de är uttjänta. Övrigt avfall från hushållen svarar kommunerna för.

Det har funnits kritik mot dessa parallella system som anses ha blivit otydliga för konsumenten. Det har dessutom varit så att de olika parterna i vissa lägen kritiserat varandra. Man anser att var och en inte har tagit sitt ansvar. I stället har man gått in på varandras områden.

Till följd av detta tillsatte regeringen förra sommaren en utredning i frågan för att förtydliga producentansvaret. Ursprungligen skulle utredaren avlämna sitt slutbetänkande den 1 juni. Det har nu skjutits fram till september.

Fru talman! En fråga beträffande ansvaret för avfall som också diskuteras är ifall det ska bli möjligt för verksamhetsutövare att själva ta hand om sitt hushållsavfall – så kallat frival. I dag är det kommunerna som ansvarar för omhändertagandet av allt hushållsavfall.

I vårt land har vi varit framgångsrika med att bygga upp ett system för att öka återanvändningen av vårt avfall och utvinna energi ur avfallet. I vårt land går i dag blott 1 procent till deponi. Av hushållens avfall går 49 procent till återvinning och 49 procent till energiutvinning. På tolv år har vi ökat mängden avfall som på något sätt återvinns från 70 procent till 98 procent. Vi har också klart bättre siffror än EU-genomsnittet då det gäller mängden avfall som går till återvinning.

Mängden deponerat avfall har minskat. Där ligger vi klart bättre till än EU-genomsnittet.

Under de senaste åren har mängden hushållsavfall minskat i vårt land, och i Sverige produceras en något mindre mängd sopor än i EU i genomsnitt.

Regeringen har satt upp ett mål om totalt 70 procents återvinningsgrad, och detta har vi lyckats uppnå inom de flesta fraktioner. Exempelvis ligger vi för papper på 74 procent, för glas på 90 procent och för metallförpackningar på 73 procent.

Även om vi i vårt land nu ligger bra till får vi givetvis inte slå oss till ro, utan vi måste sätta upp nya och ännu tuffare mål. Detta har också lyfts fram av Miljömålsberedningen.

Naturvårdsverket säger i förslaget till ny avfallsplan att materialåtervinningen måste öka. EU:s mål för 2020 är att materialåtervinningen av åtminstone papper, metall, plast och glas från hushållen ska öka med minst 50 procent. Men ytterst när det gäller att kunna uppnå en god materialåtervinning är den avgörande faktorn hur goda och praktiska insamlingsystem vi har.

Vill vi bli framgångsrika med vår avfallshantering förutsätter det för konsumenten enkla och praktiska system. Det måste finnas system som känns logiska och som är enkla att nå för konsumenten.

Fru talman! 25 procent av hushållsavfallet återvinns genom biologisk behandling. 154 kommuner i vårt land erbjuder i dag sina kommuninvånare en separat insamling av matavfall för central behandling. Ytterligare

63 kommuner har planer på att inom kort införa detta. Här arbetar man hela tiden för att öka andelen matavfall som kan behandlas biologiskt. Det finns stora fördelar med detta då man ur avfall kan utvinna miljövänlig energi för uppvärmning och drift av fordon.

För att vi ska kunna nå längre gäller dock även här att finna system som är praktiska och lättillgängliga för konsumenten. I några kommuner har vi sett exempel på protester från kommuninvånarna då det krävts separering av matavfallet och att detta samlas i särskilda sopkärl. Det handlar mycket om att skapa förståelse hos kommuninvånarna och få dessa att känna delaktighet.

Naturvårdsverket har i den nationella avfallsplanen satt upp som mål att 2015 ska minst 40 procent av matavfallet från hushåll, storkök, restauranger och butiker behandlas biologiskt.

Fru talman! En viktig fråga är också att arbeta för att nedskräpning i hav och sjöar och vid kuster minskar. Mycket av det skräp som slängs i våra hav orsakar i sin tur skada, icke minst på levande fisk. Mycket av den plast som slängs bryts ned till mikrofibrer som gör att fisk som får i sig dessa blir sjuk och i värsta fall dör.

Det finns en EU-lagstiftning och internationella överenskommelser som ligger till grund för att arbetet med nedskräpning i havet ska minska. Det är givetvis viktigt att arbeta för att ingen slänger skräp i havet utan tar det med sig till land och där ser till att det omhändertas på ett miljöriktigt sätt.

Helcomländerna har enats om att det inte får släppas något avfall i havet och att medlemsländerna ska anordna mottagningsstationer på land för att ta emot skräpet. Man har också enats om rekommendationer kring att det skräp som fastnar i fiskeredskapen ska omfattas av ett no special fee-system. Regeringen har uttryckt att man vill få till stånd en enhetlig hantering inom EU och speciellt i Östersjöområdet.

Frågan om nedskräpningen i havet har också varit på dagordningen hos Kimo, Kommunernas internationella miljöorganisation. Organisationen bildades en gång i tiden av länderna kring Nordsjön. För några år sedan, i min politiska gärning i Simrishamns kommun, var vi med och bildade en dotterorganisation, Kimo Baltic Sea. Inom Kimo Baltic Sea, som har medlemmar från kommunerna runt Östersjön, har man ett antal viktiga frågor på sin dagordning, och en av de frågor som nu är på dagordningen är just Fishing for Litter.

Med detta, herr talman, vill jag avsluta med att yrka bifall till förslaget i betänkandet och avslag på samtliga reservationer.
(Applåder)

Anf. 99 ANITA BRODÉN (FP):

Herr talman! I går hade jag möjlighet att lyssna till ett spännande panelsamtal mellan politiska företrädare för städer i Afrika, Asien och Europa. Temat var hållbara städer. För att uppnå de framtida och oftast, nästan obligatoriskt, växande städerna krävs såväl minskning av avfallsmängderna som smarta avfallslösningar i både Hongkong, Stockholm, Hamburg, Machakos i Kenya och Palu i Indonesien som var städer som var representerade.

I Sverige har vi internationellt sett kommit mycket långt. Det finns en vilja att göra rätt och en stor medvetenhet. Sopor deponeras inte längre. Vi har exempelvis källsortering, producentansvar, pilotkommuner och bostadsbolag som är framåt, kraftvärmeverk och biogasframställning för att nämna några exempel.

Men trots allt detta finns det fortfarande mycket kvar att göra. Det finns brister både vad gäller ansvar för insamling och omhändertagande av avfall från hushåll och verksamheter. Mängden avfall ökar, och resurserna kunde utnyttjas mycket bättre.

Mellan år 1997 och 2008 ökade avfallet per person i Sverige med i genomsnitt 100 kilo. Nu är vi uppe i 500 kilo avfall per person och år. Sverige är det land i EU som har högst förbränning. Vi är inte bäst på materialåtervinning. Var fjärde matkasse som bärs hem till hushållen slängs. Man beräknar svinnet, oäten mat, till 50 kilo per person och år. Till detta kommer restaurang- och butiksvinn. Potentialen för ökad återvinning och klokare avfallshantering är stor.

Därför, herr talman, är det mycket välkommet med den avfallsutredning som regeringen tillsatt och som också har lyfts fram här i kammaren. Utredningen ska föreslå hur man på bästa sätt, miljömässigt och resurseffektivt, ska kunna ta hand om avfallet. Ansvaret för näringslivets hushållsavfall, förpackningar och returpapper nämns särskilt. Utredningen har också fått ett tilläggsdirektiv och en något förlängd tid och kommer att presentera sin slutsats och sina direktiv den 3 september.

Jag skulle vilja rekommendera Johan Löfstrand som efterfrågade och kände brist på delaktighet att, precis som andra partier har gjort, ta kontakt med utredaren och bjuda in honom till gruppen för samtal. Det här är något som vi alla kan ta ett ansvar för att göra.

Det är också välkommet att Naturvårdsverket har tagit fram ett förslag på en nationell avfallsplan. Den har remissbehandlats och kommer att vara klar i slutet av maj. Planen innehåller prioriterade områden som bland annat handlar om avfall i byggnads- och anläggningssektorn, hushållsavfall och något som jag skulle vilja lyfta fram eftersom Helena Leander nämnde det, det vill säga export av vissa produkter. Det ligger också i den nationella avfallsplanen. Textilier, som finns i betänkandet, finns också här. Jag vill också lyfta upp att även Nordiska ministerrådet arbetar med textilfrågor, till exempel hur man ska kunna förebygga textilavfall. Det finns alltså många aktörer.

Nu är jag rädd att det blir tjtatigt, men jag vill ändå nämna Miljömålsberedningen. Här har vi kommit fram till konkreta resultat, det som också efterfrågas när man säger att det bara bereds och bereds. Men här har vi lämnat förslag på etappmål. Det handlar om att matavfallet ska minska med 20 procent till 2015 med utgångspunkt i 2010 års nivå. Som Christer Akej nämnde ska minst 40 procent av matavfallet från hushåll, restaurang och butiker behandlas biologiskt. Minst 60 procent av fosforföreningarna i avlopp ska tillvaratas, och då ska hälften av det tillbaka till åkermark och resten till produktiv mark, som det står. Här har vi också tagit upp icke-farligt byggmaterial och också etappmål för återanvändning och återvinning av papper, metall, plast och glas.

Det är förstås nödvändigt, och det har också efterfrågats från oppositionen, med en höjning av målen för materialinsamling. Det exakta målet kommer att komma när vi får ytterligare underlag, framför allt från Naturvårdsverket.

Om materialåtervinningen ska fungera måste materialet också vara fritt från farliga ämnen. Det ska vara attraktivt att kunna använda återvunnet material. Det är bra att denna fråga lyfts fram i Avfallsutredningen.

EU har för övrigt helt nyligen antagit ett ramdirektiv för avfall. Där ser vi också den här hierarkin som vi känner igen: förebygg, återanvänd, återvinn.

Herr talman! När jag nu har räknat upp alla de här delarna hoppas jag att alla känner och upplever att det är mycket på gång. Det är många pusselbitar som ska falla på plats. När vi på ett klokt sätt tar hand om vårt avfall vet vi att vi också samtidigt förbättrar människors hälsa, vi minskar gifterna i miljön, vi medverkar till att minska den negativa klimatpåverkan och vi får en bättre hushållning och hållbar energi.

Med tanke på att saneringsfrågan har varit uppe skulle jag vilja informera om att vi har satsat 472 miljoner kronor på saneringsåtgärder. Då har man velat precisera den satsningen och den summan genom att ha ett prioriteringsunderlag men också använda medel till de akuta saneringsinsatserna.

Sist men inte minst, eftersom det här med en fond har varit uppe, finns det ett förslag från regeringen att pengar också ska användas till ansvarsutredningar. Jag tycker att det är viktigt, för principen är att det ska vara förorenaren som betalar när det händer något sådant här. De akuta områdena ska givetvis prioriteras.

Det är och har varit oerhört värdefullt med de medel som kommunerna får ta del av där man har kunnat underlätta för kommuner att arbeta med sanering. Kommunerna, herr talman, har ett stort ansvar i dessa frågor. De har ett ansvar för att informera kommuninvånare. Vi vet att det är olika hur informationen ges i olika kommuner. Men ett stort ansvar åvilar både kommuner och landsting, precis som har varit uppe här.

Märkning och information är förstås oerhört viktigt, inte minst märkning av farligt avfall. Det ska aldrig behöva råda någon tvekan för konsumenterna när det gäller var de ska lämna sitt avfall för att göra rätt. Jens Holm tog upp frågan om återvinningscentraler. Jag ska inte säga att det finns väldigt många återvinningscentraler, för då överdriver jag. Men det finns ett antal sådana som fungerar så bra som de ska kunna fungera. Där finns det särskilda rum där man kan lämna in sina produkter och varor som man inte har användning för men som skulle kunna vara till stor nytta för någon annan person. Det är välorganiserat på många håll.

Men det finns en negativ punkt här, nämligen att runt två kilo farligt avfall och elavfall per person och år hamnar i hushållssoporna. Det visar att det krävs ytterligare behov av information. Kunskap är A och O tillsammans med attityder och fungerande och enkla system.

Herr talman! I en tidigare debatt i kammaren framförde min kollega Karin Granbom Ellison behovet av en nationell hemsida med information om hur man hanterar de flesta varor. Hon efterfrågade också en möjlighet till telefon på återvinningsstationer för att man på ett enkelt sätt ska kunna få vägledning om man inte vet hur man ska hantera det hela eller

vilken fraktion det tillhör. Det behövs också fler pedagogiska och lätta bilder och information på flera språk. Detta är idéer som är värda att upprepas, och jag hoppas att de också kommer att kunna bli verklighet.

Jag yrkar bifall till utskottets förslag i betänkandet och avslag på samtliga reservationer.

(Applåder)

Anf. 100 ROGER TIEFENSEE (C):

Herr talman, riksdagskolleger och åhörare! I betänkandet hanterar vi 33 motionsyrkanden från allmänna motionsperioden som handlar om avfall och kretslopp.

Egentligen reagerar jag redan på rubriksättningen, för det är fel att tala om avfall. I naturens ekosystem finns kretslopp av resurser. Det finns inget avfall. Allt tas till vara. Avfall är en rest från samhället. Jag återkommer till denna bild.

Som framgår av betänkandet och även av reservationerna har vi kommit långt när det gäller avfallshantering och återvinning efter den kretsloppsproposition som den borgerliga regeringen i början av 90-talet presenterade för riksdagen. Då var Olof Johansson, Centerpartiets dåvarande ledare, miljöminister.

Vi hade då precis haft en stor miljökonferens i Rio 1992. Nu, 20 år senare, har vi en miljökonferens, Rio + 20. Precis i dagarna pågår också en miljökonferens här i Stockholm. Frågorna är alltså hyperaktuella.

När kretsloppspropositionen presenterades i början av 90-talet fanns det inte så mycket värde i det återvunna materialet. Det var någonting som vi behövde göra för att minska deponering och för att återanvända resurser. Men det fanns inte så mycket värde. Så är inte fallet i dag. I dag är det material som återvinns värdefullt. Det har ett värde, och därmed blir avfallet en resurs.

Herr talman! För att fortsätta vara framgångsrik och fortsätta att utveckla avfallshanteringen och återvinningen har regeringen tillsatt en särskild utredare som ser över avfallsområdet. Framför allt ser man över förhållandet mellan återvinningsindustrin å ena sidan och kommunerna å andra sidan. Detta är en fråga som egentligen har diskuterats ända sedan kretsloppspropositionen lades på bordet på 90-talet. Jag tror att det var rätt då att det var återvinningsindustrin som fick ansvaret. Frågan är vad utredaren kommer fram till. En sak kan vara rätt i en tid och fel i en annan. Jag ser fram emot avfallsutredarens förslag.

Jag tycker att det är bra att Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet välkomnar utredningen. Det skriver de uttryckligen i sin reservation. Jag känner att det är lite sent att komma med ett tilläggsyrkande när utredningen ska komma med sitt betänkande i september. Sedan kan vi se om det finns behov av ytterligare utredningar, men detta blir lite av att skicka jätten efter degen. Det är klart att man ska vara fri att reservera sig för vad man vill i riksdagen, men det är lite sent påtänkt att nu komma med ett tilläggsbetänkande till utredaren.

Herr talman! Jag kommer nu in på en annan del, som inte reglerades i kretsloppspropositionen, nämligen livsmedelsavfall. Det har kommit till mål i miljömålssystemet och i hur vi hanterar avfall och återvinning om just livsmedelsavfall senare. Om våra tre storstäder, Stockholm, Göteborg och Malmö, hade varit lika bra som övriga kommuner på att samla

in matavfall hade vi uppnått det mål om 35 procent som var satt till 2010. Vi hade uppnått målet om de stora städerna hade varit lika duktiga som övriga kommuner.

Nu bereder regeringen och Regeringskansliet ett nytt förslag på mål från Miljömålsberedningen. Beredningen föreslår ett mål om 40 procent återinsamling av matavfallet. Det gäller både energiutvinning och återföring av näringsämnen. Detta är ett viktigt mål. Det är viktigt att kommunerna erbjuder enkla system för utsortering av matavfall. När man sorterar ut matavfallet blir det synliggjort. Jag tror att det är pedagogiskt. Då kan man också få chansen att minska matsvinnet, som har diskuterats här. Det är i sig ett otroligt resursslöseri att vi slänger så mycket fullt användbar mat eller mat som hade kunnat ätas om den hade hanterats på ett korrekt sätt.

Det är inte bara i Sverige vi gör det här. FN:s livsmedelsorgan FAO kom med en rapport för något år sedan som pekar på att det är 1,3 miljarder ton mat per år som slängs globalt. Det motsvarar 30 procent av livsmedelskonsumtionen i världen. Detta är rätt jämnt fördelat över olika länder, men det är lite olika struktur på det. I utvecklingsländer är det mer av livsmedelsförluster tidigt, innan livsmedlen ens har kommit till marknaden. Det beror på dålig infrastruktur och dåliga lagringsmöjligheter. I industriländerna är det mer av matsvinn, alltså att vi tycker oss ha råd att kasta mat. Vi slänger maten i hushållen och mer kopplat till butik.

I Sverige slängde hushållen 674 000 ton livsmedel år 2010. 239 000 ton av detta uppskattades som helt onödigt. Det är inte för inte det i varje kultur finns något slags resträtt. Sverige har pyttipanna, det finns nasi goreng och det finns paella. Jag skulle vilja slå ett slag för detta. Det borde finnas fler kokböcker för hur man tar till vara rester. Kunskap är viktig. Men det handlar också om attityd och att det ska vara enkelt. Hushållen ska kunna sortera ut livsmedelsavfallet, och det ska synliggöras på ett bättre sätt.

Därför är regeringens kommande beslut om insamlingsmål viktigt. Det vi kan göra då är att vi kan få biogas. Det är egentligen restprodukten, för det viktiga är det biogödsel som skapas när man kan röta livsmedelsavfall. Biogödseln kan då föras tillbaka till åkermarken, vi kan börja sluta kretsloppen och få en hållbar livsmedelsförsörjning.

Det här handlar återigen om att komma ifrån det här med avfallstänk. Biogödseln, som är gjord av livsmedelsavfall, kan vara fantastiskt bra och Kravgodkänd men betraktas ändå som avfall enligt våra regler i dag. En lantbrukare som ska lägga ut det på sin åker måste ha tillstånd. Jag hörde något om att det i Norrköpings kommun krävdes att man fyllde i 43 olika saker. Det är helt sjukt. Det här är en resurs och inte ett avfall. Det ska ses som den resurs det är. Därför finns det en stor potential när det gäller regelförenklingar på det här området. Jag ser verkligen fram emot Avfallsutredningens förslag.

Som andra varit inne på finns det parallella saker som pågår. Naturvårdsverket håller på med sin avfallsplan. Det händer mycket på området, och jag ser med tillförsikt fram emot att vi också kan komma tillbaka här i riksdagen och fatta beslut om nödvändiga åtgärder.

(Applåder)

Anf. 101 IRENE OSKARSSON (KD):

Herr talman! Frågan är om vi snart räknas in i den kategorin. Vi har suttit här några timmar. Åtminstone får vi kanske lite komaartade känslor efter fyra fem timmars debatt i kammaren. Men det är också spännande och roligt att få dela tankar och idéer och se vad vi är överens om och vad vi inte är överens om.

Detta betänkande om avfall och kretslopp behandlar slutprodukter som är mer eller mindre nyttiga och användbara för oss. En alternativ rubrik på det här betänkandet skulle kunna vara: Från avfall till en produkt med värde. Det är vad det handlar om i dag. Hur hanterar vi det vi själva inte längre behöver eller kan ta hand om?

Det har hänt mycket på det här området under de 20–30 år som jag kan överblicka. Det gäller inte minst det som händer här i huset och som har hänt i Stockholm i veckan, nämligen Stockholm + 40, som nu håller på att avslutas. Vi har blivit mer och mer medvetna om vikten av att återbruka, återvinna och framför allt inte använda så många förpackningar och annat. Vi måste ta vara på mat på ett bättre sätt. Det är också tydligt att det är en sak vad vi vet och en annan sak vad vi gör, och som vanligt talar alltid handlingar högre än ord.

Herr talman! Vi har mycket kvar att göra på det här området. Men ska vi som medborgare och konsumenterna kunna göra detta krävs det enkelhet och tydlighet och inte minst en utveckling av insamlingssystem och hantering som följer med dagens behov. Det är en av anledningarna till att regeringen gav Lars Ekecrantz i uppdrag att utreda vikten av väl fungerande system. Han kommer bara man ber honom. Han var på vår interna partikommitté för några veckor sedan och gav en god bild av var arbetet står just nu.

Det finns mycket att göra på det här området. Förra måndagen var jag på en lite annorlunda middagssittning där vi åt och pratade avfall under tiden. Bland annat var WWF, ett antal aktörer för förpackningsindustrin, användarna av förpackningarna, till exempel våra stora mejerier, Systembolaget med flera där. Det var oerhört spännande och intressant. Vi kom fram till att det är oerhört viktigt att vi blir bättre på information och tydlighet.

Jag fick lära mig att vi återbrukar och återvinner alldeles för lite av våra mjölkförpackningar till exempel. Det beror på ren och skär okunskap hos oss, undertecknad inräknad. Därför behövs det mer information och tydlighet. Jag hoppas också att utredningen tar tag i vem som ska ge informationen och hur den blir tydlig för oss som kommuninvånare och nyttjare av produkterna.

En annan viktig punkt som Jens Holm tog upp är detta med klädsamlingar och klädbytdagar. Jag hoppas att ni vet att det pågår här i riksdagen ibland. På Stockholm + 40 var det mannekänguppvisning i måndags, cradle to cradle. Det var fantastiskt. Det fanns någonting för oss allihop i den här kammaren. Det visade vad en förnybar, ekologisk produktion som är möjlig att återvinna och återbruka kan göra för skillnad. Perspektivet var att vi inte ska slänga, utan vi ska återbruka och återanvända. Hur många av oss handlar våra kläder på second hand? Det kan vi nog också fundera över.

Herr talman! För mig är det viktiga att lyfta upp att vi, var och en, kan göra skillnad. Det handlar också om något som fanns för 20–30 år sedan. Vi behöver ett Agenda 21 2.0, som jag har lärt mig att det ska heta numera. Vi behöver återuppväcka och recyccla Agenda 21-arbetet. Vi behöver få med det uppväxande släktet och inte minst oss andra som kanske inte riktigt har hängt med på att var och en tar sitt eget ansvar. Vi måste ställa frågorna. En av arrangörerna i Stockholm konstaterade att de fick bjuda in ungdomsorganisationer och andra till ett parallellt seminarium eftersom de var rädda att de skulle storma lokalen. Jag tror inte att herr talmannen var rädd att någon skulle storma riksdagen i dag när det var möte här. Det ska vi kanske inte heller eftersträva, men vi behöver ett större och bredare engagemang.

Över kassan i snabbköpet ska det kanske stå: Använd det du handlar! Jag tycker att Roger Tiefensees idé om en kokbok om hur vi tar till vara det som vi i förstone kanske inte ser att vi kan nyttja är mycket spännande. Vi måste också få ett bättre insamlingssystem. Jag förväntar mig att utredningen och aktörerna på det här området gemensamt tar tag i den här frågan. Även här har det varit sittningar de senaste veckorna. Det är väl en anledning till att utredaren har fått ett förlängt mandat. Jag förväntar mig också att de olika aktörerna i branschen gemensamt tar sitt ansvar som kommunala företrädare, producenter och företagare som jobbar med återvinning på olika sätt.

Jag vill inte återuppleva det jag upplevde för någon vecka sedan när jag var på en av våra större insamlingsanläggningar i Sverige. Där såg jag bokstavligen berg med det jag upplevde som mat som var fullt tjänlig att använda. Det var frukt och grönsaker i det här fallet där bästföredatumet hade gjort att det hade åkt i väg. Det hade gått alldeles utmärkt att göra äppelmos på de äpplena.

Vi behöver lägga mycket mer energi och kraft på det här arbetet. Det är viktigt att säga att vi partier här i kammaren i princip var överens om hur de mål som har tagits fram i Miljömålsberedningen skulle se ut. Jag hoppas nu att vi i närtid får en proposition eller en skrivelse, beroende på hur regeringen hanterar detta, som vi kan behandla här i kammaren och därmed sätta ljus på de här viktiga frågorna.

Herr talman! Med detta yrkar jag bifall till förslaget i betänkandet och avslag på samtliga motioner.
(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 13 §.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 15.28 på förslag av talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 16.00 då votering skulle äga rum.

Förhandlingarna återupptogs kl. 16.00.

Meddelande om inställd votering

Talmannen meddelade att voteringen *torsdagen den 26 april kl. 12.00* skulle utgå.

Voteringen kl. 16.00 skulle äga rum enligt tidigare planering.

12 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 19 april

UbU17 Högskolan

Punkt 2 (Resursfördelningssystemet)

1. utskottet
2. res. 2 (S, SD)

Votering:

163 för utskottet

112 för res. 2

23 avstod

51 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 93 M, 20 FP, 16 C, 16 V, 18 KD

För res. 2: 93 S, 19 SD

Avstod: 21 MP, 2 C

Frånvarande: 19 S, 14 M, 4 MP, 4 FP, 5 C, 3 V, 1 KD, 1 -

Erik A Eriksson (C) anmälde att han avsett att rösta ja men markerats ha avstått från att rösta.

Punkt 3 (Höjd kvalitet i utbildningen m.m.)

1. utskottet
2. res. 4 (S, SD)

3. res. 5 (MP)

Förberedande votering:

111 för res. 4

22 för res. 5

165 avstod

51 frånvarande

Kammaren biträdde res. 4.

Huvudvotering:

165 för utskottet

112 för res. 4

21 avstod

51 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 93 M, 20 FP, 18 C, 16 V, 18 KD

För res. 4: 93 S, 19 SD

Avstod: 21 MP

Frånvarande: 19 S, 14 M, 4 MP, 4 FP, 5 C, 3 V, 1 KD, 1 -

Punkt 4 (Högskola och yrkeshögskola)

1. utskottet

2. res. 6 (S, SD)

Votering:

187 för utskottet

112 för res. 6

50 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 93 M, 22 MP, 20 FP, 18 C, 16 V, 18 KD

För res. 6: 93 S, 19 SD

Frånvarande: 19 S, 14 M, 3 MP, 4 FP, 5 C, 3 V, 1 KD, 1 -

Punkt 6 (Högskoleutbildningarnas arbetslivsanknytning)

1. utskottet

2. res. 8 (S, SD)

3. res. 9 (MP)

Förberedande votering:

113 för res. 8

22 för res. 9

164 avstod

50 frånvarande

Kammaren biträdde res. 8.

Huvudvotering:

150 för utskottet

112 för res. 8

37 avstod

50 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 93 M, 20 FP, 18 C, 1 V, 18 KD

För res. 8: 93 S, 19 SD

Avstod: 22 MP, 15 V

Frånvarande: 19 S, 14 M, 3 MP, 4 FP, 5 C, 3 V, 1 KD, 1 -

Punkt 7 (Anställningsbarhet)

1. utskottet

2. res. 10 (SD)

Votering:

279 för utskottet

19 för res. 10

51 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 93 S, 92 M, 22 MP, 20 FP, 18 C, 16 V, 18 KD

För res. 10: 19 SD

Frånvarande: 19 S, 15 M, 3 MP, 4 FP, 5 C, 3 V, 1 KD, 1 -

Punkt 10 (Framtida förstärkningar av vissa utbildningar och lärosäten)

1. utskottet

2. res. 14 (SD)

Votering:

280 för utskottet

19 för res. 14

50 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 93 S, 93 M, 22 MP, 20 FP, 18 C, 16 V, 18 KD

För res. 14: 19 SD

Frånvarande: 19 S, 14 M, 3 MP, 4 FP, 5 C, 3 V, 1 KD, 1 -

Punkt 12 (Högskoleutbildningarnas innehåll)

1. utskottet

2. res. 18 (SD)

Votering:

280 för utskottet

19 för res. 18

50 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 93 S, 93 M, 22 MP, 20 FP, 18 C, 16 V, 18 KD

För res. 18: 19 SD

Frånvarande: 19 S, 14 M, 3 MP, 4 FP, 5 C, 3 V, 1 KD, 1 -

Punkt 13 (Sjuksköterskors specialistutbildning)

1. utskottet

2. res. 19 (SD)

Votering:

280 för utskottet

19 för res. 19

50 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 93 S, 93 M, 22 MP, 20 FP, 18 C, 16 V, 18 KD

För res. 19: 19 SD

Frånvarande: 19 S, 14 M, 3 MP, 4 FP, 5 C, 3 V, 1 KD, 1 -

Punkt 14 (Lärarytbildningen)

1. utskottet

2. res. 20 (SD)

Votering:

280 för utskottet

19 för res. 20

50 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 93 S, 93 M, 22 MP, 20 FP, 18 C, 16 V, 18 KD

För res. 20: 19 SD

Frånvarande: 19 S, 14 M, 3 MP, 4 FP, 5 C, 3 V, 1 KD, 1 -

Punkt 15 (Nordisk språkförståelse)

1. utskottet

2. res. 21 (SD)

Votering:

280 för utskottet

19 för res. 21

50 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 93 S, 93 M, 22 MP, 20 FP, 18 C, 16 V, 18 KD

För res. 21: 19 SD

Frånvarande: 19 S, 14 M, 3 MP, 4 FP, 5 C, 3 V, 1 KD, 1 -

Punkt 16 (Lärarytlegitimation)

1. utskottet

2. res. 22 (SD)

Votering:

280 för utskottet

19 för res. 22

50 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 93 S, 93 M, 22 MP, 20 FP, 18 C, 16 V, 18 KD

För res. 22: 19 SD

Frånvarande: 19 S, 14 M, 3 MP, 4 FP, 5 C, 3 V, 1 KD, 1 -

Punkt 17 (Breddad rekrytering och tillträdesfrågor)

1. utskottet

2. res. 23 (S)

Votering:

184 för utskottet

94 för res. 23

21 avstod

50 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 94 M, 20 FP, 18 C, 18 SD, 16 V, 18 KD
För res. 23: 93 S, 1 SD
Avstod: 21 MP
Frånvarande: 19 S, 13 M, 4 MP, 4 FP, 5 C, 3 V, 1 KD, 1 -

Punkt 18 (Modersmål och meritpoäng)

1. utskottet
2. res. 25 (S, MP, V)

Votering:

169 för utskottet

130 för res. 25

50 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 1 S, 93 M, 20 FP, 18 C, 19 SD, 18 KD

För res. 25: 92 S, 22 MP, 16 V

Frånvarande: 19 S, 14 M, 3 MP, 4 FP, 5 C, 3 V, 1 KD, 1 -

Punkt 22 (Studieavgifter för utländska studenter m.m.)

1. utskottet
2. res. 30 (V, MP)

Votering:

169 för utskottet

38 för res. 30

92 avstod

50 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 1 S, 93 M, 20 FP, 18 C, 19 SD, 18 KD

För res. 30: 22 MP, 16 V

Avstod: 92 S

Frånvarande: 19 S, 14 M, 3 MP, 4 FP, 5 C, 3 V, 1 KD, 1 -

Punkt 23 (Avregistrering av inaktiva studenter)

1. utskottet
2. res. 31 (SD)

Votering:

279 för utskottet

18 för res. 31

52 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 93 S, 92 M, 21 MP, 20 FP, 18 C, 1 SD, 16 V, 18 KD

För res. 31: 18 SD

Frånvarande: 19 S, 15 M, 4 MP, 4 FP, 5 C, 3 V, 1 KD, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

1. utskottet

2. res. 1 (S)

Votering:

184 för utskottet

93 för res. 1

22 avstod

50 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 93 M, 20 FP, 18 C, 19 SD, 16 V, 18 KD

För res. 1: 93 S

Avstod: 22 MP

Frånvarande: 19 S, 14 M, 3 MP, 4 FP, 5 C, 3 V, 1 KD, 1 -

Punkt 3 (Beslutsunderlag m.m.)

1. utskottet

2. res. 4 (MP)

Votering:

277 för utskottet

22 för res. 4

50 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 93 S, 93 M, 20 FP, 18 C, 19 SD, 16 V, 18 KD

För res. 4: 22 MP

Frånvarande: 19 S, 14 M, 3 MP, 4 FP, 5 C, 3 V, 1 KD, 1 -

Punkt 4 (Forskning i kommuner och regioner m.m.)

1. utskottet

2. res. 5 (MP)

Votering:

277 för utskottet

22 för res. 5

50 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 93 S, 93 M, 20 FP, 18 C, 19 SD, 16 V, 18 KD

För res. 5: 22 MP

Frånvarande: 19 S, 14 M, 3 MP, 4 FP, 5 C, 3 V, 1 KD, 1 -

Punkt 9 (Forskare och utbildning på forskarnivå)

1. utskottet

2. res. 10 (S, V)

Votering:

188 för utskottet

109 för res. 10

52 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 93 M, 21 MP, 19 FP, 18 C, 19 SD, 18 KD

För res. 10: 93 S, 16 V

Frånvarande: 19 S, 14 M, 4 MP, 5 FP, 5 C, 3 V, 1 KD, 1 -

Punkt 10 (Jämställdhet inom högskolan)

1. utskottet

2. res. 11 (S, V)

Votering:

190 för utskottet

109 för res. 11

50 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 93 M, 22 MP, 20 FP, 18 C, 19 SD, 18 KD

För res. 11: 93 S, 16 V

Frånvarande: 19 S, 14 M, 3 MP, 4 FP, 5 C, 3 V, 1 KD, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

UbU19 Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfonds verksamhet 2011

Kammaren biföll utskottets förslag.

13 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

TU8 Yrkestrafik och taxi

Punkt 3 (Uppställningsplatser)

1. utskottet

2. res. 1 (S, MP, V)

Votering:

168 för utskottet

131 för res. 1

50 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 93 M, 20 FP, 18 C, 19 SD, 18 KD

För res. 1: 93 S, 22 MP, 16 V

Frånvarande: 19 S, 14 M, 3 MP, 4 FP, 5 C, 3 V, 1 KD, 1 -

Punkt 7 (Kontroll av taxiförarlegitimation m.m.)

1. utskottet

2. res. 4 (S, SD, V)

Votering:

169 för utskottet

126 för res. 4

54 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 92 M, 21 MP, 20 FP, 18 C, 18 KD

För res. 4: 93 S, 19 SD, 14 V

Frånvarande: 19 S, 15 M, 4 MP, 4 FP, 5 C, 5 V, 1 KD, 1 -

Boriana Åberg (M) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats som frånvarande.

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

TU11 Genomförande av vägarbetsstidsdirektivet för egenföretagare

Kammaren biföll utskottets förslag.

MJU14 Naturvård och biologisk mångfald

Punkt 17 (Oljeskador)

1. utskottet

2. res. 15 (S, MP, V)

Votering:

168 för utskottet

131 för res. 15

50 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 93 M, 20 FP, 18 C, 19 SD, 18 KD

För res. 15: 93 S, 22 MP, 16 V

Frånvarande: 19 S, 14 M, 3 MP, 4 FP, 5 C, 3 V, 1 KD, 1 -

Punkt 22 (Internationella överenskommelser m.m.)

1. utskottet

2. res. 18 (S, MP, V)

Votering:

168 för utskottet

131 för res. 18

50 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 93 M, 20 FP, 18 C, 19 SD, 18 KD

För res. 18: 93 S, 22 MP, 16 V

Frånvarande: 19 S, 14 M, 3 MP, 4 FP, 5 C, 3 V, 1 KD, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

MJU15 Fiskeripolitik

Punkt 3 (Bifångster av hotade arter)

1. utskottet

2. res. 4 (S, MP, V)

Votering:

169 för utskottet

130 för res. 4

50 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 93 M, 1 MP, 20 FP, 18 C, 19 SD, 18 KD

För res. 4: 93 S, 21 MP, 16 V

Frånvarande: 19 S, 14 M, 3 MP, 4 FP, 5 C, 3 V, 1 KD, 1 -

Punkt 8 (Ålförvaltningen)

1. utskottet

2. res. 13 (V, MP)

Votering:

170 för utskottet

38 för res. 13

91 avstod

50 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 2 S, 93 M, 20 FP, 18 C, 19 SD, 18 KD

För res. 13: 22 MP, 16 V

Avstod: 91 S

Frånvarande: 19 S, 14 M, 3 MP, 4 FP, 5 C, 3 V, 1 KD, 1 -

Mikael Damberg (S) anmälde att han avsett att avstå från att rösta men markerats ha röstat ja.

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

MJU16 Avfall och kretslopp

Punkt 1 (Mål för insamling och återvinning)

1. utskottet

2. res. 1 (S, MP, V)

Votering:

168 för utskottet

131 för res. 1

50 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 93 M, 20 FP, 18 C, 19 SD, 18 KD

För res. 1: 93 S, 22 MP, 16 V

Frånvarande: 19 S, 14 M, 3 MP, 4 FP, 5 C, 3 V, 1 KD, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

14 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades

Skrivelse

2011/12:148 Riksrevisionens rapport om tillämpningen av det finanspolitiska ramverket i budgetpropositionen för 2012

15 § Anmälan om interpellation

Anmäldes att följande interpellation framställdes

den 24 april

2011/12:338 Hoten mot vår säkerhet

av *Peter Rådberg* (MP)

till försvarsminister *Karin Enström* (M)

Interpellationen redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 8 maj.

16 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 24 april

2011/12:546 Beskattning vid försäljning av sjukgymnastik- och läkarverksamheter

av *Carina Moberg* (S)

till finansminister *Anders Borg* (M)

2011/12:547 Oregerat fiske i Natura 2000-områden
av *Jens Holm* (V)
till miljöminister *Lena Ek* (C)

den 25 april

2011/12:548 Pollenprognoser

av *Christina Zedell* (S)
till socialminister *Göran Hägglund* (KD)

2011/12:549 Försäljningen av Rakelsystemet

av *Åsa Lindestam* (S)
till försvarsminister *Karin Enström* (M)

2011/12:550 Pendlingsmöjligheter i södra Norrland

av *Åsa Lindestam* (S)
till statsrådet *Catharina Elmsäter-Svärd* (M)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 8 maj.

17 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmälades att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 25 april

2011/12:525 Kreditupplysningar

av *Jan Ertsborn* (FP)
till justitieminister *Beatrice Ask* (M)

2011/12:527 Moratorium för utfärdande av polisnotor vid idrottsarrangemang

av *Mattias Karlsson* (SD)
till justitieminister *Beatrice Ask* (M)

2011/12:530 Neddragningar vid Sveriges lantbruksuniversitet

av *Jacob Johnson* (V)
till landsbygdsminister *Eskil Erlandsson* (C)

2011/12:533 Riksentag för Åre restaurang- och hotellskola

av *Marie Nordén* (S)
till utbildningsminister *Jan Björklund* (FP)

2011/12:534 Kurdiska biblioteket

av *Anna-Lena Sörenson* (S)
till kultur- och idrottsminister *Lena Adelsohn Liljeroth* (M)

2011/12:536 Påbyggnadsutbildning för invandrade civilingenjörer

av *Johan Andersson* (S)
till arbetsmarknadsminister *Hillevi Engström* (M)

2011/12:537 Socialt entreprenörskap

av *Carina Adolfsson Elgestam* (S)
till näringsminister *Annie Lööf* (C)

2011/12:538 Lagförslag mot eftersupning

av *Krister Örnfjäder* (S)
till justitieminister *Beatrice Ask* (M)

2011/12:539 Blyfri ammunition
av *Peter Rådberg* (MP)
till försvarsminister Karin Enström (M)

Prot. 2011/12:103
25 april

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 8 maj.

18 § Kammaren åtskildes kl. 16.27.

Förhandlingarna leddes
av tjänstgörande ålderspresidenten Mats Odell från sammanträdets början
till och med 7 § anf. 4 (delvis),
av förste vice talmannen därefter till och med 9 § anf. 37,
av talmannen därefter till och med 9 § anf. 72 (delvis),
av tredje vice talmannen därefter till och med 11 § anf. 98 (delvis) och
av talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

MADELEINE GABRIELSON HOLST

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Justering av protokoll	1
2 § Anmälan om kompletteringsval till utskott.....	1
3 § Meddelande om ändring i kammarens sammanträdesplan.....	1
4 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	2
5 § Hänvisning av ärende till utskott	3
6 § Förnyad bordläggning.....	3
7 § Yrkestrafik och taxi.....	3
Trafikutskottets betänkande 2011/12:TU8	3
Anf. 1 LEIF PETTERSSON (S)	3
Anf. 2 STEN BERGHEDEN (M)	6
Anf. 3 ANNIKA LILLEMETS (MP).....	7
Anf. 4 LEIF PETTERSSON (S) replik	9
Anf. 5 ANNIKA LILLEMETS (MP) replik.....	10
Anf. 6 LEIF PETTERSSON (S) replik	10
Anf. 7 ANNIKA LILLEMETS (MP) replik.....	11
Anf. 8 LARS TYSKLIND (FP)	11
Anf. 9 LEIF PETTERSSON (S) replik	13
Anf. 10 LARS TYSKLIND (FP) replik	13
Anf. 11 LEIF PETTERSSON (S) replik	14
Anf. 12 LARS TYSKLIND (FP) replik	14
Anf. 13 TONY WIKLANDER (SD).....	15
Anf. 14 SIV HOLMA (V).....	16
Anf. 15 ANNELIE ENOCHSON (KD)	18
Anf. 16 LEIF PETTERSSON (S) replik	20
Anf. 17 ANNELIE ENOCHSON (KD) replik	20
Anf. 18 LEIF PETTERSSON (S) replik	21
Anf. 19 ANNELIE ENOCHSON (KD) replik	21
Anf. 20 SIV HOLMA (V) replik.....	22
Anf. 21 ANNELIE ENOCHSON (KD) replik	22
Anf. 22 SIV HOLMA (V) replik.....	23
Anf. 23 ANNELIE ENOCHSON (KD) replik	23
Anf. 24 CHRISTER AKEJ (M)	23
Anf. 25 LEIF PETTERSSON (S) replik	26
Anf. 26 CHRISTER AKEJ (M) replik	26
Anf. 27 LEIF PETTERSSON (S) replik	26
Anf. 28 CHRISTER AKEJ (M) replik	27
Anf. 29 SIV HOLMA (V) replik.....	27
Anf. 30 CHRISTER AKEJ (M) replik	28
Anf. 31 SIV HOLMA (V) replik.....	28
Anf. 32 CHRISTER AKEJ (M) replik	28
Anf. 33 ANNIKA LILLEMETS (MP) replik.....	28
Anf. 34 CHRISTER AKEJ (M) replik	29
Anf. 35 ANNIKA LILLEMETS (MP) replik.....	29
Anf. 36 CHRISTER AKEJ (M) replik	29
(Beslut fattades under 13 §.)	30

8 § Genomförande av vägarbetstidsdirektivet för egenföretagare	30
Trafikutskottets betänkande 2011/12:TU11	30
(Beslut fattades under 13 §.).....	30
9 § Naturvård och biologisk mångfald	30
Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2011/12:MJU14	30
Anf. 37 CHRISTINA KARLSSON (S).....	30
Anf. 38 HELENA LEANDER (MP).....	33
Anf. 39 JENS HOLM (V)	36
Anf. 40 BENGT-ANDERS JOHANSSON (M).....	38
Anf. 41 HELENA LEANDER (MP) replik.....	40
Anf. 42 BENGT-ANDERS JOHANSSON (M) replik.....	40
Anf. 43 HELENA LEANDER (MP) replik.....	41
Anf. 44 BENGT-ANDERS JOHANSSON (M) replik.....	41
Anf. 45 JENS HOLM (V) replik	42
Anf. 46 BENGT-ANDERS JOHANSSON (M) replik.....	42
Anf. 47 JENS HOLM (V) replik	43
Anf. 48 BENGT-ANDERS JOHANSSON (M) replik.....	43
Anf. 49 ANITA BRODÉN (FP).....	43
Anf. 50 JENS HOLM (V) replik	45
Anf. 51 ANITA BRODÉN (FP) replik.....	46
Anf. 52 JENS HOLM (V) replik	46
Anf. 53 ANITA BRODÉN (FP) replik.....	47
Anf. 54 HELENA LEANDER (MP) replik.....	47
Anf. 55 ANITA BRODÉN (FP) replik.....	48
Anf. 56 HELENA LEANDER (MP) replik.....	48
Anf. 57 ANITA BRODÉN (FP) replik.....	49
Anf. 58 ROGER TIEFENSEE (C)	49
Anf. 59 CHRISTINA KARLSSON (S) replik.....	51
Anf. 60 ROGER TIEFENSEE (C) replik	52
Anf. 61 CHRISTINA KARLSSON (S) replik.....	52
Anf. 62 ROGER TIEFENSEE (C) replik	52
Anf. 63 HELENA LEANDER (MP) replik.....	53
Anf. 64 ROGER TIEFENSEE (C) replik	53
Anf. 65 HELENA LEANDER (MP) replik.....	53
Anf. 66 ROGER TIEFENSEE (C) replik	54
Anf. 67 JENS HOLM (V) replik	54
Anf. 68 ROGER TIEFENSEE (C) replik	55
Anf. 69 JENS HOLM (V) replik	55
Anf. 70 ROGER TIEFENSEE (C) replik	56
Anf. 71 JOSEF FRANSSON (SD).....	56
Anf. 72 IRENE OSKARSSON (KD).....	57
Anf. 73 OTTO VON ARNOLD (KD).....	59
Anf. 74 TINA EHN (MP).....	61
Anf. 75 PER-INGVAR JOHNSON (C)	63
(Beslut fattades under 13 §.).....	64
10 § Fiskeripolitik	64
Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2011/12:MJU15	64

Anf. 76 JAN-OLOF LARSSON (S).....	64
Anf. 77 KEW NORDQVIST (MP)	66
Anf. 78 JENS HOLM (V)	68
Anf. 79 RUNE WIKSTRÖM (M).....	69
Anf. 80 JAN-OLOF LARSSON (S) replik	71
Anf. 81 RUNE WIKSTRÖM (M) replik.....	72
Anf. 82 JAN-OLOF LARSSON (S) replik	72
Anf. 83 RUNE WIKSTRÖM (M) replik.....	73
Anf. 84 LARS TYSKLIND (FP)	73
Anf. 85 JAN-OLOF LARSSON (S) replik	76
Anf. 86 LARS TYSKLIND (FP) replik	76
Anf. 87 JAN-OLOF LARSSON (S) replik	77
Anf. 88 LARS TYSKLIND (FP) replik	77
Anf. 89 JENS HOLM (V) replik	78
Anf. 90 LARS TYSKLIND (FP) replik	78
Anf. 91 JENS HOLM (V) replik	79
Anf. 92 LARS TYSKLIND (FP) replik	79
Anf. 93 IRENE OSKARSSON (KD).....	80
(Beslut fattades under 13 §.)	81
11 § Avfall och kretslopp	81
Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2011/12: MJU16	81
Anf. 94 JOHAN LÖFSTRAND (S)	81
Anf. 95 HELENA LEANDER (MP).....	83
Anf. 96 JOSEF FRANSSON (SD).....	85
Anf. 97 JENS HOLM (V)	85
Anf. 98 CHRISTER AKEJ (M)	87
Anf. 99 ANITA BRODÉN (FP).....	89
Anf. 100 ROGER TIEFENSEE (C).....	92
Anf. 101 IRENE OSKARSSON (KD).....	94
(Beslut fattades under 13 §.)	95
Ajournering.....	95
Återupptagna förhandlingar	96
Meddelande om inställd votering	96
12 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 19 april.....	96
UbU17 Högskolan.....	96
UbU18 Forskning, forskarutbildning och rymdfrågor	101
UbU19 Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfonds verksamhet 2011.....	102
13 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde.....	102
TU8 Yrkestrafik och taxi.....	102
TU11 Genomförande av vägarbetstidsdirektivet för egenföretagare	103
MJU14 Naturvård och biologisk mångfald	103
MJU15 Fiskeripolitik	104
MJU16 Avfall och kretslopp	104
14 § Bordläggning.....	105
15 § Anmälan om interpellation	105

16 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	105	Prot. 2011/12:103
17 § Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	106	25 april
18 § Kammaren åtskildes kl. 16.27.....	107	<hr/>

Tryck: Elanders, Vällingby 2012